ژماره: ٥٦ ـ ٥٥

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

١٣٩٣

کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ٤ ـ ٢٣

کار و چالاکی ٢٤ ـ ٣٧

وتارەکان ٣٩ ـ ٤٩

بۆ زانیاری زیاتر سەردانی ماڵپەڕی لاوان بکەن www.lawan.com

خاوەن ئیمتیاز: یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

- سەرنووسەر: وریا
- بەڕێوەبەری نووسین: شکۆفە قادر سووری
- دەستەی نووسەران: ترووسکە سادقی، ژیوار ڕەسووڵی، سامان فەقێ نەبی
- هاوکارەکانی ژمارە: عەلی لەیلاخ و هاوڕێ ئیبنی عەباسی
- دیزانی ناوەوە و بەرگ: سمکۆ ئەمین سەردەشتی
- تایپ: برایم بێهرووزی، سیامەند شێخەپوور

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

کۆنگرەی حەوتەمی
یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

گەلاوێژی ٢٧١٤ی کوردی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

سەر وتار

حەوتەمین کۆنگرەی یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان کاتژمێر ١٠ی سەرلەبەیانی ڕۆژی شەممە ڕێکەوتی ٨ی خەرمانانی ١٣٩٣ی هەتاوی بە بەشداری دەیان ئەندامی کۆنگرە و سکرتێری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستان کاک خالید عەزیزی و ئەندامانی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکرات و بەڕێزان مامۆستا عەبدوڵڵا حەسەنزادە و کاک جەلیل گادانی و هەروەها نوێنەری ڕێکخراو و کەسایەتییە سیاسی و ئاکادێمییەکان ، بە سروودی نەتەوایەتیی ئەی ڕەقیب و ڕاگرتنی ساتێك بێدەنگی بۆ بەرز ڕاگرتنی یاد و بیرەوەریی شەهیدان، دەستی بەکارەکانی کرد .

پاشان پەیامی کردنەوەی کۆنگرەی لاوان لەلایەن مەنسوور سەممار، سکرتێری پێشووی ئەو ڕێکخراوەیە پێشکەش کرا.

دواتر سامان فەقێنەبی، سکرتێری یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان وتەکانی پێشکەش کرد.

لە بڕگەیەکی دیکەی ڕێورەسمی کردنەوەی کۆنگرەی حەوتەمی لاواندا پەیامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان بەو بۆنەیە لەلایەن کاک حەسەن قادرزادە، ئەندامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان پێشکەش کرا.

پاش دوو ڕۆژ گفت و گۆی ڕاشکاو لە کەشێکی تەواو دێموکراتیکدا کۆمەڵێك بڕیار و ڕاسپاردەی نوێ بۆ قۆناغی داهاتووی خەبات و تێکۆشانی لاوانی ڕۆژهەڵات دەرکرا.

حەوتەمین کۆنگرەی یەکێتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە کاتێکدا بەڕێوەچوو، کە گۆڕانکاریە خێراکانی ناوچەو بەتایبەت ئەو دەوڵەتانەی کوردستانیان بەسەردا دابەشبووە، وایکردووە کە لەهەموو لایەکەوە دەرفەتی زێرین بێتە پێش، و هاوکات قەیرانی گەورەشی لێ چاوەڕوان دەکرێ. بەڵام وێڕای هەموو ئەو گۆڕانکارییە خێرایانەی ناوچەکە کە زۆربەیان ئەگەری خوڵقانی کارەساتی مرۆیی لێدەکرێت، لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە چالاکییە ژینگە پارێزی و ئەدەبی و وەرزشییەکانیاندا خاو نەبوونەتەوە، و چەندین قارەمانیەتیان لەئاستی ئێران و بگرە جیهانیشدا تۆمارکردووە، هاوکاتیش بەشێوەیەکی خۆڕسك هاوخەمی ماددی و مەعنەوی خۆیان لەژێر ئەو سەرکوت و گوشارە زۆرەی ڕژیمی ئێران بۆ باشوور و ڕۆژئاوای کوردستان گەیاندووە.

ئاکامی هەڵبژاردنی کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتیی کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان کە ئێوارەی ڕۆژی ٩ی خەرمانان بەڕێوەچوو:

بەڕێوەبەرانی ئەسڵی:

١- پێشەوا عەلیپوور ٢- ترووسکە سادقی ٣- ئارەزوو عەزیزی

٤- سمکۆ ئەمین سەردەشتی ٥- شادی ئەحمەد پوور ٦- کارزان شەباهەنگ

٧- ئامانج زیبایی ٨- محەممەد میر خزری ٩- ئومید مودەبێری

جێگرەکان:

١- هاوڕێ ئیبنی عەباسی ٢- شەپۆل زارعی ٣- مستەفا دادیلی ٤- جەماڵ ئەکبەری

دواتر ئەندامانی ئەسڵی کۆمیتەی بەڕێوەبەری یەکیەتیی لاوان بە بەشداری هەرکام لە بەڕێزان: کاک مستەفا مەعرووفی نوێنەری دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان و کاک سامان فەقێ نەبی سکرتێری هەڵبژێردراوی کۆنگرەی شەشەم و کاک مەنسوور سەممار هەڵبژاردن بۆ سکرتێری ڕێکخراو بەڕێوە چوو و پێشەوا عەلی پوور لەلایەن ئەندامانی ئەسڵی کۆمیتەی بەڕێوەبەری دەنگی متمانەی پێدرا و بە سکرتێری یەکیەتیی لاوان هەڵبژێردرا.

شایانی باسە بەهۆی کۆمەڵێك تێبینی وەك تێپەڕ بوونی کاتی کۆنگرە و ڕاوەستانی پەروازەکانی هەرێم لەسەر ئەو دۆخە نالەبارەی کە داعش دروستی کردبوو لاوانی دەرەوەی وڵات نەیانتوانی بەشداری کۆنگرە بکەن و هەر بۆیەش کۆمیتەی بەڕێوەبەری هەڵبژێردراوی کۆنگرەی حەوتەم بە پێویستی زانی کە مافی لاوانی دەرەوەی وڵات لە جێی خۆیدا بدرێت و لاوان لە هەندەران وەك بەشێکی هەمیشەیی یەکیەتی لاوان بەردەوام بن لە کار و چالاکیدا. بۆ ئەم مەبەستەش بڕیاردرا کە لاوان لە دەرەوەی وڵات کۆنفرانسی گشتی پێك بێنن و سەهمی خۆتان لە بەڕێوەبەری لاواندا کە بریتییە لە دوو ئەندامی دەستەی بەڕێوەبەری و یەك جێگر، دیاری بکەن و بڕیار و ڕاسپاردەکانیان وەك بەڵگەنامەی کۆنگرە بنێرنەوە کوردستان و هەروەها هاوکاری و پێوەندی ڕاستەوخۆیان لەگەڵ کۆمیتەی بەڕێوەبەری لاوان لە کوردستاندا هەبێ.

سەرنووسەر

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی کردنەوەی کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

میوانە بەڕێزەکان!
لاوانی تێکۆشەر!
ئەندامانی بەشداری کۆنگرە!
خۆشحاڵ و سەربەرزم بەوەی کە لاوانی دێموکرات توانیویانە لەکاتی خۆی دا کۆنگرە ببەستن. بەم بۆنە پیرۆزە و هەروەها بەم هۆیە کە من راسپێردرام کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوان بکەمەوە دەستخۆشانە بە کۆمیتەی بەڕێوەبەری دەڵێم کە ئەم گەورەییان بەمن بەخشی و پیرۆزبایی لە ئێوە نوێنەرانی هەڵبژێردراوی لاوان دەکەم کە بەشداری ئەم کۆنگرەن و ئێوە میوانانی خۆشەویستیش بەخێربێن بۆ مەڕاسیمی کردنەوەی کۆنگرەی لاوان.

ئەوە سەربەرزییەکی گەورەیە بۆ یەکیەتیی لاوان کە کردویەتیە نەریتێکی جوان لە کۆنگرەکانی دا دوا لە سکرتێرەکانی پێشووی ئەم ڕێکخراوە یا لەو کەسانەی کە ساڵانێکە خزمەتیان بە یەکیەتیی لاوان کردووە، وەك رێزگرتنێك دەرفەتی کردنەوەی کۆنگرەیان پێداون و بەم شێوە رێزیان لە زەحمەت و تێکۆشانی ئەوان گرتووە، ئەگەرچی زۆر لەمن بە تەمەن تر و بە ئەزموونتر لێرە بوونیان هەیە و خزمەتیان زیاتر لەمن بە یەکیەتیی لاوان کردووە لەو دەرفەتە کەڵك وەردەگرم و ماندوونەبوونیان لێ دەکەم و هیوای ژیانێکی پڕ لە خۆشیان بۆ بەئاوات دەخوازم و دەڵێم، من قوتابی قوتابخانەی یەکیەتیی لاونم و وەك شاگردێکی بەوەفا گوێڕایەڵی مامۆستاکانم بووم و زۆر بە باشی وانەکانی ئەم قوتابخانەیان لێ فێر بووم و ئەو وانانەم کردۆتە تووشەی رێگەی ژیانم و لەو فێرگەیەدا گەلێك ئەزموونم وەدەست هێناوە. و لە سەفەری ئەم کاروانەی خەبات دا ئیفتخاری ئاشنایەتی لەگەڵ زۆر دۆست و رەفیقم بەنەسیب بوو کە ببمە هاوکارو هاوبیریان و لەگەڵ ئەو تێکۆشەرانە دا جیا لە بەڕێوەبردنی ئەرکەکانمان وانەی ژیانیشیان لێ فێر بووم. هەر لەم رێگەیەدا زۆر ئازیز و خۆشەویستم لەپێناو گەیشتن بە کۆمەڵگەیەکی ئاسوودە و بەختەوەر سەریان نایەوە و چوونە نێو کاروانی نەمرانەوەو ئەرکی ئەم هاوڕێیانەشم لەو هاوسەفەرییەدا کەوتە سەرشان و تا گەیشتن بە مەنزڵگەی مەقسوود و شادکردنی روحی ئەوان لەم کاروانەدا درێژە بە خەبات دەدەم. هەر لە سۆنگەی یەکیەتیی لاوانەوە لەخزمەت رێبەرانی حیزبی دێموکرات دا دەرسی ئەخلاق، کرداری مرۆڤ دۆستانە و خۆشەویستی گەل و نیشتیمان فێربووم. کەوابوو ئازیزان یەکیەتیی لاوان هەر بۆ من سەنگەری خەبات و چالاکی نواندن و ئەزموون پێکەوەنان نەبوو، ئەو قیمەتە گرانبەهایانەشی نەسیبی من کردووە و تا لەژیاندا مابم بە ئیفتخارەوە چاو لە یەکیەتیی لاوان و داهاتووەکەی دەکەم.

بەشداربووانی خۆشەویست !

یەکیەتیی لاوان وەکوو یەکەم رێکخراوی مەدەنی گەنجان کە نزیك حەوت دەیە لەمەوبەر لەپێناو کانالیزە کردنی هێزو ئیرادەی لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان دامەزراوە، هەرچەندە ئامانجی سەرەکی ئەم یەکیەتییە دروست کردنی کلتوورو شعورێکی دێموکراتیکی نەتەوەییە کە خزمەت بە چارەسەری ئاشتییانەی دۆخی کورد دەکات و لەو پێناوەدا هەوڵ بۆ ئاراستە کردنی هێزی لاوان بۆ گەشەسەندنی کۆمەڵگای مەدەنی دەدات و لەم خانەیە چالاکی دەنوینێ، بەڵام لەبەر ئەو هۆیەش کە عەقڵانییەتی حاکمیەتی زاڵ بەسەر کوردستاندا عەقڵانییەتێکی دژە مرۆیی و دژە ئازادییە، یەکیەتیی لاوان لە رێبازی خۆی جیا لە شۆرشێکی کۆمەڵایەتی، بەشداری لە بزووتنەوەی رزگاریخوازی دا بە حەقێکی رەوا زانیوە و ئەرکی خۆی لەم پێناوەشدا بەڕێوە بردووە.

لاوانی هێژا و خەباتکار !

بە سڵاو لە گیانی پاکی شەهیدانی کوردستان و یەکیەتیی لاوان بەتایبەتی، بە سڵاو لەبنەماڵەی سەربەرزی شەهیدان، بەسڵاو لە خۆڕاگری ئەو لاوە لەخۆ بردوونەی کە هەرئێستا دژی زوڵم و ستەمی کۆماری ئیسلامی خەبات دەکەن و لەژێر ئازار و ئەشکەنجەدان، بە سڵاو لەو لاوە بوێر و جیابیرانەی کە بە بەشداری چ راستەوخۆ و چ ناڕاستەوخۆ ریزەکانی

کتێبخانەی دیجیتاڵی www.rabari.org

شۆڕش دەڕازێننەوە، بە سڵاو لە خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە سڵاو لە حیزبی دێموکراتی کوردستان پشتیوانی هەمیشەیی یەکیەتیی لاوان، کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەکەمەوە.

ئەندامانی بەڕێزی کۆنگرە !

ئێوە لە ساتەوەختێك دا کۆنگرە دەگرن کە ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ پاشەکشە بە سەرەڕۆیی و ئیستبداد دەکرێ، ڕۆژانە مەرگ یا لەنێوچوونی حکومەت یا دیکتاتۆرێك دەبینین، لەئارا دا ئەوە هەمووی هەوڵ و هیمەتی گەلانی ژێر دەستەیە دژی زوڵم و ستەم.

ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ جیهانی ئێستای ئێمە بەرەو دێموکراسی زیاتر هەنگاو دەنێ، گەرچی شۆڕشەکانی وڵاتانی عەرەبی بوونەتە دەسپێکی شۆڕشێکی نوێ لەناوچەکەدا و مۆژدەی ئازادی زیاتریان بۆ گەلانی ئەم ناوچەیە بەدیاری هێنا و فەسڵێکی تازەیان لە شۆڕشە کۆمەڵایەتییەکان بە پێشەنگی گەنجان لەو وڵاتانە هێنایە گۆڕێ و لاوان بوونە بزوێنەری سەرەکی ئەم حەرەکەتە مەدەنیانە، ئەم شێوە ڕاپەڕینانە بوونەتە نموونەیەکی باش کە ئێمەش کەڵك لەوانە وەرگرین و لەهێز و ئیرادەی لاوانی خۆمان دڵنیا بینەوە کە دەتوانن پێشەنگی زۆر ئاڵ وگۆڕ لە ئێران دان و دەبێ هەموو هەوڵمان ئەوەبێ کە بە گڕ و تینێکی زۆرترەوە ڕوو بەڕووی مەسەلەکان ببینەوە و لە جاران باشتر درێژە بە خەبات و ئەرکی خۆمان بدەین.

ئەم سەرکەوتنانە لەو شکڵ و شێوە خەباتدا گەرچی هیوای زیاترمان پێدەبەخشێ لەهەمان کاتدا ئەرکی زیاتریشمان دەخاتە سەرشان.

کیژان و کوڕانی ئەندامی کۆنگرە !

وەزعییەتی ناوچەکە و بارودۆخی ئێستای دیکتاتۆرەکان ئەوەمان بۆ دەردەخا کە ڕژیمی کۆماری ئیسلامی چی دیکە ناتوانێ درێژە بە دەسەڵاتی خۆی بدا لەئاکامدا ئەم ڕژیمە یان گەلانی ئەم وڵاتە شەریکی بەڕێوەبردن دەکا و مافیان دەپارێزێ، یان دەبێ بڕوا و هاوشێوەی ڕژیمەکانی میسر، لیبی، تونیس ماڵئاوایی لە حاکمییەت بکات. بۆیە ئەم وەزعییەتەی ئێران کە دروستی کردووە لەگەڵ بەرژەوەندی وڵاتانی ڕۆژئاواش یەك ناگرێتەوە و ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ پشتیوانی نێونەتەوەیی لێ کەم دەبێتەوە، ئەمەش ئەرکی ئێوە لەم کۆنگرەیەدا قورستر دەکات ئەرکی ئێوەیە بەرنامە و پلانی باش بۆ داهاتووی ڕێکخراوەکەتان دابڕێژن و لە ئاکامی ئەم کۆنگرەیەدا بڕیار و ڕاسپاردەیەکی باشی لێ بکەوێتەوە و بەڕێوەبەری داهاتوو ڕاسپێرن کە ئەرکەکانی خۆیان بەباشی بەڕێوەبەرن.

ئێوە دەتوانن هاوکار و هاوخەباتی لاوانی بەشەکانی دیکەی کوردستان بن و وەك هەمیشە پشتیوانی لە بزووتنەوەکانی لاوان، خوێندکاران و ژنانی کوردستان بن و پێشەنگی یەکریزی و یەك گوتاری لەنێوان لاوانی کورد دابن.

ئەرکی ئێوە زیاتر کارکردن و پەیوەندی کردنە بە لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و دەبێ هەموو هەوڵەکانتان وەگەڕ خەن کە ئەم پەیوەندییانە زۆرتر بێ و ڕاستەوخۆ ئەوان لە کار و کردەوەکانی خۆتان ئاگادار کەنەوە و لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لەهەمبەر پلانەکانی کۆماری ئیسلامی و ئەو بەڵایانەی کە بەسەریان دێنێ ئاگادارکەنەوە، لە کۆتاییدا ئێوە جگە لە بەڕێوەبردنی شۆڕشێکی کۆمەڵایەتی، هەوڵ بدەن ئەم شۆڕشە بەرینتر کەنەوە و زیاتر بەها بە ئینتما نیشتمانییەکان بدەن.

لەکۆتاییدا بۆ ئێوە بەشداران لەش ساغی و بۆ یەکیەتیی لاوان سەرکەوتن بەئاوات دەخوازم.

هەر شاد و سلامەت بن.

مەنسوور سەممار

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان بە بۆنەی بەستنی حەوتەمین کۆنگرەی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

ئەندامانی بەڕێزی کۆنگرە!
ئامادەبووانی بەڕێز!
لاوانی تێکۆشەری کوردستان!

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە هەلومەرجێك دا کۆنگرەکەی دەبەستێ کە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و ناوچەکە بە گشتی و عێراق و هەرێمی کوردستان بە تایبەتی بە دۆخیکی زۆر هەستیار دا تێپەڕ دەبن و ئەم ڕووداوانە کاریگەریی زۆریان لە سەر چارەنووسی نەتەوەکەمان وبزاڤی ڕزگاریخوازانەی گەلەکەمان و ئاسۆی دێموکراسی وئازادی و ئاشتی و سەقامگیری لە ناوچەکە دا دەبێ. هەڵسەنگاندنی ئاوا بارو دۆخێك لەو هەلومەرجە دا پێویستی بە خوێندنەوە و لێکدانەوەی ورد لە هەموو بوارەکان دا هەیە. هیواداریین ئەمە و زۆر تەوەری دیکە کە پەیوەندییان بە خەبات و تێکۆشانی لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان وئێرانەوە هەیە لە بەرنامەی کاری کۆنگرەکەتان دا بێننە بەر باسو بڕیاری گونجاویان لە سەر بدەنو لە ژێر ڕووناکایی و ڕێنوێنیەکانی کۆنگرە دا بەستێن بۆ داهاتووی کار و تێکۆشانتان خۆش بکەن و کۆنگرەکەتان بە سەرکەوتنەوە کۆتایی بە کارەکانی بێنێ .

لە چەند ساڵی ڕابردوو دا لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست شاهیدی چەندین ڕووداوی گرینگ بووین بە تایبەتی ڕاپەڕین و شۆڕشی دژ بە دیکتاتوری لە وڵاتانی عەرەبی وەك تونس ،لیبی و میسر کە بوونە هۆی ڕووخانی دیکتاتوری و هاتنە سەر کاری حکوومەتێکی دیکە و ئالوگۆڕی دەسەڵات و حوکمڕانیی نوێ لەو وڵاتانە دا. هەر چەند ئالوگۆڕەکان ئاکامە چاوەڕوانکراوەکانیان لێ نەکەوتۆتەوە، بەڵام هەڵگری پەیامێکی ئاشکرا و ڕوون بوون بۆ سەرەڕۆیی و دوژمنانی ئازادی و دێموکراسی لە ناوچە کە دا. جاریکی دیکە مێژوو ئەوەی سەلماندەوە کە هەر کات هەر گەل و نەتەوەیەك ئیرادە بکا ، بە سەر بە هێزترین دە سەلاتەکان دا سەر دەکەوێ . هەر وەها لە سێ ساڵی ڕابردوو دا ،ئاگاداری شەر و کاولکارییەکانی وڵاتی سوریەین کە لە لایەن دیکتاتوریی بەشار ئەسەدەوە دژ بە خەلکی ئەوێ بەرێوە دەچێ ، لە ئاکامی شەر و سەرکوتی بێرەحمانە دا بە سەدان هەزار کەس ئاوارە و دەربەدەر و ماڵوێران بوون. ژمارەی کوژراوەکان لە مێژە لە سەد هەزار کەس تێپەڕیوە و سەدان هەزار کەسیش نەقوستان و بریندار بوون. شەڕ وماڵوێرانییش هەروا بەر دەوامە. شەر و پێکدادانەکانی نێوان ئیسرائیل و حەماس،کێشە و ئالۆزییەکانی لیبی ولە هەموویان مەترسیدارتر شەڕی نێوان توندڕەوە شیعە و سوننیەکان کە بە ناوی ئایینی گەورەترین تاوان دژی یەکترئەنجام دەدەن. لەم چەند مانگەی دوایی دا فەسلێکی خوێناویی دیکە دەستی پێ کردوە. ٩ /٦/٢٠١٤ دەستپێکی ئەو شەڕە خوێناوییە بوو کە بە هێرشی چەکدارەکانی تاقمی تیرۆریستی دەولەتی ئیسلامی لە عێراق وشام(داعش)بۆ سەر موسڵ و چەندین شار و ناوچەی دیکە دەستی پێکرد و ئەرتشی عێراقی تووش شکست و پاشەکشە کرد و لە ئاکام دا سەدان هەزار کەس لە عەرەب و کورد و مەسیحی لە ترسی گیانی خۆیان ئاوارە و دەر بەدەر بوون و ڕوویان لە هەرێمی کوردستان کە تەنیا شوێنی ئارام وسەقامگیری عێراق بوو کرد. دەستبەسەرداگرتنی ڕووبەرێکی زۆرلە عێراق، هەلی بۆ تیروریستانی داعش ڕەخساند کە دولەتی ئیسلامیی خۆیان ڕابگەیەنن. کوردیش لەو هەلە مێژووییەی کە بۆی هەلکەوتبوو، کەلکی وەرگرت و تەواوی ناوچە کوردستانییە بەزۆردابڕێنراوەکانی خستە ژێر دەسەڵاتی خۆی و هێزی پێشمەرگەی لێ جێگیر کرد

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

و خەڵك و ناوچەکەی لە دەستدرێژیی تیروریستان پاراست. بەڵام ئەم وەزعە زۆری نەبرد کە دەوڵەتی ئیسلامی سەرمەست لە سەرکەوتنەکانی، دژایەتی و دوژمنایەتیی خۆی لە گەڵ دەسەڵاتی هەریمی کوردستان و خەڵکی کورد نیشان دا و هێرشێکی بەرین و بەربڵاوی بۆ سەر ناوچەکانی شەنگال ،ڕەبیعە ،زوممار ،گوێر ومەخمور و چەندین ناوچەی دیکە دەست پێ کرد و دوور لە هەر پرەنسیب و ئوسولێکی ئەخلاقی و ئینسانی پەلاماری خەڵکی بێدیفاع و ژن و منداڵی بێتاوانیان دا و دەستیان کرد بە کوشتن و بە دیل گرتنی پیاو و ژنی ئێزیدییەکان، تەنانەت کردنیان بە جارییە و بە نەرخێکی هەرزان فرۆشتیانن. لە ماوەی دوو مانگی رابردوو دا شاهیدی تاڵترین رووداوەکانی مێژووی هاوچەرخ بووین کە ویژدانی مروڤایەتی هەژاند وئەمجارە بە ناوی خەلافەتی ئیسلامیەوە ، لاپەرەیەکی رەشی دیکە لە مێژوو دا دەرحەق بە خەڵکی بێ دیفاعی کوردستان تۆمار کرا. ئەم رووداوانە کارەساتیکی ئەوەندە گەورە و ترسناك بوون کە وڵاتە رۆژئاواییەکانیش نەیان توانی لە ئاستیان بێدەنگ بن ، هەر بۆیە لە ماوەیەکی کەم دا بریاری هاوکاریی مرۆیی و سەربازییان دا و بۆ پشتگیریی حکوومەتی هەریمی کوردستان و خەڵکی پەلاماردراوی ناوچە کوردنشینەکانی شەنگال و ڕەبیعە و زوممار لە دژی درندەترین هێزی خوێنرێژ بە ناوی داعش بە کردەوە دەست بە کار بوون و لە رێگای فرۆکە شەرکەرەکانیانەوە بنکە و مۆڵگەکانی ئەو جینایەتکارانەیان بۆمباران کرد و بە هاوکاریی هێزی پێشمەرگەی کوردستان زبرێکی زۆر قورسیان لێ وەشاندن و تووشی پاشەکشەیان کردن.

لە گەڵ دەستپێکی رووداوەکان، حیزبی دێموکراتی کوردستان هەڵوێست و روانگەی خۆی لە پەیوەندی لە گەڵ باروودۆخی کوردستان و هێرشی داعش بۆ سەر هەرێم و ناوچەکە دەربڕی و ئامادەیی خۆی بۆ هاوکاری و پشتیوانی لە هێزی پێشمەرگە وئەزموونی هەرێم وەك ئەرکێکی نیشتمانی و نەتەوەیی راگەیاند و تەنانەت هێزی پێشمەرگەی خۆی بۆ چوونە بەرەکانی شەڕ ئامادە کرد. لە رۆژهەڵاتی کوردستانیش لە گەڵ ئەوەی خەڵك، لە لایەن رێژیم و بەکرێگیراوەکانی کۆسپ لە سەر ریگایان دروست دەکرا بەڵام هیچ شتیك نەیتوانی لەمپەر بێ لە سەر دەربڕینی هەستی و سۆزی نەتەوەیی و یارمەتیەکانیان.

ئەو هەست وبەرپرسایەتییە نیشتمانی و نەتەوەییە، پەیامێکی تازەیە بۆ بزاڤی رزگاریخوازانەی نەتەوەیی لە هەموو بەشەکانی کوردستان لەم دۆخە لە خەبات و تێکۆشان لە پێناوی وەدیهێنانی دێموکراسی وئازادی و مافە نەتەوایەتیەکان دا کە سەرکەوتن لە گرەوی وشیاری و هەست بە بەرپرسایەتی کردنی رێبەرایەتی کورد وهاوکاری و یەکگرتوویی هەمووهێز و لایەنە سیاسیەکانی کورد دایە.تەنیا بە یەکگرتوویی و هاوپەیوەندیی نەتەوەیی، ئەو هەل و دەرفەتە مێژوویە دەقۆزرێتەوە وبە قازانجی دۆخی نەتەوەیی کەڵکی لێ وەر دەگیرێ.

ئاڵوزییەکانی رۆژهەڵاتی ناوەراست و ناوچەکە لە گەڵ ئەوەی بەرهەمی کێشە لە مێژینە چارەسەرنەکراوەکان و ململانێیە نیوخۆییەکانن، بەڵام گومان لەوە دا نیە کە کۆماری ئیسلامیی ئێران دەستی باڵای هەیە لە خۆتێهەڵقوتاندن و دەست خستنە نێو قەیرانەکان بۆ بردنە پێشی سیاسەتە ناوچەییەکانی خۆی، بە تایبەتی لە سوریە ،فەلەستین وعێراق، ئاگری ئەم شەرانە خۆش دەکا، بۆ ئەوەی لە لایەکەوە کۆمەڵگەی نێودەوڵەتی ئەوەندە سەرنج نەداتە بەرنامە ناوکییەکانی ئێران و بە پرسەکانی دیکەی ناوچەکەوە سەرقاڵ بێت، لە لایەکی دیکە ئەو ڕێژیمە لە دەرەوەی سنوورەکانی ئێران و بە رێگای هاوپەیمانەکانی دا، ململانیی خۆی لە گەڵ دەوڵەتانی دیکە بباتە پێش. ئەوە لە کاتیك دایە کە کۆماری ئیسلامی لە نێوخۆی وڵات دا رووبەرووی قەیران گەلێکی زۆری سیاسی ، ئابووری وکۆمەڵایەتی بۆتەوە و لە چارەسەرکردنیان دا داماوە.گرانی، بێکاری ،ئیعتیاد، فەسادی مالی،گرتن و ئازار و ئەشکەنجە و ئێعدامی لاوان و جیابیران بەردەوامە و رۆژ بە رۆژ پەرە دەستێنێ و بەرۆکی کۆمەڵگای ئێران و کوردستانی گرتوە ولەو نێوە دا لاوان گەورەترین قوربانیانی ئەم قەیرانانەن.

بەشدارانی بەرێزی حەوتەمین کۆنگرەی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان!

لە ماوەی ئەم ٣٥ ساڵەی دەسەڵاتی رەشی کۆماری ئیسلامی دا، لاوان هێزی سەرەکی و دیاری نێو بزووتنەوە و چالاکییە سیاسی و مەدەنی و کۆمەڵایەتییەکان بوون و هیچ کات و ساتیك لە ئەرکە نیشتمانی و نەتەوەیەکانیان غافڵ نەبوون و لە ریزەکانی شۆرش و لە سەنگەری بەرگری دا ئامادە و گیان لە سەر دەست بوون. لە قۆناغی ئیستاش دا ئەرك و بەرپرسایەتییەکانیان قورس و گرینگە و نەتەوەکەمان لە رۆژهەڵاتی کوردستان لە هەموو کاتێك زیاتر پێویستی بە وشیاری و ئامادەیی و هاتنە مەیدانی لاوان هەیە بۆ ئەوەی نەخش و دەوری کاریگەریان لەو تێکۆشان و بزووتنەوانە دا هەبێ کە چارەنووس وئایندەی نەتەوە و نیشتمانەکەمان، بە سەرکەوتنی ئەوانەوە، بەستراوەتەوە.

پێکهاتنی کۆنگرەی لاوان لەم هەلومەرجە دا دەبێ هەڵگری پەیامی خۆ ئامادەکردن و خۆ رێکخستنی لاوان بۆ رووبەروو بوونەوە و بە دەستەوە گرتنی جڵەوی ئەو باروودۆخە بێ کە پێشبینی دەکرێ. ئەوەش بە بێ بوونی بەرنامە و پلانی نوێ کە وەڵامدەری ئەم دۆخە بێت نایێتە دی. بۆیە چاوە روان و هیواداریین لاوانی دێموکرات وەك چۆن لە هەموو قۆناغەکان دا لە رِیزی پێشەوەی خەبات و تێکۆشان دا بوون،لەم هەلومەرجەش دا بە هیوا و گەشبینی و بڕوا بەخۆ بوونەوە، کاروبار و باس و بابەتەکانی کۆنگرە بە باسی زیندوو و ئاڵوگۆری راشکاوانەی بیروڕا، دەوڵەمەند بکەن، بریار و راسپاردە و رێنوێنیی بە سوود بۆ تێکۆشانی داهاتوو، پەسەند بکەن. هەم بەستێن و بوار بۆ کاری هاوبەش لە گەڵ ڕیکخراوەکانی دیکەی لاوان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، ئامادەتر بکەن، هەم نێزیکبوونەوە لە چاوەروانی و تێکۆشان و کێشەکانی لاوان لە نێوخۆی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بکەن بە ئەرکی لەمەو دوای خۆیان.

دڵنیاشتان دەکەین رێبەریی حیزبی دێموکراتی کوردستان وەك هەمیشە پشتیوان و هاوکار و یارمەتیدەرتان دەبێ.

سەرکەوێ کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

دەفتەری سیاسیی
حیزبی دێموکراتی کوردستان
١٣٩٣/٦/٨ی هەتاوی٢٠١٤/٨/٣٠ی زایینی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ڕاپۆرتی سیاسی ـ کۆمەڵایەتی پێشنیارکراوی کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتیی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بۆ کۆنگرەی حەوتەمی لاوان!

لاوانی خۆڕاگر!
خەڵکی خەباتگێڕی کوردستان!
ئەندامانو لایەنگرانی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان!
بەشدارانی بەڕێزی کۆنگرە!

بە تێپەڕبوونی دووساڵ بەسەر کۆنگرەی شەشەمی لاواندا بۆ جارێکی دیکە لاوانی تێکۆشەرو ئازادی خواز بە هەوڵو هیممەتیان لاپەڕەیەکی دیکەیان لە مێژووی ئەم ڕێکخراوەدا تۆمار کردو سەلماندیان کە یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لەگەڵ هەموو ئاستەنگەکانی بەردەم تێکۆشانیدا درێژە بەکاری ڕێکخراوەیی دەدا. ئەگەرچی دوو سال بۆ کارو تێکۆشان ماوەیەکی زۆر نییە، بەڵام خێرایی ئاڵوگۆڕە سیاسیو کۆمەڵایەتییەکانی ئەم دوو ساڵە لە زۆر ڕووەوە جێگای لێ وردبوونەوەو هەڵوێستە کردنن لە ماوەی کۆنگرەی شەشەم بۆ کۆنگرەی حەوتەمدا گەلێك ئاڵوگۆڕ ڕوویان داوە کە بۆ ئێمە جێی سەرنجن کە بەم شێوەیە لەم ڕاپۆرتەدا هەڵسەنگاندنیان لەبارەدا دەکەین:

ئەگەر بمانهەوێ باسێکی کورت لەسەر خودی گەنجان و کاریگەری و ڕۆڵی ئەوان لەسەر بزاڤە کۆمەڵایەتییەکان بێنینە گۆڕێ، خۆی ئەو باسەش زۆر چەمكو دەستەواژەو هەروەها تێڕوانینو لێكدانەوەو شرۆڤەی سیاسی، کۆمەڵناسی، دەروونناسیو تەنانەت لە هەندێك بابەتدا ئابووریش لەخۆ دەگرێ. دەتوانین بڵێین بە گشتی ئەو بزاڤانەی کە گەنجان پێکی دێنن یا تێیدا بەشدارن هەموویان بە شێوەیەکی یەك دەنگ خوازیاری مافە بنەڕەتییەکانی خۆیان لە بوارەکانی کۆمەڵایەتی، کولتووری، سیاسیو ئابووریدان کە هەمووی ئەم مافانە وەك مافی «جەهانشمول «و گشتگیر دەبێ لە ژیانی ڕۆژانەی هەر مرۆڤێکدا بوونی هەبێو هەر مرۆڤێك لێیان بەهرەمەند بێ .هەموو ئەو مافانە کە ئێستا لە گۆڕەپانی کێبەرکێی گەنجانو دەسەڵاتدارانی کۆنەپارێزو نەریتخوازدا لە ئارا دایە بە گشتی

لە جاڕنامەی گەردوونی مافەکانی مرۆڤ پەسەندکراوی ساڵی ١٩٤٨ی نەتەوە یەکگرتووەکان، کۆنڤانسیۆنەکانی مافە مەدەنیو سیاسییەکانو پەیماننامە پەسند کراوەکانی نەتەوە یەکگرتووەکاندا هاتووە. هەر ئەو جاڕنامەو کۆنڤانسیۆن و ئەو جاڕنامانەی مافی مرۆڤن کە دەوڵەتان واژۆیان کردووەو دەروەست بوونی خۆیان بۆ پابەندبوون بەو یاسایانە و جێبەجێ کردنیان ڕاگەیاندوە.

ئەمڕۆ بزاڤی گەنجان یەکێك لە ئەکتیڤترین بزاوتە کۆمەڵایەتییەکان لە هەڵبڕینی دەنگی ئێعترازو ناڕەزایەتی لە هەمبەر نایەکسانی کۆمەڵایەتی، ئابووری و یاسایی لەسەر ئاستی هەموو جیهانە.کەباسی لاوانی جیهان دەکەین، بێگومان لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستانیش دەگرێتەوە، زێدەڕۆیی نیە، ئەگەر بڵێین لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لەنێو گەرووی دڕندەترین و دژەکوردترین دەسەڵاتی فاشییەتی مەزهەبی جیهاندا زۆرترین پەیامی سیاسیی و مەدەنیان بەگوێی جیهان داداوە.

لاوانی ڕۆژهەڵات پێیان ناوهتە گۆڕەپانە سیاسیو کۆمەڵایەتییەکان بەرینەوە. ئەمرۆ خەباتی مەدەنی بەپەیامی سیاسیی لەنێو گەنجانی ڕۆژهەڵات لەدایکبووەو، هاوکات ڕۆژانە لەداهێنانیش دەکات. پاراستنی سروشتی ڕۆژهەڵات وەکوو خاکی باب و باپیران و قۆزتنەوەی دەرفەت بۆ پشتیوانیکردنی بەربەرینی کورد لەپارچەکانی دیکەی کوردستان، دوو پەیامی گەورەن، کە ماهییەتی خەباتی سیاسیی ڕۆژهەڵاتی کوردستانی لەخۆیدا هەڵگرتووە، شوناسێکی نەتەوەیی لە جولە سیاسی و مەدەنییەکانی لاوانی ڕۆژهەڵاتدا بەردەوام خۆی نوێ دەکاتەوەو، هەمیشەش ئەو پەیامە بۆ نوخبەی سیاسیی و هێزە سیاسییەکان دووپات دەکەنەوە.

هاوکات لەلایەکی دیکەوە ئەگەرچی کۆماری ئیسلامی ئێران لەهەموو ڕێگەیەکەوە هەوڵ دەدات، گەنجانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەکاری دیکەوە سەرقاڵ بکات و، هەستە نەتەوەییەکانیان یان لەبیر بباتەوە، یانیش دەرفەتی بیرکردنەوەیان پێنەهێڵێت، بەڵام هەمیشە ئەو گوشارەی دیکتاتۆرییەتی کۆماری ئیسلامی دەرەنجامێکی پێچەوانەی بۆیان هەبووە، واتا هەتا گوشارەکان زۆرتر بوونە، جولەی شوناسخوازی لاوان پتەوتر بووە، ئەوەش خۆی لە کارە ڕێکخراوەیی و ئەنجومەنە ئەدەبییەکان و قۆزتنەوەی دەرفەت بۆ هاودەردیکردن لەگەڵ پارچەکانی دیکەدا دەبینێتەوە.

زۆر کەس باس لەوە دەکا کە تۆڕە کۆمەڵایەتییە مەجازییەکان یان بە واتایەکی دیکە «میدیای نوێ» لە دروست بوونو پێشەوەچوونی ئەم حەرەکەتانەدا ڕۆڵی سەرەکیو یەکلاکەرەوە دەگێڕن. سەرەڕای ئەوەی کە ئەم کاریگەرییە ئەرێنییە بە ڕاست دەزانین بەڵام دەمانەوێ ئەم بیرۆکەیە بێنینە گۆڕێ کە لە شۆڕشی نوێی گەنجان لە ڕۆژهەڵاتی ناڤیندا، لە ئێران، توونس، میسر، سووریە، ڕۆژهەڵات، باکوورو ڕۆژئاوای کوردستاندا، شتێکی زۆر گەورەتر لە میدیای نوێ، شتێکی زۆر گەورەتر لە تەکنۆلۆژیا بوونی هەیە کە شەقام دەکاتە گۆڕەپانی هێنانە ئارای ویستەکانی کۆمەڵگە. کێ لە شەقامەکانی دیاربەکرو قامیشلوو و لە ناخی حەرەکەتە مەدەنییەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە مەریوانو سنە ئەم ویستەی هێناوەتە گۆڕێ؟ بێشك وەڵامی ئەو پرسیارە جیلی گەنجو توێژی لاوی کۆمەڵگەیە. ئەگەرچی کۆماری ئیسلامی ئێران سیستەمێکی فیلتەرینگی بەهێزی داناوەو هاوکات قسە لەئینتێرنێتی ئێرانیش بۆ لەقاڵبدانی دونیای مەجازی دەکات، بەڵام لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئەو بەربەستەیان شکاندووەو تۆڕێکی بەربەرینی کۆمەڵایەتیان دروستکردووە. ئەمڕۆ دەکرێ بەکەمترین کات گوێبیستی قسەی دڵی لاوان لەتۆرە کۆمەڵایەتییەکان بیت، و سەردێرە شوناسخوازانەش بەدیوارە زۆربەی گەنجانی ڕۆژهەڵات لە تۆرە کۆمەڵایەتییەکاندا دەبیندرێت. ئهم شتە گهورهیە کە بوونی هەیە« ویژدانێکی نوێی شارومهندی» و «جولەیەکی شوناسخوازانەیە «کە ئیتر نایهەوێ

سووکایەتی، سەرکوت، گەندەڵیو ناکارامەیی کۆمەڵایەتی و سیاسی قەبووڵ بکا و، لەنێو ئەو سیستەمە پۆلیسی و دیکتاتۆرەدا لەداهێنانی گەیاندنی پەیام ناوەستێت، و کۆماری ئیسلامی ئێران هەر دەرگایەك لە گەنجانی ڕۆژهەڵات دادەخات، لەشوێنێکی دیکە دەروازەیەك دەکرێتەوە. هەر ئەوەشە وایکردووە دڵقایم بین بەو هێزە شاراوەو دینامیکەی ئایدیاییەکی نەتەوەیی هەیە.

لە پێناسەکردنی پرسەکاندا و دۆزینەوەی فۆنکشێنو کارکردیی ئیجابیو باش بۆ چارەسەرکردنیان بە تایبەت لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا دۆخی نەتەوەیی ئێمە و گەنجانی ئێمە دۆخێکی جیاوازترو تایبەتیترە. هاوکات ئەرکێك کە دەکەوێتە سەرشانی لاوی کورد لە هەمبەر شەپۆلی هێرشی داگیرکەر ئەرکێکی قورسترو پێویستی بە کاری زیاتر، دەروەست بوونی زێدەترو خەباتێکی فرەڕەهەندی نەپساوەیە کە لە نەبوونی بەشداریی گەنجاندا هیچ کات ناتوانێ بە» سەر مەنزڵی مەقسوود «بگا.

داگیرکەرانی کوردستان باش لەوە تێگەیشتوون کە لەنێو جیلەکانی یەك بە دوای یەکی کۆمەڵگەی کوردیدا چەشنێك لە میراتگریی شۆڕش بوونی هەیە و هەوڵەکانی ئەم نەتەوەیە بۆ دەست وێڕاگەیشتن بە مافە مرۆیی، مەدەنیو نەتەوەییەکان بەردەوام لە جیلێك بۆ جیلێکی دیکە دەگوازرێتەوەو هەر جارەش جیلێك بە داخوازی نوێترو سەردەمیانەتر، بیرۆکەی نوێترو ئاوەزو رامانی ئەمڕۆییتر پێی ناوەتە گۆڕەپانەکە و زۆر جار دوژمنانی گەلی ئێمە و داگیرکەرانی کوردستانی دەستەوەستان کردوە .بەو هۆیەش دوژمنان بێکار دانەنیشتوونو لەهەر دەرفەتێك بۆ زیان گەیاندن لە بەرژەوەندییە نەتەوەییەکانی ئێمەو خستنە مەترسی ئاسایشی نەتەوەییمان خۆیان نەبواردووە دەتوانین بڵێین بە درێژایی مێژووی بوونی دەوڵەت ـــ نەتەوەی مۆدێڕن نە تەنیا چەمکی ئاسایشی نەتەوەیی کورد، بەڵکوو مانو مەوجوودییەتی ئەو گەلە بەرەوڕووی مەترسی یەکجار زۆر تا سەر سنووری نەمان کراوەتەوە، هەر لە تواندنەوەی فەرهەنگی، ژینۆسایدو کارەساتی کۆمەڵکوژی وەکوو ئەنفالو هەڵەبجەو شەنگال لە باشوورو دەرسیم لە باکوورو قارنێو قەلاتان لە ڕۆژهەڵاتو...، لەم ساڵانەی دواییشدا پیلانێکی دیکەی دوژمنانی گەل کە کۆماری ئیسلامی لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئورگانیزەی کردوەو خەریکە بەڕێوەی دەباو بە ژینۆسایدی سپی ناسراوە کە هەمان کەڵك وەرگرتن لە مادده هۆشبەرەکانە بۆ خستنە داوی گەنجانو بێ کاریگەر کردنی ڕۆڵو دەوریان لە پرۆسەی گۆڕانو پێشەوەچوونی دۆزی نەتەوەیی کورددا. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا لاوانی ڕۆژهەڵات یەکەم خوێندنەوەیەکی ناحزبیان لە ناسیۆنالیزم هەیە، کە ئەەوە دەرفەتێکی زێرینەو لەپارچەکانی دیکە بەدی ناکرێت، هاوکات لەناسیۆنالیزمدا گەنجانی ڕۆژهەڵات چاکسازی کۆمەڵایەتی و پێگەیاندنی مرۆییان نەخستۆتە دوای قۆناغی رزگاری، بەڵکو لەئێستەوە دەستیان پێکردووەو، لەباشترین زانکۆکاندا دەخوێنن و هیچ ساڵێکیش نەبووە لاوێکی ڕۆژهەڵاتی قارەمانییەتێکی لەگۆڕەپانە وەرزشییەکانی جیهاندا بەدەست نەهێنابێ، ئەوە دەرفەتێکی گەورەیەو بێگومان لاوان خۆیان لەرۆژهەڵات بەو خوێندنەوەیە لە کوردایەتی گەیشتوون و، ئەوەش بۆ داهاتوو سەرمایەو دەستکەوتێکی گەورە دەبێ.

بەڵام لەگەڵ هەموو ئەوانەش بەشێوەیەکی گشتی مەترسییەکی گەورەو جیدی و بەردەوام لەسەر تاکی کوردی بەگشتی و لاوی کورد بەتایبەت هەیە، مەترسیی دابڕان کەوادەکات لەجێگەی بەیەکەوە لەبەرامبەر دوژمناندا سیاسەت بکەین، بەڵکو بەرامبەر بەیەکتر سیاسەت بکەین و بەداخەوە نموونەی خوێناوی زۆریشمان هەیە، ئەو مەترسییە کاتێك زۆرتر دەبێت، کەدەبینین کورد نیشتمانەکەی پارچەپارچەکراوەو تەنانەت هەوڵی پارڤەکردنی کەسایەتی تاکی کوردیش لە لایەن داگیرکەر دراوەو هەوڵی توانەوەی فەرهەنگی سیاسیــ کۆمەڵایەتی نەتەوەییان دراوە. تاکی کورد تەنانەت لە پرسی هاووڵاتی بوونو شارۆمەندی دەوڵەتە ناوەندییە تۆتالیتێرەکانی زاڵ بەسەر کوردستانیشدا وەك شارۆمەندو هاووڵاتی پلە دوو و پلە سێ سەیر کراوە. هەربۆیەش بەبێ دیاری کردنی مافی چارەنووسو بەبێ هەبوونی دەوڵەتی کوردی سەربەخۆ، ناتوانرێ کۆتایی بەم کێشانە بێو لە بوونی دەوڵەتێکی سەربەخۆ دایە کە ماددەی سێهەمی جاڕنامەی گەردوونی مافەکانی مرۆڤ واتە هەر تاکێك شیاوی ژیان، ئازادیو ئاسایشی فەردییە دێتە دیو ئەمە خۆی دەستپێکی مسۆگەربوونی شتێکی گەورەترە کە هەمان ئاسایشی نەتەوەیی نێو لێ دەنێن. ئەزموونی باشووری ئازادو حکوومەتی هەرێم توانیویەتی زۆر خاڵی لاوازی نەبوونی دەوڵەت بۆ کورد بە تایبەت لە یەك دەیەی رابردوودا پڕ بکاتەوەو ببێتە مەکۆیەك بۆ هەموو گەنجانو لاوانی چالاکڤانو ئازادیخوازی کورد، لەمەو بەدواوەش دەبێ ئەم چەشنە هەولانە چڕوپڕتر بەڕێوە بچنو هیواداریین لە بەهاری کورددا کە بەڕێوەیە و پێمان وایە سەرەتای بەهارەکەمان لە قامیشلیو کۆبانیو عەفرین دەبێ، هەر کام لە ئێمە و تاك تاکی ئێمە دەبێ دەرکی ئەو دۆخە ئەستەمو هەستیارەو ئەو دەرفەتە مێژووییە بکەین کە بۆ کورد رەخساوەو هەر کام لە ئێمە بەش بە حاڵی خۆمانو بە پێی توانا و مەجالی خۆمان بۆ بەرەوپێش بردنی ئامانجە مرۆییو نەتەوەییەکانمان لە خۆمان مایە دابنێینو نیشان بدەین کە نەتەوەی کورد لەسەر دەستی گەنجانی بە وزەو خاوەن پوتانسیەل و خۆێندەوارو لەخۆبردووی خۆی دوای دەرسیمو هەڵەبجە و ئەنفال و قارنێ و قەلاتان، دوای شەڕو بەرخۆدانو چەكو شاخ، دەتوانێ بۆخۆی چارەنووسی خۆی دیاری بکاو کەس ناتوانێ پێش بە بەهاری کوردان بگرێ.

دیاردە کۆمەڵایەتییەکان لە ئێرانو کوردستاندا

سەرەڕای ئەوەی کە کۆمەڵگای ئێرانو ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە گشتی دەستەوملانی دەیان جۆر کێشە یان خەساری کۆمەڵایەتییە، بەڵام لەو نێوەدا توێژی لاوان لەگەڵ گرفتی جیددیترو قووڵتر بەرەوڕوویە. ئەگەرچی کەمتر لێکۆڵینەوەی زانستیو سەربەخۆ لە بارەی کێشە کۆمەڵایەتییەکانی لاوان کراوە، بەڵام گەورەترین گرفتی لاوان لە ئێراندا دەکرێ لە دوو چوارچێوەی بەرتەسك بوونی دەرفەتی گەشەکردنو بێکاریدا پۆلێن بکرێن کە هەردووکیان تۆقی دەیان گرفتی کۆمەڵایەتی بە ملی لاواندا دەکەن. دەسەڵاتی سیاسیو ئیداری ئێران بەر لە هەموو شتێك دەیەوێ توانا و پوتانسیەلی ڕووناکبیری، سیاسی، ئابووری، پەروەردەیی، هونەریو تەنانەت وەرزشی لاوان لە چوارچێوەی بازنەی پێوەرەکانی ئەو حاکمیەتەدا بەرتەسك بکاتەوەو هەر کەس نەیەوێ لەو چوارچێوەیەدا بێ، تووشی هەلاواردنو بەهرەمەند نەبوون لە کۆمەڵە ئیمتیازێك دەبێ کە بە کەڵك وەرگرتن لێیان هەم دەتوانێ ڕێگەی داهاتووی بە بڕیارو دڵخوازی خۆی

کتێبخانەی دیجیتاڵی www.rabari.org

هەڵبژێری‌و هەم پلەی سەرکەوتن ببڕێ. لەلایەکی دیکەوە کاتێك تووشی ئەو هەڵاواردنە دەبێ، چەند بژاردەیەکی کەمی لەبەردەم دایە کە یان دەبێ خۆی لەو کۆمەڵگایە دوور بکاتەوەو بەرەو چارەنووسێکی نادیار بڕوا، یان دەبێ تەسلیمی کۆمەڵێك بەها و چوارچێوە بێ کە باوەڕی پێیان نییەو حاڵەتی سێیەمیشی ئەوەیە کە خۆی لە بێ موبالاتی دا و چارەنووسی خۆی بە قەدەرێکی ناڕوون بسپێرێ کە هەرسێك حاڵەتیش لە تواناکانی کەم دەکاتەوە. کێشەی بێکاریش یەکێکی دیکە لە گرفتە سەرەکی‌یەکانی توێژی لاوانە. مرۆڤ لە تەمەنی لاوێتی‌دا بە شێوەیەکی جیددیی تێکەڵاوی پرسی ئابووری‌و بازاڕی کار دەبێ، چونکە هەم بۆخۆی دەیەوێ هەوڵەکانی سەردەمی مێرمنداڵی ببینێ‌و هەمیش لەو تەمەنەدا پێویستی بەوە دەبێ بتوانێ لەسەر پێی خۆی ڕابوەستێ. بەپێی ئامارەکان، نزیکەی دوو میلیۆن‌و نیو لاوی ئێران بێکارن بەو مانایە کە لە حەوتوودا یەك کاتژمێریش کاریان نییە کە لەو نێوەدا ٤٣ لەسەدیان لانی کەم چوونەتە زانکۆ و لانی‌کەم شەهادەی فەوقی دیپلۆمیان هەیە. ئەو ڕێژە زۆرەی بێکاری هۆکاری سەرەکی چەندین خەساری کۆمەڵایەتی‌یە. وەکوو لێکۆڵینەوە کۆمەڵناسی‌یەکان دەریان خستووە، یەکێك لە هۆکارە سەرەکی‌یەکانی ناهەنجاری‌یە کۆمەڵایەتی‌یەکان‌و تاوانەکانی وەکوو دزی، ئازاردانی جسمی‌و ڕەوانی خەڵکی دیکەو... هتد، بێکاری‌یە. هەروەها یەکێکی دیکە لە دەرهاویشتە کۆمەڵایەتی‌یەکانی بێکاری لاوان، بازرگانی کردن‌و بەکارهێنانی ماددە سڕکەرەکانە. ژمارەیەکی زۆر لەو لاوانەی بێکارن‌و ناتوانن بژێوی ژیانی خۆیان‌و بنەماڵەکانیان دابین بکەن ڕوویان لە بازرگانی کردن بە ماددەی سڕکەر کردوە کە سەرەڕای ئەوەی کە داهاتێکی بۆیان هەیە، بەڵام فاکتەرێکە بۆ پیادەکردنی ڕۆڵێکی نەرێنی‌و تێکدەر لە کۆمەڵگادا، بەو مانایە کە لاوێك دەی توانی ڕۆڵی ئەرێنی‌و کاریگەر بۆ بەرەوپێش چوونی کۆمەڵگا بگێڕێ خەریکە بۆ سڕکردنی کۆمەڵگا هەوڵ دەدا. هەروەها ئەو کەسانەی گیرۆدەی ماددە سڕکەرەکان دەبن دەبنە هۆکارێك بۆ نائەمنی کۆمەڵایەتی، تواندنەوەی هێزو کاریگەری خۆیان‌و کۆمەڵگا، لەبەریەك هەڵوەشاندنەوەی شیرازەی بنەماڵەکان‌و لەباربردنی هەموو ئەو پوتانسیەلەی تێیان دایە بۆ خزمەت کردنی خەڵك‌و هاونیشتمانەکانیان. جگە لەو خاڵانەی کە بە کورتی ئاماژەیان پێکرا و بەزۆری پێوەندی‌یان بە دەسەڵاتی سیاسی‌یەوە هەبوو، لە کۆمەڵگا ڕۆژهەڵاتی‌یەکان‌دا زۆرجار لە لایەن خودی کۆمەڵگا و سیستمی بچووکتری وەکوو بنەماڵەکانیش، کۆسپ دەخرێتە بەردەم پشکوتنی ئیستیعدادو شارەزایی‌و لێوەشاوەیی لاوان‌و بە تایبەت ژنانی لاو کە ڕێگرییان لێدەکرێ بە تابعی بزوێنەربوونی پرۆسەی گۆڕان بەپێی فاکتەرە مۆدێرنەکان هەوڵ بۆ گۆڕینی نەریتە ماوە بەسەرچووەکانی کۆمەڵگاکانیان بدەن. هەر لەسەر ئەو بنەمایانە هەوڵ دەدەین کورتە ئاماژەیەك بە هەرکام لەو دیاردە کۆمەڵایەتیانە بە هێندێك ئامار کە لە لایەن خودی دام‌و دەزگاکانی حکوومەتەوە بڵاوبوونەوە، بکەین؛

قەیرانی بێکاری:

وەك بۆ هەموو لایەك ئاشکرایە بێکاری، گرانی‌و چوونەسەری نرخی شتوومەك بەرهەمی سیاسەتە چەوتو هەڵەکانی کۆماری ئیسلامی‌یە کە ئەویش دەگەڕێتەوە بۆ درێژەدانی گەمارۆ ئابوورییەکان لە لایەن ڕۆژئاواو ئورووپاوە بۆ سەر ئێران‌و هەروەها بە فیڕۆدانی سامانی وڵات لە لایەن کاربەدەستانی ڕێژیمەوە هۆکاری گرانی‌و چوونەسەری نرخی کەل‌وپەل‌و بێکارییین کە دەتوانین بڵێین بەرەو قۆناغی قەیران دەچێ. هەروەك عادل ئازەر بەرپرسی ناوەندی ئاماری ئێران بە هەواڵنێری مێهر دەڵێ؛ «ئەگەر ڕێژەی بێکاری گەنجان‌و لاوان کە ببێتە دوو هێندەی ڕێژەی بێکاری سەرتاسەری، ئەوە بەو مانایەیە کە لە روانگەی ڕێژەی بێکاری‌یەوە کەوتووینە ناوچەی قەیرانزاوە. نزیك بە ٧٠ لەسەدی حەشیمەتی ئێران لە ژێر ٣٥ ساڵەوەن. ناوەندی ئاماری ئێران ڕای گەیاندوە کە ڕێژەی بێکاری گەنجان لەسەدا ٢١،٨ کە تەقریبەن دوو هێندەی ڕێژەی مام ناوەندی بێکاری لە ئێرانە. ئەو ڕێژەی بێکاری‌یە لە پارێزگایەك بۆ پارێزگایەکی‌تر جیاوازەو پارێزگا سەرسنوورەکان وەك کوردستان لە هەموو ناوچەکانی دیکەی ئێران زیاترە. بەگوێرەی ناوەندی ئاماری ئێران ١٢،٢٪ی دانیشتوانی ئێران بێکارن‌و پارێزگاکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەرزترین پلەکانی بێکارییان لە ئێراندا هەیە.

ناوەندی ئاماری ئێران، کە تاکە ناوەندی فەرمی‌یە بۆ ڕاگەیاندنی ئاماری بێکاری لە ئێران، ڕای گەیاندوە ڕێژەی بێکاری لەو وڵاتە بە بەراورد لەگەڵ ساڵی ڕابردوو ١،٠٠٪ دابەزیوەو بۆتە ١٢،٢٪.

بەگوێرەی ئاماری ئەو ناوەندە «١٧،٣ لەسەدی خەڵکی پارێزگای ئیلام لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان بێکارن، کە بەرزترین پلەی بێکاری لەنێو سەرجەم پارێزگاکانی ئێران دایەو بە بەراورد لەگەڵ ساڵی پێشتریشەوە ٢٪ بەرزتر بۆتەوە».

هەر بەگوێرەی ناوەندی ئاماری ئێران ڕێژەی بێکاری لە پارێزگاکانی کرماشان ١٦،٢٪، سنە ١٤٪ و ورمێ(ئازەربایجانی ڕۆژئاوایی) ١١،١٪ـە.

ساڵانە نزیکەی ٨٠٠ هەزار کەس تێکەڵ بە بازاڕی کاری ئێران دەبن، بەڵام حکوومەتی ئێران توانای دابین کردنی دەرفەتی کاری بۆ هەموو ئەوانە نییە. چالاکوانانی کرێکاری دەڵێن؛ لە ماوەی ٢ ساڵی ڕابردوودا ژمارەیەکی زۆر لەو کەسانەی کاریان هەبووە، بەهۆی داخرانی کارگەکانەوە، کە ئەنجامی گەمارۆ نێودەوڵەتی‌یەکانە، کارەکانیان لە دەست داوەو هاتوونەتە ڕیزی بێکارانەوە.

کارناسانی ئابووری دەڵێن؛ ئێران بۆ ئەوەی بتوانێ بێکاری بنبڕ بکا، دەبێ ساڵانە زیاتر لە یەك ملێون هەلی کار بڕەخسێنێ، بەڵام ئەم وڵاتە لەم ساڵانەی دوایی‌دا لە خۆشبینانەترین ئامارەکان‌دا تەنیا ٥٠٠ هەزار دەرفەتی کاری ڕەخساندوە. ئەوە لەحاڵێك دایە کە بەپێی لێکدانەوەی بانکی ناوەندیی کۆماری ئیسلامی ئێران، داهاتی نەوتی دەوڵەتی «مەحموود ئەحمەدی‌نژاد» لە ماوەی ٦ ساڵی یەکەمی دەسەڵاتی‌دا نزیکەی ٦٠٠ میلیارد دۆلار بووە، لەحاڵێك‌دا گشت داهاتی نەوتی ئێران لە ماوەی ٢٦ ساڵ بەدوای هاتنە سەرکاری کۆماری ئیسلامی تا دەوڵەتی نۆهەم، نزیکەی ٥٠٠ میلیارد دۆلار مەزندە کراوە. بە مانایەکی‌تر لە ماوەی ئەو شەش ساڵەدا، بە تەنیایی داهاتە نەوتی‌یەکانی دەوڵەتی «ئەحمەدی‌نژاد» زیاتر لە ١٠٠ میلیارد دۆلار لە گشت داهاتە نەوتی‌یەکانی ئێران لە ماوەی ٢٦ ساڵ بەدوای شۆڕشی گەلان لە ئێران زیاتر بووە. وێڕای ئەم داهاتە لە شوێن فرۆشتنی نەوت، دەوڵەتی نۆیەم ڕای گەیاندوە؛ وێڕای ٦٠٠ میلیارد دۆلار داهاتی نەوت لە ماوەی ئەو ٦ ساڵەدا، کەچی یەك دۆلار لە سندوقی پاشکەوتی دراوی ئێران‌دا نییە. ئەوە هێندێك لەو ئامارانەن کە حکوومەت خۆی بڵاوی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

کردوونەوە لەحاڵێکدا ڕەنگە زۆر لەوە زیاتر بن دەنا ناگاتە قۆناغی قەیران. بۆوێنە ساڵی ٢٠٠٥ بلاڤۆکی «لێکۆڵینەوە ئابوورییەکانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست(میس)» ڕێژەی بێکاری لە ئێرانی ٤٠٪ ڕاگەیاند، بەڵام ئێران ڕێژەی بێکاری هەر ئەو ساڵەی ١٢٪ ڕاگەیاندبوو. ئەوە بەو مانایەیە کە ئامارەکانی حکوومەت خۆی زۆر جێگای باوەر نین، چونکە زۆر لەوە زیاترن. دەرەنجامی ئەو قەیرانی بێکاری‌یە دەبێتە هۆکاری کۆچ کردنی هێزی خوێندەوارو شارەزاو نوخبە کە بە هەڵاتنی مێشکەکان بەناوبانگە. کاتێك کە حکوومەت هیچ جۆرە دەرفەتێکی کاری بۆ گەنجان نەڕەخسێنێ، بە ناچار وڵات بەجێ دێڵن‌و ڕوو لە وڵاتانی بیانی دەکەن کە دەرکەوتووە لە ماوەی ئەو ٣٥ ساڵەی دەسەڵاتداری کۆماری ئیسلامی‌دا قەیرانی هەڵاتنی مێشکەکان زیاتر لە ١٥٠ میلیارد دۆلاری زیان بە ئابووری ئێران گەیاندوە.

ئێعدام‌و دەست بەسەرکرانی لاوان:

لاو بەو توێژە چالاك‌و ئەکتیڤەی کۆمەڵگا دەوترێ کە هەمیشە گۆڕان‌خوازو نوێ‌خوازە، هەربۆیە بە بەردەوامی سەفی پێشەوەی هەموو بوارەکانی ژیانی بۆ خۆی تەرخان کردوەو بەهۆی ڕادیکاڵ بوونیشیەوە هەمیشە بۆتە نوێگەی خەبات‌و بەرخۆدان. ئەمانەو کۆمەڵێك سیفاتی دیکە بوونە هۆی ئەوە کە سەرنجی دەسەڵاتداران بە لای خۆیاندا ڕابکێشن، بە تایبەت دەسەڵاتدارە تۆتالیتێرو دیکتاتۆڕەکان. کۆماری ئیسلامی یەك لەو دەسەڵاتانەیە کە بیرو فکریان لەگەڵ توێژی لاو یەك ناگرێتەوە، چونکە هیچ بڕوایەکیان بە بنەماکانی ئازادی‌و مافی مرۆڤ نیە. هەربۆیە کوشتن‌و لە سێدارەدانی لاوان‌و چالاکانی سیاسی‌و فەرهەنگی‌و سەرکوتی هەر دەنگێکی ئازادی خوازی‌و ماف خوازی پیشەی هەمیشەیی ڕێژیمی ئاخوندی بووە بە تایبەت لاوانی ئازادی خوازو نیشتمان‌پەروەری کوردستان.

ڕێکخراوی لێبوردنی نێونەتەوەیی لە نوێترین ڕاپۆرتی خۆی‌دا(٢٧ مارس) ئێران‌و عێراق بە هۆکاری بەرزبوونەوەی ئاماری ئێعدام لە جیهان ناو دەبات.

بەپێی هەواڵەکان‌و بە گوێرەی ڕاپۆرتی ڕێکخراوی لێبوردنی نێونەتەوەیی؛ ئاستی ئێعدام لە کۆمەڵێك وڵات بە تایبەت وڵاتانی ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاست ١٥٪ بەرز بۆتەوەو سەدان کەس زیاتر لە ساڵانی ڕابردوو ئێعدام کراون.

سالیل شەتی، سکرتێری گشتی ئەو ڕێکخراوە وێڕای بە خراپ وەسف کردنی ئەو پرسە لە وڵاتانی ئێران‌و عێراق وتی: ئەو وڵاتانە لە بەشی هەڵەی مێژوو دان‌و لەڕاستی‌دا زیاتر پەراوێز دەخرێن. شەتی دەڵێ: تەنیا کۆمەڵێکی بچووك لە وڵاتان زۆرترین ڕێژەی ئێعدام بەڕێوە دەبەن‌و ئەوان ناتوانن پێش بە پێشکەوتنی گشتی سەبارەت بە ڕاگرتنی ئێعدام بگرن. لە مانگی ڕەشەممەی ٩٢ وتەبێژی کۆمیساریای بەرزی مافی مرۆڤی نەتەوە یەکگرتووەکان ڕای گەیاندبوو؛ لە ساڵی ٢٠١٣ لانی کەم ٦٢٥ کەس لە ئێران ئێعدام کراون. لە هەمان کاتدا بە لەبەرچاو گرتنی ئەو ئێعدامانەی بە فەرمی ڕانەگەیەندراون، ئەگەری ئەوە هەیە زیاتر لە ٧٠٠ کەس لە ئێران ئێعدام کرابن. تەنیا لە ساڵی یەکەمی دەوڵەتی ڕووحانی‌دا ٨١٤ کەس لە ئێران ئێعدام کراون کە بە بەراورد بە ساڵی پێشوو(١٣٩١/٥/١٢ تا ١٣٩٢/٥/١٢) لەسەدا ٤٧ زیادی کردوە کە لەم ڕێژەیە زیاتر لە ١٠٠ کەسیان هاووڵاتی کورد بوون. ئەو ئێعدامانە لە ئێران بە گشتی‌و کوردستانەکەی بە تایبەتی سەلمێنەری ئەو ڕاستی‌یەیە کە هیچ جۆرە ئازادی‌یەکی دەربڕین نیەو ڕۆژ بە ڕۆژ زیاتر مافی مرۆڤ لە ئێران‌دا بە جێگای ئەوەی کە بەرەو باشتر بچێ کەچی بەداخەوە ڕووی لە خراپتر بوونە، ئەوە سەرەڕای ئەوە کە چەندەها کەس لە سەرسنوورەکان بە خاتری وەدەست هێنانی پاروە نانێك بۆ بژیوی خۆیان‌و بنەماڵەکانیان بە تەقەی هێزەکانی ڕێژیم دەکوژرێن.

ئێعتیاد:

کێشەی مادده هۆش‌بەرەکان بە شێوەیەکی گشتی کێشەیەکی جیهانی‌یە، بەڵام بەداخەوە ئەو بەڵا ماڵوێرانکەرە ئێران‌و کوردستانیشی گرتۆتەوەو کۆماری ئیسلامی ئێران سەرەڕای ئەوەی کە پردی پێوەندی هەناردە کردنی ئەو ماددەیەیە بۆ وڵاتانی دیکە، وڵاتەکەی خۆشی کردوە بە یەکێك لە بازاڕە گەورەکانی بەکارهێنانی ئەو ماددەیە.

ئەوە لەحاڵێك دایە کە سەرانی ڕێژیم خۆیان ئەو ماددەیە لەنێو لاوان‌و گەنجان‌دا بڵاو دەکەنەوە واتە حکوومەت بۆخۆی یەکێك لە بڵاوکراوە سەرەکی‌یەکانە تاکوو بەکارهێنەران‌و تەنانەت خەڵکی ئاسایی دیکەش زۆر بە سانایی بتوانن دەستیان پێی ڕابگا. دەستڕاگەیشتن بە مادده هۆش‌بەرەکان لە ئێران‌دا بە شێوەیەك سانایە وەکوو بۆ میوە کڕین بچی. لەم ساڵانەی دوایی‌دا کۆماری ئیسلامی لەگەڵ باندێکی مافیایی لە ڕێگای سپای پاسداران، نیروی ئینتیزامی‌و ناوەندی بەناو بەربەرەکانی لەگەڵ ماددەی هۆش‌بەر، دەستیان دایە بەرهەم هێنانی ماددەی هۆش‌بەری سەنعەتی لە تەواوی ئێران‌و بە تایبەتی ناوچە کوردنشینەکان. نموونەی هەرە بەرچاو شاری ورمێ(رضائیە)، پیرانشار، سەقز، سەردەشت، سنە و زۆر شاری دیکەش وەها ناوەندێکیان لێ داناوە بۆ تێوەگلانی گەنجان‌و لاوان، چونکە کۆماری ئیسلامی پێی وایە کە لەو ڕێگایەوە دەتوانێ بیرو هزری نەتەوەیی لەنێو لاوانی کورد بسڕێتەوە، واتە ئێعدام‌و دەست بەسەرکرانی لاوانی تاقی کردەوەو تێی‌دا سەرکەوتوو نەبوو، دەی هەوێ ئەم ڕێگایەش تاقی بکاتەوە، بەڵام لاوی کورد بەوەها باگەڵێك بە چۆك دانایەو سەلماندووشیەتی، ڕەنگە لەو نێوەدا کەسانی نەفس نزم‌و پارە پەرەست‌و پیاوی خۆی پەیدا ببن‌و بۆ ماوەیەك ئەو کارە چەپەڵە بکەن، بەڵام لە نیهایەت‌دا هەر ڕووبەڕووی شکست دەبێتەوە.

ئایدز:

ئیدز نەخۆشی‌یەکی گیرۆ و کوشندەیەو کۆمەڵگای ئێرانیش لەو مەترسی‌یە بێبەش نیە، بەڵام سەرەڕای ئەوە کە ئەو نەخۆشی‌یە لە جیهان‌دا بەرەو کەمی دەچێ هەنووکە لە ئێران‌دا ژمارەی تووش بووان ڕوو لە زیادبوونەو کارناسانی ئەو بوارەی نیگەران کردوە. ئەویش زیاتر دەگەڕێتەوە بۆ هۆکارەکانی وەك لەش فرۆشی، ئێعتیادو... کە کۆماری ئیسلامی هۆکاری سەرەکی‌یە لە بڵابوونەوە، چونکە هەر ئەوە کە خۆی هۆکارە بۆ بڵاوکرنەوەی مادده هۆش‌بەرەکان لە کۆمەڵگادا و لەو ڕێگایەشەوە سروشتی‌یە کە ڤایرۆسی ئایدز زیاتر بڵاو دەبێتەوە وەك لە ڕێگای بەکارهێنانی کەل‌وپەلی هاوبەشی تەزریقی لەنێو مۆعتادەکان‌دا (٦٨،٦٪). دیارە ئەو جۆرە سیاسەتانەی زیاتر لەو ناوچانە بەکار دێنێ کە بە قەولی خۆی دژبەری زیاتری لێن وەك کوردستان.

لە پارێزگای کوردستان ٤٧٦ هاووڵاتی ئالوودە بە ڤایرۆسی «ئێچ، ئای، ڤی»ن کە ٣٣ کەسیان ژن‌و ٤٤٣ کەسیشیان پیاوانن.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پارێزگای کرماشان بە ٣٣٠٠ کەس لە روانگەی ژمارەی تووشبووان بە ئایدز لەنێو پارێزگا کوردنشینەکاندا لە پلەی یەکەم دایە کە لەم نێوەدا ٢٩٧ کەسیان ژنو ٣٠٠٣شیان پیاوانن. نزیك بە ٧٥ لەسەدی تووشبووان بە ڤایرۆسی ئایدز لە نێوان تەمەنی ١٥ بۆ ٤٩ساڵی دان کە وەك گرووپێکی چالاكو تەنانەت گوازەرەوەی ئایدزیش دەژمێردرێن.

بە شێوەیەکی گشتی لە هەر چوار پارێزگاکەی کوردستان(کرماشان، ورمێ، ئیلامو سنە) سەرجەم ٤٢١٢ هاووڵاتی تووشی نەخۆشی ئایدز بوون کە ٣٧٥٣ کەسیان پیاو و ٣٥٩شیان ئافرەتن. دیارە ئافرەتان چونکە کەمتر دەچن بۆ تاقیگا و پشکنین دەکەن لە چاو پیاوان کەمتر دیارترن.

بە شێوەیەکی گشتی ئاماری تووشبووان بە ڤایرۆسی HIV لە ئێراندا ئەوە دەردەخا کە هەنووکە ٢٧ هەزار کەسی تووشبوو بەم ڤایرۆسە هەنو ٧٠ هەزار کەسیش لە تووشبوونیان بەم ڤایرۆسە بێخەبەرن. دەتوانین بە گشتی ئەوە بڵێین کە هەر مانگەی زیاتر لە ١٦٠ کەس لە ئێراندا تووشی نەخۆشی ئایدز دەبێ کە زیاتر لە ڕێگای پێوەندی سێکسی یە و ە یە.

بەرزبوونەوەی تەمەنی هاوسەرگیری، تەڵاق، خۆکوژیو هەڵاتنی کچان لە ماڵەوە:

ئەمانەش لەو کێشەو گیروگرفتە کۆمەڵایەتیانەن کە داوێنگیری کۆمەڵگای وڵاتەکەمان بۆتەوەو کورد وتەنی؛ گەنجەکانمان دەستو پەنجەی لەگەڵ نەرم دەکەن. یەك لەوانە چوونەسەری تەمەنی هاوسەرگیرییە کە دەتوانین هۆکارەکەی بگەڕێنینەوە بۆ بێکاری، ئێعتیاد، چوونەسەری نرخی کەلوپەل، کۆچی لاوان بۆ هەندەران، دانانی مارەیی زۆرو خەرجی زۆر لە کاتی زەماوەندا، زۆر بوونی ڕێژەی تەڵاق کە دەبێتە هۆی چاوترسێن کردنی گەنجان لە پێك هێنانی ژیانی هاوبەشو... هتد. هەر لەسەر ئەو بنەمایە کۆمەڵگای ئێران وای لێهاتووە کە تەمەنی هاوسەرگیری لای هەردوو ڕەگەز خۆی لە بەرزبوونەوە بدا بۆوێنە؛ زۆرترین تەمەنی ژن هێنان لای پیاوان لە نێوان ٢٥ بۆ ٢٩ ساڵو ئی ئافرەتانیش ٢٠ بۆ ٢٤ ساڵ تۆمار کراوەو تەمەنی ڕەبەنیش ٤٩ ساڵە واتە ١١ ملوێنو ٢٠٠ هەزار گەنج لە تەمەنی هاوسەرگیری دان کە تا ئێستا ژیانی هاوبەشیان پێك نەهێناوەو هەروا تەنیا و ڕەبەنن، یان بە واتایەکیتر حەشیمەتی پێك نەهێنەرانی ژیانی هاوبەشی ١٠ ساڵ بەرەوژوور لە ئێراندا ٢٣ ملوێن کەسە کە لەم ڕێژەیە ١٣ ملوێنیان پیاو و ١٠ ملوێنیشیان ئافرەتانن. ئەوە بۆتە دیاردەیەك کە تەنانەت ڕێبەری لێ وەدەنگ بێو بە فەرمی داوا لە گەنجەکان بکا کە بە هیچ شێوەیەك پشت لە ژیانی هاوبەش نەکەن، چونکە ئەگەر بەو شێوەیە بڕوا حەشیمەتی ئێران بەرەو پیری هەنگاو دەنێ.

لە پەنا ئەم دیاردەیەدا کە حکوومەت خۆی زیاتر دەخیلە، بەرەڕووی دیاردەیەکیتر دەبینەوە بە ناوی تەڵاق یان جیابوونەوە کە بە پێی ئاماری ڕەسمی حکوومەت لەهەر ٥ زەواج یەکیان بەرەو جیابوونەوە دەچێ، دیارە هەر بەپێی ئەو ئامارانە لە شارە گەورەکاندا لە هەر ٣ زەواج یەکیان بەرەو جیابوونەوە دەڕوا. لە ساڵی ١٣٩١دا ١٥٠ هەزارو ٣٢٤ جیابوونەوە ڕوویان داوە یانی ڕۆژانە ٣٨١ ژنو مێرد لە یەکتر جیابوونەتەوە، ئەم ڕێژەیە لە ساڵی دواتردا(١٣٩٢) گەیوەتە ١٥٨ هەزارو ٧٥٣ حاڵەت کە گرینگترین هۆکارەکانیان هەڵوسان، خیانەت، کێشەی سێکسی، دەخاڵەتی بنەماڵەکان، ئێعتیادو دەستکورتی بووە. بە گوێرەی ئەو ئامارانە سێ لە چواری ئەو تەڵاقانە(٧٠٪) ژنان خوازیاری جیابوونەوە بوونو ٤٪یش پیاوانو، ٢٦٪شیان بە ڕەزامەندی هەردووك لا بووە. ئاماری چوونەسەری ٤٪ی تەڵاق لە سێ مانگی سەرەتای ساڵی ١٣٩٣ی هەتاویدا دەرخەری ئەو ڕاستییەیە کە زۆرترین تەڵاقە تۆمارکراوەکانی لە لایەن ژنان(١٤،٥٪) و پیاوان(١٦،٢٪)ەوە سەربە تەمەنی ٢٧ تا ٢٩ ساڵن. هەروەها بە گوێرەی ئۆرگانی تۆمارکردنی بەڵگەکانی وڵات، لە ساڵی ٩١دا ٧٩١ هەزارو ٦٥٦ بابەتی هاوسەرگیری تۆمار کراوە لەحاڵێکدا ئاماری ساڵی ١٣٩٠ ٨٧٤ هەزارو ٧٨٢ بابەتی هاوسەرگیری تۆمار کراوە. ئەوە بەو مانایەیە کە ساڵ بۆ ساڵ پێك هێنانی ژیانی هاوبەش بەرەو کزی چووەو دەچێ.

خۆکوژی، ئەو دیاردەیەیە کە لە هەموو جیهاندا باوەو زیاتر لەنێو چینی هەرزەکاران(هەر دوو ڕەگەز)دا ڕوو دەدا، ڕەنگە لەنێو ئەو کێشە بچووکو گەورە کۆمەڵایەتییانەی لە سەرەوە ئاماژەیان پێکرا، زۆر دیارو بەرچاو نەبێ، بەڵام ئەم دیاردەیە هەیەو ئاماری خۆکوژی لەنێو ژنانو گەنجانی وڵاتەکەماندا لە بەرزبوونەوە دایە بە تایبەتی لە کوردستاندا کە خەمۆکی، بێکاریو گوشاری دەروونیو...، بۆتە هۆکاری چوونەسەری ئەم دیاردەیە لەنێو کوڕانو کچانی نیشتمانەکەماندا.

لە پاش چینو هێندوستان، ئێران سێهەمین وڵاتە کە ئاماری خۆکوژی ژنان تێیدا لە بەرزبوونەوە دایە. تەنانەت دزەی کردۆتە نێو خوێندکارەکانو لەنێو وانیشدا ڕووی لە بەرزبوونەوەیە کە هۆکارەکەی دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە پاش تەواوبوونی خوێندن، دەکەونە بازاڕی بێکاری بە شەهادەی بەرزەوە کە لە ئاکامدا خەمۆکی بەرۆکیان دەگرێو خۆکوژی بە تەنیا ڕێگاچارە دەبینن. دیارە لە سایەی سەری ڕێژیمی ئاخوندییەوە لەم دیاردەیەشدا کوردستانەکەمان پشکی شێری بەرکەوتووە لە چاو پارێزگاکانی دیکە پارێزگای کرماشان، ئیلامو سنە بەرزترین ڕێژەی خۆکوژییان تێیدا تۆمار کراوە(دیارە خۆکوژی ڕێگای زۆرن وەك خۆسووتاندن، حەب خواردن، خۆهەڵواسین، چەقۆ، خنکاندن، سیلاحو...).

ئەو هەموو کێشە کۆمەڵایەتییو ئابوورییانە دیاردەیەکی دیکەشی لێکەوتۆتەوە بە ناوی هەڵاتن. بەداخەوە ئەو کیشانە ڕێگا خۆشکەر بووە کە منداڵەکان بە تایبەتی کچان بۆ ڕزگاربوون لەو بارە دەروونییە خراپە شەقام وەك ماڵی خۆیان هەڵبژێرن، بەڵام بەداخەوە بە جێگای ئەوەی کە چارەسەرێك بێ، تووشی دەیان کێشەی گەورەو نەخوازراوی دیکە دەبنەوە. بە گوێرەی ئامارە ڕەسمییەکانی حکوومەت ساڵانە ١٥٪ بە کچانی هەڵاتوو زیاد دەبێ کە زۆربەیان تووشی داوی باندەکانی قاچاخی دەبنەوە کە بەداخەوە ئەوە یەکێك لە ڕێگاکانی کڕینو فرۆشتنی کچانو ژنانە کە ساڵانە ٨ میلیارد دۆلار داهاتیان بۆ باندە مافیاکان هەیە. ئەم دیاردەیەش بەداخەوە بە زۆری لە پارێزگای لۆڕستان، کرماشان، هەمەدان، خۆڕاسانو...، بەرچاو دەکەوێ کە هۆکارەکەی زیاتر دەگەڕێتەوە بۆ جیاوازی کلتووری، کێشەی بنەماڵەیی، ئاستی گوزەران لەنێو شارە گەورەکانی وەك تارانو... .

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

سڵاو لە هەموو شەهیدانی کوردستان بە تایبەتی ئەو لاوە شەهیدانەی کە گیانی خۆیان کردە پردەپازی رێگای رزگاری نەتەوەکەیان!

سڵاو لەو لاوە بەهەستو نیشتمانپەروەرانەی کە هەنووکە لە چاڵەڕەشەکانی کۆماری ئیسلامیدا چاوەڕوانی مەرگ دەکەن!

سڵاو لە هەموو لاوێکی بەوەفا و شۆڕشگێڕی مەیدانی خەباتو قوربانی!

کۆمیتەی گشتیی بەڕێوەبەری یەکیەتیی لاوانی دێمۆکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

خەرمانانی ٢٧١٤ی کوردی(١٣٩٣)
ئاگۆستی ٢٠١٤ی زایینی

بڕیارنامەی کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان هەوڵی پتر لە پێناو ئەرکە نەتەوەییەکاندا بدا و لەم بارەوە هۆشیاری زیاتر بداتە لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان.
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان هەوڵ بدا بە بەشداری چالاکانەتر لە فیدراسیۆنە کوردستانی و ئێرانییەکان رۆڵی سەرەکی لە بەرەوپێشبردنی ئامانجەکانی لاوان بگێڕێ و ئەم فیدراسیۆنانە بکاتە تریبونێکی باش لە پێناو هاوپێوەندی نێوان لاوانی کوردستان و ئێران .

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ هەوڵبدا ئاڵقەی پێوەندی لە گەڵ لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان بەرفراوانتر بکا.

- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ گرینگی زیاتر بە راگەیاندنی خۆی بدا و کەڵکی پێویست لە شێوازی سەردەم وەرگرێ لە پێناو بەهرەمەندی لاواندا.
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ بایەخی زیاتر بە تەشکیلاتی خۆی بدا و لەم رووە دەبێ گرینگی زیاتر بە رۆڵ و کاری کۆمیتە و پۆلەکانی ئەم یەکیەتییە وەك بنەمای رێکخستنی لاوان بدا.
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ بە گرینگییەوە چاو لە لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان لە وڵاتانی دەرەوە بدات و دەبێ ئەم پێوەندییە بەرفراوانتر بکات .
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ بە کردنەوەی دەورە جۆراوجۆرەکان لاوانی کورد زیاتر لە روی رۆشنبیری و زانستی و تەکنیکییەوە پەروەردە بکا.
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ هەوڵبدا رۆژی دامەزراندنی خۆی لە ماوەی نێوان کۆنگرەی حەوتەم تا هەشتەم دیاری بکا.
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ لە بەرامبەر کێشە و گرفتەکانی لاوانی کورد خۆی بە بەرپرس بزانێ و لەم رێگەیەوە بۆ یەکریزی و هاوپێوەندی نەتەوەیی لاوانی کورد هەوڵی زیاتر بدا .
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ بە گرینگییەوە بڕوانێتە کار و تێکۆشانی رێکخراوکانی تایبەت بە ژنان و لاوان و خوێندکاران و گروپە ژینگە پارێزییەکان و چالاکانی مەدەنی.
- یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ گرینگی زیاتر بە ژنان و کچانی ئەندام لەم رێکخراوە دا بدا و لە کاروباری لاواندا بەشداریان پێ بکا.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی کۆنگرەی حەوتەمی یەکێتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بۆ لاوانی چوارپارچەی کوردستان

گۆڕانکارییە خێراکانی کوردستان و ناوچە و جیهان بەگشتی وایکردووە لاوانی هەرچوارپارچەی کوردستان بەوریایی و هەستیارییەکی تەواو مامەڵە لەگەڵ ڕووداوەکان بکەن، خەباتی ڕەوای ڕۆژهەڵاتی کوردستان و گۆڕانکارییەکانی سوریا و ڕۆژئاوای کوردستان و پرسی چارەسەری ئاشتیانەی دۆزی کورد لەباکوور و هەروەها گۆڕانکارییە خێراکانی باشووری کوردستان هیوایەکی گەورەی بەدوای خۆیدا هێناوە، هیوایەك لەگەڵ هێنانە ئارای یەکگرتوویی کورد ترسی لێکدابڕانی زیاتر هێزە کوردییەکانیشی‌لێدەکرێ.

ئێمە وەکوو لاوانی ڕۆژهەڵات ڕێز لەتایبەتمەندی پارچەکانی دیکە دەگرین و هەروەها ڕێز لە بڕیار و جوغرافیای بڕیاردانی پارچەکانی دیکەی کوردستان دەگرین، بۆیە نەك هەر پێویستە، بگرە زەروورەتێکی مێژویی و چارەنووسسازە کەلاوانی هەرچوارپارچەی کوردستان کار بۆ پتەوکردنەوەی روحی یەکگرتوویی و یەکدەنگی هەرچوارپارچەی کوردستان بکەن و ئەگەری لێکدابڕانی هێزە سیاسییە کوردستانییەکان لەبلۆکبەندی ناوچەییدا بۆ ئاستی مەحاڵ دابەزێنن. ئەوەش بە نیشتمانپەروەری و گوشاری لاوانی هەرچوارپارچەی کوردستان بۆ سەر ئەو پارتە سیاسیانە دەکرێت کە بەرژەوەندییە حزبییەکانیان دەخەنە پێش بەرژەوەندییە نەتەوەییەکان.

ئێوەی لاوانی چوارپارچەی کوردستان هەوێنی گۆڕانکارییە گەورەکانن، و هەربۆیەش ئەوە ئێوەن کە دەتوانن شەقامی کوردی لەو دەرفەتانە بەئاگا بێننەوە و لە مەترسییەکانیش ئاگاداریان بکەنەوە. ئەگەر هەموومان بە خەباتێکی میللی دێموکراتیك لەسەر بنەمای ڕێزگرتن لەتایبەتمەندی پارچەکانی کوردستان بانگەشە بۆ یەکدەنگی و یەکگرتوویی بکەین، دڵنیاین داهاتووی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست لەسەر دەستی ئێمەی کورد بەرەو دێموکراتییەت و مەدەنییەت و یەکترقەبووڵکردن دەڕوات و لەو حاڵەتەشدا سەربەخۆیی کوردستان .واقیعێکی حاشاهەڵنەگر دەبێت

کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتی لاوانی
دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
٢٧١٤/٠٦/٠٩

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی کۆنگرەی حەوتەمی یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان بۆ لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان

گۆڕانکارییە خێراکانی ناوچەو بەتایبەت ئەو دەوڵەتانەی کوردستانیان بەسەردا دابەشبووە وایکردووە، کەجوغرافیای رۆژهەڵاتی کوردستان لەهەموو لاوە بەرەورِووی دەرفەتی گەورە و هاوکات هەوێنی قەیرانی گەورەش ببێتەوە. قەیرانەکانی قۆناغی ئێستای ناوچەو کوردستان بریتین لە، یەکەم: ئێران بۆ پاراستنی بەرژەوەندییە سیاسی و مەزهەبییەکانی خۆی و بەرفراوانکردنی هەژموونی شیعەی خۆی رەنگە هەموو سەرەڕۆییەکی بگرە خوێناویش بکات. دووەم: پرسی سەربەخۆیی باشووری کوردستان وادەکات گوشارە ئەمنی و کلتورییەکان زیاتر بەسەر رۆژهەڵاتی کوردستاندا پەیرِەو بکرێت و سەرەداوەکانی ئەو گوشارانە ئاشکرا و رونن. سێیەم: ئەگەرچی سالانێکە بەئاگاداری رژیمی کۆماری ئیسلامی ئێران هەندێك تاقم وگروپی مەزهەبی سەلەفی لەرۆژهەلات کاردەکەن، بەلام پەڕینەوەی سەلەفییەتی تەکفیری چەکدار هەرِەشەیەکی جیدییە بۆ رۆژهەلات. چوارەم: جولەی سیاسی پارچەکانی دیکە و تەرکیزی میدیایی جیهان بەو پارچانە میحوەریەتی پرسی رۆژهەڵاتی کەم رەنگ کردۆتەوە. پێنجەم: گۆڕانکارییەکانی عێراق و تورکیا و بگرە سوریاش لەبەرژەوەندی سیاسەتەکانی ئێراندا نین، هەربۆیەش دەبێ چاوەرِێی بەرتەسکردنی سەرجەم چالاکییە سنووردارەکانی ئێستای وەکوو ژینگەپارێزی و ئەدەبی و رۆژنامەوانییەکانیش بین.

هاورِێیان و لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان لەگەڵ هەموو ئەو قەیرانە هەنووکەیانەش کەدەبێ چاوەرِێیان بین و پێویستە خۆمانی بۆ ئامادە بکەین، بەلام دەرفەتی گەورەش هەیە و دەکرێ هەوێنی بزوتنەوەیەکی جیدی بن. یەکەم: لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان هەروەکوو هەمیشە ئاستی شعووری نەتەوەییان لەهەڵکشاندایە، و لەبەرامبەر هەموو جوڵە و پیلانێکی نێودەوڵەتی و وڵاتانی داگیرکەردا دژکردەوەیەکی بەپەلە و مانادار دەکەن، کە لە ماوەی رابردوودا بەدەیان جار بینراوە. دووەم: سەرقاڵبوونی راگەیاندنە جیهانییەکان بەپرسی کورد لەئێمە دەخوازێت کە پرسی کوردانی ناو جوغرافیای ئێرانیش لەگەڵ رێکخراوە جیهانییەکان باس بکەین. سێیەم: هەبوونی ململانێی مەزهەبی لە ناوچەکەدا وادەکات کە جیهان رووی مەدەنییەت و شارستانی و باوەڕبوونی کوردی رۆژهەلات بۆ چەمکە مۆدێرن و دێموکراتیکەکان هەست پێ بکات، و دەکرێ کاری جیدی بۆ بکرێ. چوارەم: هەڵوێستی نیشتمانپەروەرانەی پارتە رۆژهەلاتییەکان بەتایبەت و شەقامی رۆژهەلات بەگشتی لەهەمبەر پارچەکانی دیکە بە بێ ئۆپۆرتۆنیستی سیاسی و جوغرافی، ماهیەتی ویست وخواست و ناخی لاوی رۆژهەڵاتی بۆ ئێستا و مێژوو دیاری دەکات. پێنجەم: لاوانی رۆژهەلات داینەمۆی داهێنانە مەزنەکانن، و پۆتانسیەلی ئەوەیان هەیە قەیرانەکان بکەنە دەرفەتێکی مەزنی سیاسی و کلتوری و مەدەنی، هەر بۆیە دەرگای داهێنان لەو قۆناغەدا ئاوەڵایە.

لاوانی شۆڕشگێری رۆژهەڵاتی کوردستان

هەمووی ئەوانە وادەکات ئێمە وەکوو یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان جارێکیتر بەرخۆدان و هەستە زانستییە پاکە شۆرشگێرانەتان وەبیر بهێنینەوە و داواش بکەین زۆر بەهەستیاری مامەڵە لەگەڵ قۆناغی ئێستای کوردستان و ناوچەکە بکەن و لەهیچ جۆرە میکانیزمێکی سیاسی و مەدەنی و رۆشنبیری بۆ قۆزتنەوەی هەلەکان لە بەرژەوەندی خەباتی رەوای رزگاریخوازی نەتەوەکەمان سڵ نەکەنەوە.

کۆنگرەی حەوتەمی یەکێتی لاوانی
دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان
٢٧١٤/٠٦/٠٩

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی کۆنگرەی حەوتەمی یەکێتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بۆ ڕێکخراوەکانی تایبەت بە لاوان

خەباتی میللی دێموکراتیکی کورد لەرۆژهەڵاتی کوردستان هەڵگری کۆمەڵێك چەمکی وەکوو رزگاریخوازی و دێموکراسی و مەدەنییەت و بەیەکەوەژیانی ئاشتیانەیە، ئەگەر لە قۆناغەکانی پێشوودا ئەوە دەوڵەتە زلهێزە جیهانی و ناوچەییەکان بوون کە لەسەر بنەمای بەرژەوەندی تایبەتی سیاسی خۆیان باسیان لەو چەمکانە دەکرد و مانایان پێدەدا، ئەمرۆ لەجیهانی ئۆرگانیزەکردنی چەمکەکاندا ئەوە ڕێکخراوەکانن کە بەردەنگی خۆیان لە دەوڵەتەوە گۆڕیوە بۆ رای گشتی جیهانی.

هەمووی ئەوانە لەلایەك و هاتنی ڕێکخراوە نێودەوڵەتییەکان جا بەهەر پاساوێك بێت بۆ ناوچەکە و باشووری کوردستان، دەخوازێت کە ڕێکخراوەکانی تایبەت بەلاوانی رۆژهەڵات لە پەیوەندییەکی راستەوخۆ لەگەڵ ئەو ڕێکخراوانەدا بن.

بەرێزان ڕێکخراوەکانی تایبەت بە پرسی لاوان !

قۆناغی ئێستای خەباتی رزگاریخوازی نەتەوەی دەخوازێت کە پارتە رۆژهەڵاتییەکان ئەگەریش لەرووی تەشکیلاتی یەك نین، بەڵام لەرووی هەڵوێستە هەنووکەییەکاندا یەکگرتوو بن، و ئەو بەربەستەش بە یەکگرتووی ڕێکخراوەکان دەشکێندرێ. لەلایەك هاوتەریب نەکردنی گوتاری ڕێکخراوەکان لەگەڵ پارتە سیاسییەکانیش وادەکات کە ڕێکخراوەکانی تایبەت بە لاوان ، سەرجەم لاوانی رۆژهەڵات بەبێ لەبەرچاوگرتنی ئێنتیما و باوەری سیاسی و تەشکیلاتی وەکوو بەردەنگ وەربگرێت، ئەوەش کاریگەرییەکی ئەرێنی زۆری دەبێ.

هەربۆیەش مادام دیاردە کۆمەڵایەتی و کلتوری و سینفییەکانی لاوانی رۆژهەڵات لە ماهییەتدا وەکوو یەکن، ئێمەی لاوان دەبێ بەیەك گوتارو بەرنامە هەنگاو بۆ بنبڕکردنیان بهاوێین.

کۆنگرەی حەتەمی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان
٢٧١٤/٠٦/٠٩

راگەیەندراوی کۆتایی کۆنگرەی حەوتەمی یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان !
ئەندامانی یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان !
دۆستان و لایەنگرانی یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان
ڕێکخراو و دامەزراوەکانی لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان !

لەرێکەوتی ٨-ی خەرمانان بەبەشداری دەیان ئەندام حەوتەمین کۆنگرەی یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەستی بەکارەکانی کرد. و بە شانازییەوە پێتان رادەگەیەنین کە لە ٩-ی خەرمانان کۆنگرەکەمان بەسەرکەوتووی کۆتایی بەکارەکانی خۆی هێنا. هاوکات لەو کۆنگرەیەدا و لەکەشێکی تەواو دێموکراتیك و لەسەر بنەمای گفتوگۆیەکی راشکاودا کۆمەڵێك بریارو راسپاردەی نوێ بۆ قۆناغی داهاتووی خەبات و تێکۆشانی لاوانی رۆژهەڵات دەرکران.

هاورێیان !
حەوتەمین کۆنگرەی یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان لە کاتێکدا بەرێوەچوو، کە گۆرانکاریە خێراکانی ناوچەو بەتایبەت ئەو دەوڵەتانەی کوردستانیان بەسەردا دابەشبووە، وایکردووە کە لەهەموو لایەکەوە دەرفەتی زێرین بێتە پێش، و هاوکات قەیرانی گەورەشی لێ چاوەروان دەکرێ. قەیرانەکان خۆیان لە « سەرەرۆی ئێران بۆ پاراستنی هەژمۆنی سیاسی-مەزهەبی» و «زیادکردنی گوشارەکان بۆ چالاکییەکانی لاوان» و «پەرەسەندنی سەلەفییەتی تەکفیری بۆ رۆژهەڵاتی کوردستان» و « پەراوێزخرانی پرسی رۆژهەڵاتی کوردستان لەبەرامبەر گۆرانکاریی پارچەکانی دیکەی کوردستان»-دا دەبینێتەوە. بەڵام لە ناخی ئەو قەیرانانەدا دەرفەتی گەورەش هەن کە بریتین لە «سەرقاڵبوونی راگەیاندنە جیهانییەکان بەپرسی کورد» ، «بەرزبوونی شعوری نەتەوەی لاوانی رۆژهەڵات»، «ڕێزگرتنی رۆژهەڵات لە تایبەتمەنی سیاسی و جوگرافی پارچەکانی دیکەی کوردستان» و « دەرکەوتنی روخساری شارستانی و مەدەنیی رۆژهەڵاتی کوردستان.»
بەڵام وێرای هەموو ئەو گۆرانکارییە خێرایانەی ناوچەکە کە زۆربەیان ئەگەری خوڵقانی کارەساتی مرۆیی لێدەکرێت، لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان لە چالاکییە ژینگە پارێزی و ئەدەبی و وەرزشییەکانیاندا خاو نەبوونەتەوە، و چەندین قارەمانیەتیان لەئاستی ئێران و بگرە جیهانیشدا تۆمارکردووە، هاوکاتیش بەشێوەیەکی خۆرسك هاوخەمی ماددی و مەعنەوی خۆیان لەژێر ئەو سەرکوت و گوشارە زۆرەی رژیمی ئێران بۆ باشوور و رۆژئاوای کوردستان گەیاندووە.

بەرێزان !
هەر لەسەر بنەمای ئەو دەرفەت و قەیرانانەدا یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان یەکگرتووی هەموو پارچەکانی کوردستانی لەمەر پرسە چارەنووسسازەکان بە زەروورەتی مێژوویی دەزانێت، و پێیوایە لاوانی کوردستانی گەورە دەبێ، هەوڵ و گوشارەکانیان چرکەنەوە بۆ ئەوەی دەرفەتی یەکگرتووی گوتاری پارچەکانی کوردستان، دابرانێکی مەترسیداری پارتە سیاسییە کوردییەکانی لەسەر بنەمای بلۆکبەندی ناوچەیی لێنەکەوێتەوە. هەربۆیەش یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان دەخوازێت لاوانی چوارپارچە، پارتە سیاسییەکان لەو دابرانە کارەساتبارە ئاگاداربکەنەوە.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

هاوڕێیان !

خەباتی میللی دێموکراتی کورد لەرۆژهەڵاتی کوردستان چەمك گەلی وەکوو رزگاریخوازی، دێموکراسی، مەدەنییەت و پێکەوەژیانی هەڵگرتووە. ئەو چەمکانەی کەچیتر هی وڵاتە زلهێزە ناوچەیی و جیهانییەکان نین، بەڵکو خاوەنی راستەقینەی ئەو چەمکانە رێکخراوەکانن کە بەردەنگی خۆیان لە دەوڵەتەوە گۆریوە بە رای گشتی کۆمەڵگای نێودەوڵەتی، هەربۆیەش پەیوەندیگرتنی رێکخراوەکانی لاوان بە رێکخراوە نێودەوڵەتییەکان بە پێویست دەزانێت.

لەلایەکی دیکەشەوە قۆناغی ئێستای خەباتی رزگاریخوازی نەتەوەیی دەخوازێت کە پارتە رۆژهەڵاتییەکان ئەگەریش لەرووی تەشکیلاتی یەك نەبن، بەڵام لەرووی هەڵوێستە هەنووکەییەکاندا یەکدەنگ بن، ئەو بەربەستەش بە یەکگرتووی رێکخراوەکان دەشکێندرێت. لەلایەکی دیکەشەوە مادام دیاردە کۆمەلایەتییەکان و گیروگرفتە کلتوری و سینفییەکانی لاوانی رۆژهەڵات لەماهییەتدا یەکن، ئێمەی لاوانیش دەبێ بەیەکدەنگی و بە بەرنامەی هاوبەش هەنگاویان بۆ هەڵگرین.

بەڕێزان !

لەکۆتاییدا سەری رێز بۆ سەرجەم ئەو شەهیدانە دادەنوێنین کە لە قۆناغە جیاجیاکاندا لەریزی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان خەباتیان کردووە.

سەرکەوتوو بێ خەباتی رزگاریخوازی نەتەوەی کورد لە رۆژهەڵاتی کوردستان

سەرکەوتوو بێ یەکێتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

۹-ی خەرمانانی ۱۳۹۳-ی هەتاوی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە بۆنەی جێژنی کۆتایی کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوان

ئەندامان و لایەنگرانی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان!

لاوانی شۆڕشگێر و نیشتمان پەروەری کوردستان!

بەشانازییەوە پێتان ڕادەگەیەنین کە کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتی لاوان لە کەشێکی ئازاد و دێموکراتیکدا و بە پەسەند کردنی کۆمەڵێك بڕیار و ڕاسپاردەی نوێ بۆ قۆناغی نوێی خەبات و تێکۆشان، کۆتایی پێهات.

حەوتەمین کۆنگرەی لاوان لە کاتێکدا بەڕێوە چوو کە گۆڕانکارییەکانی ناوچە و ئەم وڵاتانەی کوردستانیان بە سەردا دابەش بووە، ڕێکخراوەکەمانی زیاتر بۆ ئەم قۆناغە ئەرکدار کرد و لەم پێناوەشدا کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتی هەڵبژێردراوی کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتی لاوان هەوڵ دەدا گوتاری خەبات لە ڕۆژهەڵات زیاتر لە هەموو کات پڕاکتیزە بکات.

بەڕێزان!

لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان سەلماندوویانە کە میراتگرێکی بەوەفای پێشەوامان قازی محەمەد و کۆماری کوردستانن و ئێستاش لەهەموو جوڵەیەکی لاواندا نیشتمانپەروەری و خۆشەویستی بۆ خاك و خەڵکی کوردستان دەبینرێت. لاوانی ڕۆژهەڵات خاك و ژینگەی کوردستانیان خۆش دەوێت، هەربۆیە ڕێکخراوەی ژینگە پارێزی خۆڕسك پێکدەهێنن بۆ ئەوەی شاخ و دەشت و تەنانەت ئاژەڵەکانی سەر خاکی کوردستانیش بپارێزن. لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەڵێنیان بەمێژوو و کۆماری کوردستان داوە، کە لەهەموو دۆخێکی داخراو و مەترسیداری ئێرانیشدا زمان و کلتوری وڵاتەکەیان بپارێزن، هەر بۆیەش ئەنجومەنە ئەدەبییەکانی ڕۆژهەڵات بەردەوامن لەپاراستنی زمان و کلتورو ئەدەبیاتی کوردستان. لاوانی نیشتمانەکەمان سنوورە دەستکردەکان کاریگەریان تێناکات و خەمی منداڵێکی شەنگالی دەیانگرییێنێت و بزەی ئامەدییەك رووگەشیان دەکات. لەلایەکی دیکەش جیلێکی نوێی لاوانی ڕۆژهەڵات پێگەیشتوون کە پرسیار لەسەر ڕابردوو و ئێستا و داهاتووی نەتەوەکەیان و پێشڕەوانی بزاڤی ڕزگاری نەتەوەکەیان لە ڕۆژهەڵات دەکەن و بەوەڵامی کەمیش ڕازی نابن.

هەمووی ئەوانە وادەکات کە ئێمەی ئەندامانی یەکێتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئەرکمان قوورستر بێت و بە دڵنیاییەوە ئاسۆمان روونتر دەبێت. ئێمە هەوڵ دەدەین لەئاست ئەو ناسیۆنالیزمە مەدەنییەدا بین کە لاوانی ڕۆژهەڵات لەتاریکترین ژینگەدا و لەبچووکترین دەرفەتدا ئاماژەکانی بۆ ئێمە دەنێرن.

هاوڕێیان!

لاوان وەك هێزی سەرەکی کۆمەڵگا و پێشڕەو لە گۆڕانکارییەکاندا، هەنووکە لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئەرکیان لە جاران قورسترە و ئەگەر جاران لاوان تەنیا لە پرسە نەتەوەییەکاندا دەوری ئاوانگاردیان هەبوو، ئەوە ئێستا ئەرکیان قورسترە و دەبێ بەربەرەکانی لەگەڵ کۆمەڵێك دیاردەی قێزەونی وەکوو بانگەشەی گرووپە جیهادیە تەکفیرییەکان و بڵاوبوونەوەی مادە هۆشبەرەکان بکەن کە لە سایەی سیاسەتی دووژمن کارانەی کۆماری ئیسلامی هاتوونەتە ئاراوە.

بەڵام لەگەڵ ئەوەش دڵنیاین کە هەروەکوو چۆن لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دوای ئەو گەلەکۆمەیەی کە لەکۆمار کرا و پێشەوایان لەسێدارەدا، دوای ئەوەی ڕژێمی تاریکی لەقاڕنێ و قەڵاتان کۆمەڵکوژی دەستپێکرد و نیەتی سڕینەوەی کوردی لەڕۆژهەڵات هێنا، دوای ئەوەی ڕێبەرانی دیموکراتی شەهید کرد و لەم ساڵانەشدا دوای ئەوەی سیستماتیك ماددەی هۆشبەری بەسەر کوردستاندا بڵاوکردەوە و دوای دەیان پیلانی دیکەش، لاوانی ڕۆژهەڵات چۆکیان دانەدا و ورەیان دانەبەزی و هەموو ڕۆژێك بیانوییەکیان بۆ خەبات دروستکرد، ئەمجارەشیان ڕێگە نادەن سەلەفییەتی تەکفیری و ماددەی هۆشبەرو بەسیستەمکردنی جاشایەتی فیکری و جەستەیی کاریگەریان تێبکات، ئێمە زۆر لەوە دڵنیاین کە لاوانی ڕۆژهەڵات پێشەنگی خەباتێکی گەورەن، ئێمە هیچ شکمان نییە کە لاوانی ڕۆژهەڵات بەو جوڵانەیان خەریکە بەدەیان و بگرە سەدان جار ئامادەیی خۆیان بۆ هەموو ئەگەرێك نیشانی ئێمە دەدەن، دڵنیا بن پەیامەکەتان لای ئێمەیە، و ئەمڕۆ یان سبەی داوا ڕەواکانتان جێبەجێ دەکەین و لە ئیلام و کرماشان و سنە و مەهاباد یەکتر دەبینینەوە.

میوانە بەڕێزەکان!

یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ڕەسالەتێکی مێژوویی هەیە و لە پێناو بەجێ گەیاندنی ئەم ڕەسالەتە مێژوویە، کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتی ڕێکخراوەکەمان دەست پێشخەر دەبێ لە وەسەر یەکخستنەوەی لاوانی دێموکرات و یەکگرتنی هەموو ڕێکخراوەکانی تایبەت بە لاوان لە ڕۆژهەڵات و هەوڵ دەدەین کە بە تێکشکاندنی ئاستەنگ و لەمپەرەکان، پردی پێوەندی لە نێوان لاوانی دێموکرات و سەرجەم ڕێکخراوەکانی تایبەت بە لاوان لە ڕۆژهەڵات پێك بێنین.

بەڕێزان!

یەکیەتی لاوان بە چاوی ئومێدە دەڕوانێتە خەباتی لاوان لە پارچەکانی تری کوردستان و بەرگری لاوانی ڕۆژئاوا لە خاکی نیشتمان لە بەرامبەر گرووپە تەکفیریەکاندا بەرز دەنرخێنێ و هەروەها پشتگیری خۆی لە پڕۆسەی ئاشتی لە باکووری وڵات ڕادەگەیێنێ کە ئەمەش

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ئاکامی بەرخۆدانی بێ وچانی لاوان بوو کە دەبێتە هەوێنی ئاشتی. لە باشووری کوردستان نەتەوەکەمان چاوەنواڕی دووره دیمەنی سەر بەخۆییە و لاوان بە هێزی لە بڕان نەهاتوویان لە بەرامبەر هێرشی تێرۆریستەکاندا لە سەنگەری بەرگری لە نیشتمان دان و ئەمە لە لایەن یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە بایەخەوە سەیردەکرێ و چاوەڕوانین ئەم هەلانەی کە لە پارچەکانی تری کوردستان پێك هاتووە ببێتە دەرفەت بۆ ڕۆژهەڵاتی کوردستان و لاوان لە پارچەکانی تر رێز لە خەبات و تێکۆشانی لاوان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان بگرن و پشتگیریان بکەن .

ئامادە بوانی بەڕێز!
لێرەدا جێی خۆیەتی کەئەم وتەی دکتۆر سادقی شەرەفکەندیتان بیر بێنینەوە کە دەفەرموێ: «با لاوانی کورد، کوڕ و کچ باش بزانن کە ژیان لە ئەسیری و ژێردەستی دا چەندە بێقەدر و قیمەتە و لەبەرامبەردا،هەڵمژینی هەوای پاك و بێگەردی سەربەرزی و ئازادی چەندە خۆش و دڵڕفێنە»

سڵاو لە هەموو شەهیدانی کوردستان سەرکەوێ خەباتی رزگاریخوازی میللەتی کورد.

کۆمیتەی گشتیی بەڕێوەبەری
یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی
کوردستان
٢٧٠٤/٠٦/١٣

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی پیرۆزبایی ڕێکخراوەکانی لاوان و قوتابیان بۆ کۆنگرای حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

گرووپی کاری لاوان و قوتابیانی پارتی ئازادیی کوردستان

بۆبەڕێز: دەستەی ئامادەکاری کۆنگرەی حەوتەمی
یەکیەتی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

بەبۆنەی پێکهێنانی حەوتەمین کۆنگرەی یەکیەتی‌یەکەتانەوە بەناوی خۆمان و سەرجەم ئەندامانی گرووپی کاری لاوان و قوتابیانی پارتی ئازادیی کوردستانەوە پیرۆزباییەکی گەرم ئاراستەی بەڕێزتان و گشت ئەندامانی یەکەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ئەندامانی کۆنگرەکەتان دەکەین .یەکەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە کاتێکدا حەوتەمین کۆنگرەی خۆی پێك دێنێ کە کوردستان و ناوچەکە بە دۆخێکی هەستیاردا تێدەپەڕێ و پرسی کورد بەگشتی و نەتەوەکەمان لە باشووری کوردستان بەتایبەتی، سەرەڕای دەسکەوت و پێشکەوتنەکانی لەگەڵ کۆمەڵێك کێشەو گیروگرفت بەرەوڕووە. بۆیە لەم کات و ساتەدا پتەوکردنی ریزی لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان زیاتر پێویستە و دەبێ هاوکاری لەنێوان ڕێکخراوەکانی دا هەبێ. دووبارە وێڕای دەست خۆشی و ماندوو نەبوونیتان لە ئەرکەکانتان دا ئاواتی سەرکەوتن بۆ کۆنگرەکەتان دەخوازین و هیواداریـن بڕیارو ڕاسپاردەکانی ببێتە هۆی زیاتر لێك نزیك بوونەوەی سەرجەم ڕێکخراوەکانی لاوانی کوردستان.

بەسپاسەوە
گرووپی کاری لاوان و قوتابیانی
پارتی ئازادیی کوردستان
٢٠١٤/٨/٢٨

ڕێکخراوی لاوانی پارتی سەربەخۆیی کوردستان

بۆ بەڕێز:دەستەی ئامادەکاری کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
سلاوێکی گەرم

خۆشحاڵین بەبۆنەی سازدانی حەوتەمین کۆنگرەی یەکیەتییەکەتان بەناوی لاوانی پارتی سەربەخۆیی کوردستانەوە پڕبەدڵ پیرۆزبایی ئاراستەی ئێوەو سەرجەم ئەندامانی یەکێتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەکەین ،هیواداریـن کە کۆنگرەکەتان بەسەرکەوتوویی کۆتایی پێ بێت و ئامانج و بڕیارو ڕاسپاردەکانی لە خزمەتی زیاتری لاوان دا بێت. دووبارە پیرۆزباییتان لێدەکەین و هیوای سەرکەوتنتان بۆ دەخوازین.

بەسووپاسەوە
ڕێکخراوی لاوانی
پارتی سەربەخۆیی کوردستان
٢٠١٤/٨/٢٨

لاوانی ڕێکخراوی یاری کورد-یارسان

بەڕێزان:هەیئەتی ئامادەکاری گۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
سلاو و ڕێز

وێڕای پیرۆزبایی و هیوای سەرکەوتن لە بەستنی گۆنگرەکەتان...ئاواتەخوازین بڕیارو ڕاسپاردەو پەیامەکانی کۆنگرەکەتان لە ئاستی ئەو دۆخە نوێیەدا بێ کە ناوچەکە و کوردستان و ئێران پێیدا تێپەڕ دەبێ....ئەم بارودۆخە و پرسی کوردو ڕوداوەکانی ئەم دواییانە و داهاتووی کوردستان پێویستی بە یەکڕیزی و تەبایی و بەهێزکردنی ڕۆحی کوردایەتی و هەستی نەتەوایەتییە... بۆیە داواکارین چۆنیەتی وەڵام دانەوە بەو پرس و دۆخانە و بە پرسی لاوانی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و گیروگرفت و نەهامەتی‌یەکانی و زیاتر بەشداری و ڕۆڵگێڕانی لاوان؛ باس و خواس و تەوەرەکانی کۆنگرەکەتان بێت.
بەهیوای سەرکەوتن .

بەحورمەتەوە
لاوانی
ڕێکخراوی یاری کورد- یارسان
٢٠١٤/٨/٢٨

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ڕێکخراوی لاوانی پێشڕەو

پەیامی ڕێکخراوی لاوانی پێشڕەو
بە بۆنەی حەوتەمین کۆنگرەی
یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
وێڕای سڵاوو ڕێز،

بە بۆنەی حەوتەمین کۆنگرەی ڕێکخراوەکەتان، یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان گەرمترین پیرۆزباییتان ئاراستە دەکەین‌و هیواداریین ئەم کۆنگرەیە ببێتە هۆی بەردەوام بوونی کارو چالاکیی دڵسۆزانەتانو وەك هەمیشە بە سەربەرزی لێی بێنە دەر.

وەك دەزانین ئەمساڵ جیاواز لە ساڵانی ڕابردوو تایبەمەندیی گرنگی هەیەو لە هەنگاوێکی کتوپڕدا زۆربەی هاوکێشە سیاسییەکانی ناوچەکە تووشی گۆڕانکاری بووەتەوە؛ بە تازەیی تۆڕی داعش‌و مەترسییەکانی ڕێگەی بۆ دەستێوەردان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان خۆش کردووەو لاوانی کوردی لەو بەشەی کوردستان کردووەتە ئامانج. ئەم ئاڵوگۆڕەش هەر وەك ئاڵوگۆڕە سیاسییەکانی تری ناوچەکە لاوانو سەربەخۆییانی نەتەنیا خستە پەراوێزەوە، بەڵکە بووەتە مەترسییەکی جدی بۆ سەریان.

بۆیە هەستیاریی قۆناغەکە، بەرپرسایەتی‌یەکی زیاتر دەخاتە سەر شانی هەموومانو جێی خۆیەتی لە ڕێورەسم‌و کۆنگرەکانیشدا بە وردی باس بکرێتو هەوڵی دۆزینەوەی ڕێوشوێنی شیاوی بۆ بدرێت.

وێڕای پیرۆزبایی دووبارەمان بە بۆنەی حەوتەمین کۆنگرەی یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، پێداگریی دەکەینەوە لە سەر کاری هاوبەش‌و درێژەدان بە لێك تێگەیشتنی زیاترو بەربلاوترو کاری هاوبەشی بەردەوام.

ڕێکخراوی لاوانی پێشڕەو
٧ی خەرمانانی ١٣٩٣ی هەتاوی

ناوەندی خەباتی کوردستانی ئێران

بۆ بەرێز: یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
سڵاوێکی دۆستانە

بەبۆنەی بەستنی حەوتەمین کۆنگرەی ڕێکخراوە تێکۆشەرەکەتان گەرمترین پیرۆزباییتان پێشکەش دەکەین هیواداریین کارەکانی کۆنگرەکەتان بەسەرکەوتوویی و بە ئامانجی هەرچی زیاتر خزمەت کردنی لاوانی کوردستانی ڕۆژهەڵات بە ئەنجام بگەیەنن.

بێگومان ئێوە لە کاتێکدا کۆنگرەکەتان دەبەستن کە ڕەوشی ناوچەکە بە گشتی کوردستان بە تایبەتی لە دۆخێکی ناجێگیردایە و ئێران لە ئێستادا لە هەر کاتێکی دیکە زیاتر لە پیلان گێڕی دایە و چاوەڕوانی ئاڵ و گۆڕی بنەڕەتی لە ئێران و کوردستان لە هەموو کاتێك زیاترە و ئەمەش ئەرکی لاوانە، کە لە ئەگەری هەر ئاڵ و گۆڕێکدا ئامادەگی قۆستنەوەی ئەو هەلەیان بەسوودی نەتەوەکەیان هەبێ. و باوەڕمان وایە کە بە هەوڵ و ماندوو بوونتان بڕیاری شیاو و جێگای پەسەند بۆ داهاتووی لاوان دێننە ئاراوە.

ئێمە وەك ناوەندی لاوانی خەباتی کوردستانی ئێران وێڕای دووپات کردنەوەی دۆستایەتی و هاوکاری لەگەڵ ڕێکخراوە تێکۆشەرەکەتان دووپاتی دەکەینەوە کە ئامادەی هەر چەشنە هاوکاری و دۆستایەتییێکین لەگەڵ هەموو لاوانی کوردستان بە مەبەستی بەدی هێنانە مافە نەتەوایەتییەکانمان.

دووبارە پیرۆزبایی لە سەرجەم ئەندامان و بەشداربووانی کۆنگرەکەتان دەکەین.

ناوەندی لاوانی خەباتی کوردستانی ئێران
دەستەی بەڕێوەبەری
٥ی خەرمانانی ١٣٩٣

یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێران

بۆ بەرێز/ یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
وێڕای سڵاو

بە بۆنەی بەستنی کۆنگرەی نوێی ڕێکخراوەکەتان، لە لایەن یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێرانەوە گەرمترین پیرۆزبایی خۆمان ئاراستەی ئێوەی بەڕێز و سەرجەم ئەندامان و بەشدارانی کۆنگرەکەتان دەکەین.

هیواداریین کۆنگرەیەکی پڕ دەسکەوت بۆ لاوانی وڵاتەکەمان بە تایبەت لاوانی کوردستانی ڕۆژهەڵات بێ و بڕیار و پەسەندکراوەی ئەم کۆنگرەیەتان هەوێنێك بێ بۆ زیاتر بەهێزکردنی گیانی هاوخەباتی و هاوهەڵوێستی و هاوکاری زیاتر لە نێو ڕێکخراوەکانی لاوانی کوردستانی ڕۆژهەڵاتدا.

بە هیوای سەرکەوتنی کۆنگرەکەتان و بەکردەیی کردنی هەنگاو و بڕیارەکانتان لەراستای هاوهەڵوێستی و یەکدەنگی ڕێکخراوەکانی لاوانی کوردستانی ڕۆژهەڵات.

لەگەڵ ڕێزدا
یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێران
٨ی خەرمانانی ١٣٩٣ی هەتاوی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

وەڵامی پەیامی رێکخراوە سێنفی و لایەنە سیاسییەکان بۆ کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان

لەگەڵ دەسپێکی کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دیموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان پەیامەکانتان بۆ کۆنگرەکەمان گەیشت کەهەمووی نیشانەی دڵسۆزی و پەرۆشی ئێوە بوو بۆ داهاتووی لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان و کۆنگرەی رێکخراوەکەمان. سەرەتا سپاستان دەکەین و بەگەرمی دەستی دڵسۆزیتان دەگوشین.

بەڕێزان!

هەروەکوو هەموومان دەزانین نەتەوەی کورد لەئێستادا بەقۆناغێکی زۆر هەستیاردا تێدەپەرێت، هەروەکوو پێشووتریش وەکوو یەکیەتیی لاوان هۆشداری ئەوەمان بە رای گشتی رۆژهەڵاتی کوردستان دابوو کە قۆناغی ئێستای کوردانی هەرچوارپارچەی کوردستان لەبەردەم دووڕیانی قەیران و دەرفەتی گەورەدان، دەرفەتێك کە گۆرانکارییەکانی ناوچەی رۆژهەڵاتی ناوەراست و جیهانی بەگشتی لێ کەوتۆتەوە و هاوکات مەترسی ئەوەی کە لەئێستادا هەرچوار ناوەندی دژە کوردی تاران و دیمەشق و بەغدا و ئەنکەرە لەکۆمەڵگەی نێودەوڵەتی و بالآنسی دیپلۆماسی جیهانیدا پەراوێزخراون. هەر لەسەرەتای سەرکەوتنی شۆرشی گەلانی ئێران و بەلاڕێدابردنی، دیکتاتۆری مەزهەبی کۆماری ئیسلامی ئێران لە کۆمەڵگەی جیهانی دوورەپەرێزخراو ودیکتاتۆری باوك و کوڕ لە سوریاش ئەو شۆرشە گشتییەی ئێستای لێکەوتەوە کە بەدەیان هەزار کەسی تێدا کوژرا و بەسەدان هەزار کەسی دیکەشی ئاوارە کرد و رژێمەکەی بەشار ئەسەدی هەتاکوو ئێستا بەزەربی خوێن و خیانەت لەخەڵکی سوریا هێشتۆتەوە. لەلایەکی دیکەشەوە بەغدا وەکوو پایتەختی وڵاتێکی ئازادکراو لەدەستی دیکتاتۆرەکان ئێستا بەرەو دیکتاتۆرییەکی دیکەدا دەڕوات، عێراق لەرووی ئەمنی سەرکەوتوو نەبووە و بەشێکی زۆری خاکەکەی لەلایەن داعشەوە داگیرکراوە و هیچ هیوایەکی دیموکراسیشی لێ بەدی ناکرێت، هاوکات گەندەڵیش تەنگی لێهەڵچنیوە و ئەوەش وایکردووە لەهەموو کات زیاتر وڵاتانی جیهان بە رزگارکەرەکەشییەوە دڵی پێخۆش نەکەن. دوای ئەوەش دەوڵەتی تورکیا لەهەموو کات زیاتر لەلایەن وڵاتانی جیهاندا رجم کراوە و خاوی پرۆسەی ئاشتی دەوڵەتی تورك و کوردەکان و دەستبەسەرکردنی رۆژنامەنووسان و لەهەمووشیان گرنگتر گومانی رۆژئاوا لەیارمەتیدانی تورکیا بۆ تیرۆریستان هیچ متمانەیەکی بۆ تورکیا لەجیهاندا نەهێشتۆتەوە. هەربۆیەش ئەو دۆخە نوێیەی ناوچەکە وامان لێدەکات بەهەستیارییەوە مامەلە لەگەڵ ئێستا و قۆناغی داهاتوودا بکەین.

ئەو پێشەکییە وامان لێدەکات کە رێکخراوەکانی هەرچوارپارچەی کوردستان لەسەر یەکهەڵوێستی و بانگەشەکردن بۆ یەکدەنگی نەتەوەیی لەهەموو کات پێداگرتر بین، چونکە لەراستیدا ئەو قەیرانە گەورەیەی لەناو دەرفەتە زێڕینەکەی ناوچەکەدا هەیە، بە دووبەرەکی قووڵتر دەبێتەوە و رەنگە کارەساتی گەورەتریش بەدوای خۆیدا بهێنێت. ئێمەی رێکخراوەکانی لاوان دەبێ بەراشکاوی داوا لە پارتە سیاسییە کوردەکان بکەن کە لەو قۆناغە هەستیارەدا نەکەونە ئەو بلۆکبەندیانەی کە راستەوخۆ و ناراستەوخۆ کوردەکانیش لەبەرامبەر یەکتر دادەنێت.

هاوڕێیان !

لەبەشی زۆری پەیامەکانتان بۆ کۆنگرەی رێکخراوەکەمان باس لە یەکدەنگی هێزە سیاسییەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان کراوە، ئەوەش دەرخەری ئەو راستییەیە کە لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان یەکدەنگی و پرۆژەی کرداری دیاریکراویان لە هێزە سیاسییەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان دەوێت. لەئێستادا ئێران و رۆژهەڵاتی کوردستان لە رووی سیاسیی و کۆمەڵایەتی بەقۆناغێکی سەخت و ئەستەمدا تێدەپەرێت، هاوکات کۆماری ئیسلامی ئێران پشتیوانی تیرۆریسم لە ناوچەکە دەکات و لەگەڵ ئەمەش کۆبوونەوەکانی پێنج کۆ یەك لەگەڵ ئێران لەسەر پرسی ناوەکی بەئەنجام نەگەیشتووە کە بۆتە هۆی دروستبوونی قەیرانێکی گەورەی ئابووری لەئێران و تەنگی بەخەڵکی ئێران بەگشتی و رۆژهەڵاتی کوردستان بەتایبەتی هەڵچنیوە. هەموو ئەو قەیرانە نوێیانەی لەئێران هەن وایان نەکردووە کە کۆماری ئیسلامی ئێران واز لە سەرەڕۆیی و دیکتاتۆریەتە کۆنەکەی بەرامبەر خاك و خەڵکی رۆژهەڵاتی کوردستان بهێنێت، هەموومان دەزانین کە بڵاوکردنەوەی سیستماتیکی مادەی هۆشبەر لە رۆژهەڵات لەلایەن دەزگا ئەمنییەکان و قەدەغەکردنی هەموو جۆرە چالاکییەکی سیاسیی و کلتووری و کوشتاری کۆڵبەرە کوردەکان هەر لەسەرەتای لەدایکبوونی ئەو رژێمە هەبووە و ئێستاش بەردەوامە. هەمووی ئەوانە وا لەئێمەی لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان دەکات کە گوشار بخەینە سەر حیزبە سیاسییەکانی رۆژهەڵات بۆ ئەوەی هەستیاری قۆناغەکە لەبەرچاو بگرن و رۆژهەڵاتی کوردستان بەکردار بکەنە مێحوەری پلان و ستراتیژییەکانیان، بۆ ئەو مەبەستەش یەکەم هەنگاویان یەکدەنگی و یەکگرتوویيان لەسەر پرسە چارەنووسسازەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان بێت. قۆناغەکە هەستیار و چارەنووسسازە و دەبێ ئێمەی رێکخراوەکانی لاوان خۆمان هەنگاوێکی جیدی بەرەو هاوهەڵوێستی و یەکدەنگی لەرۆژهەڵات بهاوێین.

هاوڕێیان!

جگە لەپرسە سیاسییەکانی رۆژهەڵات، لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان چەندین کێشەی دیکەی ئابووری وکۆمەڵایەتی و تەنانەت دەرونیشیان هەیە کەهۆکاری هەمووی ئەوانە پیلانی پێشوەختەی دەزگا ئەمنییەکانی کۆماری ئیسلامی ئێران بووە. گیرۆدەبوونی لاوانی رۆژهەڵات بە مادە هۆشبەرەکان خەریکە هێڵە سوورەکانیش تێدەپەرێنێت، ئەو ئەنفالە سپییە وایکردووە کە لاوانی رۆژهەڵاتی کوردستان لەیەك کاتدا بەربەرەکانی لەگەڵ سیستەمی سیاسیی و پیلانە رەشە کۆمەڵایەتییەکانی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ڕژێمیش بکەن، هەربۆیەش پێویستە هەموومان وەکوو ڕێکخراوە پەیوەندیدارەکانی لاوان پلانی زانستی داڕێژراوی هاوبەشمان بۆ هۆشیارکردنەوەی لاوان هەبێت و پیلانی کۆماری ئیسلامی ئێران پووچەڵ بکەینەوە.

وێڕای هەموو ئەوانەش ئیرادەو داهێنانی لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان زۆر پتەو و بەهێزە، ئەوەش وادەکات کە ئێمەی ڕێکخراوەکان هەموو گرەوێك لەسەر لاوانی نیشتمانەکەمان بۆ گەیشتن بە داهاتوویەکی گەشی سیاسیی و کۆمەڵایەتی بکەین. تەنیا دەبێ هەموومان بە یەکتر قەبووڵکردن و یەکدەنگی ژوورێکی فکریی هاوبەش بۆ بەدواداچوون بەپرسی لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دابنێین و پلانەکانمان لەڕێگەی ڕێکخستن و دەزگاکانی ڕاگەیاندن جێبەجێ بکەین. لەکۆتاییدا جارێکیتر سپاسی پەیامەکانتان بۆ کۆنگرەی حەوتەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەکەین و هیواخوازیشین کە ڕێکخراوەکانی لاوانی ڕۆژهەڵات لە دانانی ژووری عەمەلیاتی هاوبەش بۆ پرسە هەنووکەییەکان و هاوکات یەکدەنگی سیاسیی بۆ پرۆژەکانی داهاتوو پێشەنگ بن.

جارێکیتر سپاس

جەولەی ئەندامانی یەکیەتی لاوان بەبۆنەی ٢٦ی سەرماوەز

کتێبخانەی دیجیتاڵی www.rabari.org

کار و چالاکی

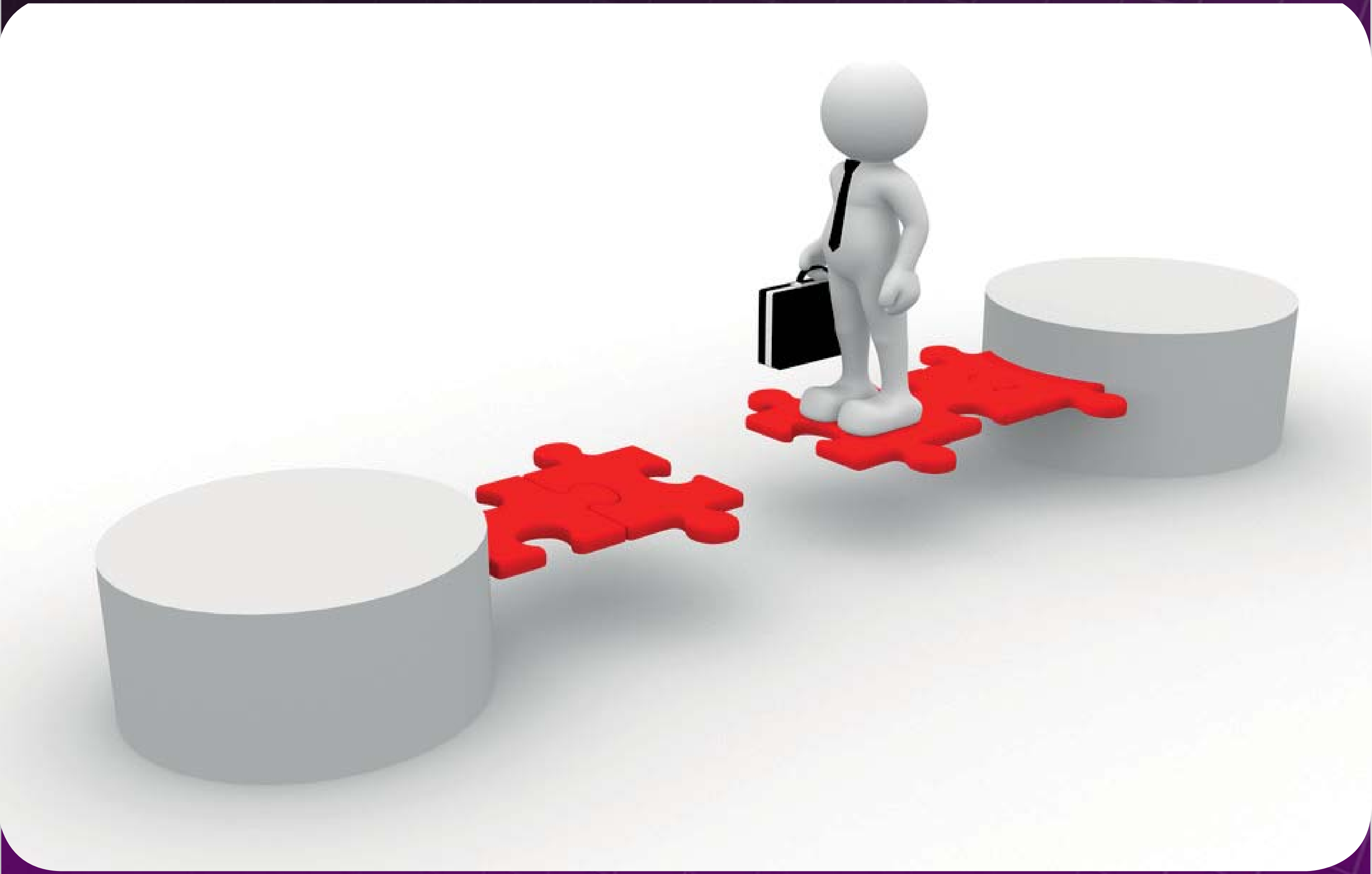

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.zabari.org

بەشداری شاندێکی یەکیەتی لاوان لە سیمیناری «کەش و هەوا و کاریگەریەکانی لەسەر هەرێمی کوردستان»

دوا نیوەرۆی رۆژی پێنج شەممە رێكەوتی ٢-١٠- ٢٠١٤ شاندێكی یەكیەتی لاوانی دێموكراتی رۆژهەلاتی كوردستان بەشداریان كرد، لە كۆڕێك لە ژێر ناونیشانی گۆڕانكارییەكانی (كەش و هەوا و كاریگەریەكانی لەسەر هەرێمی كوردستان) كە لە لایەن دوكتور. لوقمان وسو عومەر سەرۆكی بەشی جوگرافیا لە زانكۆی كۆیە لە بارەگای حیزبی شیوعی كوردستان لە شاری كۆیە كە لە لایەن رێكخراوی یەكیەتی لاوانی دێموكراتیك بەرێوە چوو.

سەرەتای كۆرەكە بە ساتێك وەستان بۆ گیانی پاكی شەهیدان و ئەمەگناسی پێشمەرگە دەستی پێكرد. دواتر كۆڕگێر بە پێناسەیەكی گۆڕانكارییەكانی كەش و هەوا كە بریتیی بوو لە گۆڕان لە توخمی پێكهێنەرەكانی وەكوو بەرگی هەوا بە یەك ئاراستەی دیاریكراو كە هۆكارەكانی ئەو گۆڕانانەش دەبن بە دوو بەشی هۆكارە سرووشتییەكان و هۆكارە دەستكردەكان. گركانەكان هۆكاری سرووشتین و دووكەڵی كارگە پیشەسازییەكان وەكوو هۆكارێكی مرۆڤ كرد، بەشێكی تری باسەكە سەبارەت بە دیاردەی گەرم بوونی جیهانی بوو ((Green house effect)) كە بە شێوەیەكی گشتی كاریگەری سەلبی لەسەر جیهان هەیە، بەشێكی تری باسەكەی كۆڕگێر تایبەت بوو بە كاریگەرییەكانی كەش و هەوا لەسەر كوردستان و چەندیەتی بەشداریكردنی كوردستان لەم گەرمبوونەدا كە بە پەرەسەندنی درهێنانی نەوت و سووتەمەنییەكان لە كوردستان و سووتانی دارستان و پاوانەكان و هەروەها شەڕی ٨ ساڵەی ئێران و عێراق و ماددە كیمیاییەكانی بەكارهاتوو لە عێراق بەشێكی زۆری هۆكاری تێكچوونی ژینگەی كوردستانن. لە كۆتایی باسەكەدا دوكتور لوقمان رێگا چارەكانی كەمبوونەوەی كاریگەریەكانی لەسەر كەش و هەوا خستە روو كە لەوانەش بە هۆشیار كردنەوە و بە ئاگا هێنانەوەی تاكەكان سەبارەت بە پلانی حكومەت بۆ كەمكردنەوەی هاتوچۆی ئۆتۆمبیل و باج وەرگرتن و دانانی فیلتەر لە كارگەكان دا بە جێ بەجێكردنی پرۆژەی ریسایكلینگ و هەوڵ بۆچاندنی درەخت و سەوزایی وەكوو رێگا چارەیەك باس كرا. دواتر لەلایەن بەشداربووانی كۆڕەكەوە كۆمەڵێك پرسیار ئاڕاستەی دوكتور لوقمان كرا و لەلایەن بەرێزیانەوە وەڵام درانەوە.

كتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

سمینارێکی سیاسی بۆ شیکاریی کەسایەتیی دوکتور شەرەفکەندی

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە بەرەبەری ساڵڕۆژی ٢٦ ی خەرمانان، ساڵڕۆژی شەهیدبوونی دوکتور شەرەفکەندی بە بەڕێوەبردنی سمینارێکی شیکاریی کەسایەتیی دوکتور شەڕەفکەندی، یاد و بیرەوەریی شەهیدانی ٢٦ی تێرۆری میکۆنوسی بەرز ڕاگرت.

ئەو سمینارە ڕۆژی شەممە، ٢٢ی خەرمانان لە ژێرناوی « گرینگی و پێویستیی خوێندنەوەی کەسایەتی و کردەوەکانی دوکتور شەرەفکەندی بۆ لاوان و هێزە گۆڕانخوازەکان» بەبەشداریی دەیان کەس لە ئەندامانی یەکیەتیی لاوان و کادرو پێشمەرگەکانی حیزبی دێموکرات بەڕێوەچوو و لەو سمینارەدا ئارەش لۆڕستانی باسەکەی لە چوار بەشدا پێشکەش کرد.

ئارەش لۆڕستانی، ئەندامی یەکیەتی لاوان و ئەندامی دەستەی نووسەرانی ڕۆژنامەی کوردستان، لە بەشی یەکەمی باسەکەیدا هەل ومەرج و بارودۆخی سیاسی و خەباتی کورد لەو کاتەدا کە دوکتور شەرەفکەندی بەرپرسایەتیی سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی گرتە ئەستۆ، شی کردوە.

ڕووداوەکان و هەل ومەرجی دوای کۆتایی هاتنی شەڕی ئێران و عێراق کە بووە هۆی فشاری چەند قاتی کۆماری ئیسلامی لە دژی دژبەرانی بەتایبەت جووڵانەوەی کورد، شەهید بوونی دوکتور قاسملوو، لە بەرامبەر یەك وەستانی بۆچوونی چەپ لەگەڵ بیری نەتەوەیی و ناسیۆنالیستیی کورد و حیزبی دێموکراتی کوردستان، قۆناغی دەسپێکی دەسەڵاتی عەلی خامنەیی لە پلەی ڕێبەرایەتیی نیزامی ئیسلامیی ئێران و پەرەسەندنی توند و تیژی و سیاسەتی سەرکوتی کۆماری ئیسلامی لە دژی کورد گرینگترینی ئەو سەرە باسانە بوون کە کۆڕگێر لە پێوەندی لەگەڵ ئەوان و سیاسەتکردنی دوکتور شەڕەفکەندیدا قسەی لە سەر کردن.

لە بەشی دووهەمی سمینارەکەدا ئارەش لۆڕستانی بە ئاماژە بە دەسکەوتەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە سەردەمی سکرتێریی دوکتور شەرەفکەندیدا، بەردەوامی و پێشکەوتنی خەباتی نەتەوەیی کورد لە دوای تێرۆری دوکتور قاسملوو، بەردەوامی و ڕێکخستنی زیاتری پێوەندی و وتووێژی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەگەڵ هێزە سیاسییەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ئێرانییەکان وەك دوو نموونە تیشکیان خرایە سەرو قسەیان لەسەر کرا.

ئارەش لۆڕستانی سێهەمین بەشی باسەکەی خۆی بۆ باس لەسەر کەسایەتی و تایبەتمەندییە بەرچاوەکانی دوکتور شەرەفکەندی تایبەت کردبوو. خەڵکی بوون، سەربەخۆیی فیکری، کەڵك وەرگرتن لە زەرفییەتەکانی ڕێبەری و سکرتێریی حیزب، دەستی نووسین، پەروەردەی ئەندامانی حیزب و بەدواداچوون و چاوەدێریی ڕاگەیاندنی حیزب و بەڕێوەبەریی چالاك و وەڵامدەرانەی دوکتور شەرەفکەندی چەند تایبەتمەندییەك بوون کە لەلایەن کۆڕگێڕەوە تیشکیان خرایە سەر.

لە بەشی کۆتایی سمینارەکەشدا هەل و مەرجی ئێستای حیزبی دێموکراتی کوردستان و بارودۆخی بزووتنەوەی نەتەوەیی کورد و ڕێکارە کردەوەییەکان بۆ بەرەوپێشچوونی دۆزی کورد قسەیان لەسەر کرا و دواتر لەلایەن بەشداربووانە سەرنج و تێبینییەکان لەسەر باسەکەی کۆڕگێر خرانە بەرباس کە دواتر لەلایەن خۆیەوە وڵام درانەوە.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشداری هەیئەتێکی یەکیەتی لاوان لە فستیڤاڵی یادی هونەرمەندی کورد تاهیر تۆفیق

کاتژمێر ٣ی ئێوارەی ڕۆژی سێ شەمە ڕێکەوتی ٢٠١٤/١٠/٢٠ شاندێکی یەکیەتی لاوان بەشداری کرد لە ڕێورەسمی یادی هونەرمەندی ناوداری کورد مامۆستا تاهیر تۆفیق.
ئەم ڕێورەسمە لە هۆڵی سەرۆکایەتی زانکۆی کۆیە لە ژێر چاوەدێری جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان و بە بەشداری دەیان شاعیر و هونەرمەند و ئەدیب، بە درووشمی (نەغمەی تایەر و سۆزی شاعیران) دەستی پێکرد و بڕیارە دوو ڕۆژ بخایەنێت، سەرەتای فستیڤاڵەکە بە ساتێك بێدەنگی بۆ ڕێزگرتن لە شەهیدانی کوردستان بەڕێوەچوو و دواتر وتاری سەرۆکی تیپی مۆسیقای باواجی کۆیە خوێندراوە، بڕگەیەکی دیکەی ئەم فیستیڤاڵە تەرخان کرابوو بۆ پەیامی جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە لایەن وەزیری ڕۆشەنبیری بەڕێز خالید دۆسکی خوێندراوە، لەبڕگەیەکی تری ئەم ڕێورەسمەدا چەند بڕگەی موسیقی لەلایەن هونەرمەند نەجمەدین غولامی پێشکەش کرا
ئەم فیستیڤاڵە بە هاوکاری لێژنەی ڕۆشەنبیری بەشی فاکڵتی پەروەردە زانکۆی کۆیە و بنکەی ڕووناکبیری گەلاوێژ لقی کۆیە ئامادە کرابوو.

ڕاگەیەندراو سەبارەت بە شەهید بوونی پێشمەرگەیەکی کوردستان و ئەندامی یەکیەتی لاوان

ئەندامان و لایانگرانی یەکیەتی لاوانی دیموکراتی ڕۆهەڵاتی کوردستان
لاوانی شۆڕشگێڕ و نیشتمانپەروەری کوردستان
هەروەك ئاگادارن لە تێکهەڵچوونێکی نێوان هێزی پێشمەرگەی کوردستان و هێزەکانی ڕێژیم لە ناوچەی شنۆ، هاوڕێ هەژار قاسمی پێشمەرگەی دڵسۆزی حیزبی دیموکراتی کوردستان و لەهەمانکاتدا ئەندامی یەکیەتی لاوانی دیموکراتی ڕۆهەڵاتی کوردستان شەهید بوو .
ئاشکرایە کە لاوان لە شۆڕش و جووڵانەوەکانی کورددا بەردەوام دەوری ئاوانگاردیان هەبووە و هەنووکە لەم قۆناغە نوێیەی خەباتی ڕزگاریخوازی نەتەوەکەماندا لاوان وەك هەمیشە لە سەنگەرەکانی پێشەوەی بەرگری دان و لاوانی دیموکرات لەم قۆناغەشدا پشکی شێریان بەردەکەوێت.

هاونیشتیمانیانی ئازیز!
نەتەوەکەمان بە درێژایی مێژوو هەوڵی داوە لە ڕێگای ئاشتییانە پرسی کورد چارەسەر بکات و بۆ گەیشتن بە مافە نەتەوەییەکانی ڕێگای دانووستان بگرێتە بەر، بەڵام ڕێژیمە یەك لەدوای یەکەکان کە باوەڕیان بە دانوستان و چارەسەری ئاشتیانەی پرسی کوردنەبووە، کوردیان ناچار کردووە کە بۆ بەرگری لە ماف و کەرامەتی نەتەوەیی خۆی دەست بداتە چەك. بە پێی بڕیار و کۆنوانسیۆنە نێودەوڵەتییەکانیش خەبات کردن لە بەرانبەر حکومەتە ڕەگەز پەرەستەکان ، دیکتاتۆر و خۆسەپێنەکان خەباتیکی ڕەوایە و ئەگەر بێتە خەباتی چەکداریش ڕەوایەتی خۆی لە دەست نادا.
بە باوەڕمەندیمان بە ڕزگاری نەتەوەکەمان لە بندەستی و لە ژێر ڕۆشنایی یاسا و ڕێسا نێودەوڵەتییەکان، ئێمە وەك یەکیەتی لاوانی دیموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان پشتیوانی خۆمان لە بەرگری لاوان و پارێزەرانی ڕۆهەڵاتی کوردستان دەردەبڕین و ئامادەی هەرجۆرە بەرنگاربوونەوەیەکی چەکدارانەین لە بەرامبەر دوژمنانی کوردستان.

خەڵکی مافخوازی کوردستان!
ئەندامانی یەکیەتی لاوان وەك چۆن بە درێژایی مێژوو شانبەشانی حیزبی دیموکرات و پێشمەرگە لە سەنگەرە جیاجیاکانی خەباتدا بەشداری جووڵانەوەی ڕزگاریخوازی نەتەوەی کورد بوون، لەم قۆناغەشدا ئەندامانی یەکیەتی لاوان کە زۆربەیان پێکهاتوون لە پێشمەرگەکانی حیزبی دیموکرات، ئامادەی هەرجۆرە بەرگرییەکن لە خاك و نەتەوەکەیان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و دڵنیاتان دەکەینەوە کە تا وەدیهێنانی ئامانجە پیرۆزەکانی نەتەوەی کورد ناسرەوین. ئێمە دڵنیاین کە لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە ئاوەدانتر کردنەوەی سەنگەری شەهید هەژار و شەهیدانی کوردستان، تا گەیشتن بە مافە ڕەواکانی نەتەوەکەمان کۆڵ نادەن و درێژە دەری ڕێگای شەهیدانی کوردستانن.

سلاو لە هەموو شەهیدانی ڕێگای ڕزگاری کوردستان
سەرکەوێ خەباتی ڕزگاریخوازی نەتەوەی کورد

هەیئەتی ئیجرایی یەکیەتی لاوانی دیموکراتی ڕۆهەڵاتی کوردستان
٢٠١٤/٩/٢٦

کتێبخانەی دیجیتاڵی www.rabari.org

شەهید
هەژار
قاسمی

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەڕێوەچوونی کۆڕیادی شەهید هەژار قاسمی لەلایەن یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستانەوە

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان کۆڕیادێکی بۆ ڕێزگرتن لەیاد و بیرەوەریی شەهید هەژار قاسمی، نوێترین شەهیدی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ئەندامی ئەو یەکیەتییە پێك هێنا.

لەو ڕێورەسمەدا کە دوانیوەڕۆی ڕۆژی شەممە، ١٩ی ڕەزبەر بەبەشداریی زیاتر لە ٦٠٠ کەس لە کادر و پێشمەرگەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان، بنەماڵە و ئەندامانی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەڕێوەچوو، یاد و بیرەوەریی شەهید هەژار قاسمی بەرز ڕاگیرا و لاوان بەڵێنیان دا سەنگەری شەهید هەژار ئاوەدان بێڵنەوە.

ئەو ڕێورەسمە شایانە، بە ڕێژەی نیزامیی پۆلێك لە لاوانی دێموکرات و پارێزەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەستی پێکرد و پاش خوێندنەوەی سروودی نەتەوەیی ئەی ڕەقیب، تاجە گوڵینەی وەفای یەکیەتیی لاوان پێشکەش بە یادی هەژار قاسمی و وێنەی ئەو شەهید سەربەرزە کرا.

لە بەردەوامیی بەرنامەکانی ئەو ڕێورەسمەدا کە لە یەکێك لە سالۆنەکانی بۆنە و ڕێورەسمەکانی حیزب درێژەی پێدرا، پەیامی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەو بۆنەیە لەلایەن شکۆفە قادرسووری، ئەندامی هەڵسووڕی ئەو یەکیەتییە خوێندرایەوە.

لەو پەیامەدا بە ئاماژە بە پێشڕەو بوونی لاوان لە شۆڕش و جووڵانەوەکانی کورددا و نموونە هێنانەوەی شەهید هەژار وەکوو نوێترین شەهیدی ڕێگای ڕزگاری کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، جەخت کرابۆوە لەسەر ئەوەی کە ئەندامانی یەکیەتیی لاوان وەك چۆن بە درێژایی مێژوو شانبەشانی حیزبی دێموکرات و پێشمەرگە لە سەنگەرە جیاجیاکانی خەباتدا بەشداری جووڵانەوەی ڕزگاریخوازی نەتەوەی کورد بوون، لەم قۆناغەشدا ئەندامانی یەکیەتیی لاوان کە زۆربەیان لە پێشمەرگەکانی حیزبی دێموکرات پێکهاتوون ، ئامادەی هەرجۆرە بەرگرییەك لە خاك و نەتەوەکەیان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستانن.

لەو پەیامەدا ئاماژە و دڵنیایی ئەوە درابوو کە لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە ئاوەدانتر کردنەوەی سەنگەری شەهید هەژار و شەهیدانی کوردستان، تا گەیشتن بە مافە ڕەواکانی نەتەوەکەمان کۆڵ نادەن و درێژە دەری ڕێگای شەهیدانی کوردستانن.

لە برگەیەکی دیکەی ئەو بەرنامەیەدا سروودی «تۆ بەهێزی نامری» لەلایەن کۆڕسی هونەریی یەکیەتیی لاوانەوە بە هاوکاری کۆڕی هونەری حیزبی دێموکرات پێشکەش کرا و دواتر پەیامی پارێزەرانی ڕۆژهەڵات کە لە ڕۆژهەڵاتی کوردستانەوە بۆ ئەو بۆنەیە نێردرابوو، لەلایەن کاك خالید وەنەوشەوە خوێندرایەوە.

لە بەشێك لەو پەیامەدا هاتبوو کە بۆ ئێمە پارێزەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، جێگای سەربەرزی و شانازییە کە لەگەڵ ڕۆڵەی پێشمەرگە و تێکۆشەری بەتوانای وەك هەژار قاسمی، لە قووڵایی خاکی ڕۆژهەڵات و لەباوەشی خەڵکی ئازادیخوازی کوردستاندا بۆ ماوەیەك هاوئەرك و هاوسەنگەر بووین. هەروەها پارێزەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئاماژەیان کردبوو بەوە کە ڕێزگرتنی ئێوە لاوانی دێموکرات لە هەژاری قاسمی، پێشمەرگەی شەهید، مانایەکی بەرز و پیرۆزی هەیە. ئەم ڕێزگرتنە نیشان دەدا کە لاوانی کوردستان ڕێگای شەهیدەکان ون ناکەن، بەتایبەتی ئەو شەهیدانەی کە لە چەشنی ڕاخوشینی ئەستێرە لە تاریکە شەودا هەرێمێك ڕوون دەکەنەوە.

لە بەشێکی دیکەی ئەو پەیامەدا هاتبوو ئێمە کە ناوی پڕ شانازی پارێزەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستانمان لەسەرە، هەروەك لە یەك مانگی ڕابردوودا نیشانمانداوە، لە سەرکوت و تاوان و ڕاورووتی هێزە جینایەتکارەکانی کۆماری ئیسلامی بێدەنگ و بێ هەڵوێست نابین، بەڵێن دەدەین لەسەرانسەری ڕۆژهەڵاتی کوردستان، پێشمەرگە و پاسەوانی نەتەوە و نیشتمانەکەمان بین و هەرکات پێویست بوو، بەگژ دووژمنانی سەربەرزی و ئازادیی نەتەوەکەماندا بچینەوە.

لە بەردەوامیی ئەو کۆڕیادەدا شێعری پرسیاری چاوەڕوانان، هۆنراوەی فەرەیدوون ئەرشەدی بە دەنگی خاتوو سۆهەیلا قادری خوێندرایەوە و سروودی «بێلاچۆ» بە دەنگی هونەرمەند چیا مەدەنی کە بەرهەمی بەشی ڕاگەیاندنی لاوان بوو پێشان درا و لە کۆتاییدا سەبارەت بە ڕاهێنانی نیزامیی ئەندامانی یەکیەتیی لاوان، لەلایەن یەکیەتیی لاوانەوە ڕێزنامەیەك پێشکەش بە مامۆستا خالید حەسەن خالی مامۆستای نیزامی کرا.

شایانی باسە کۆڕیادی ڕێزگرتن لە یاد و بیرەوەریی شەهید هەژار قاسمی بە نوێکردنەوەی بەڵێن و وەفا لەگەڵ ئەو شەهیدە سەربەرزە کۆتایی پێهات.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

Lawan

کتێبخانەی دیجیتاڵ
www.zabarf.org

ئۆردووی سیاسی لاوان له دەرەوەی وڵات

ڕۆژی هەینی ڕێکەوتی ٢٤/١٠/٢٠١٤ ئەندامانی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان کۆمیتەی نۆڕوێژ گەشتێکی سێ ڕۆژەیان لە یەکێك لە چیاکانی ئۆسلۆ بەڕێوە برد. بەشێکی ئەم گەشتە زانستییە تەرخان کرابوو بە هەلومەرجی ئێستای کوردستان کە بەڕێز هاشم ڕۆستەمی
تێکۆشەری دێرین و کادری حیزبی دێموکرات شیکاریی بۆ ئەم بابەتە کرد و هەروەها کۆمەڵێك مژاری دیکە لەلایەن ئەندامانی بەشدار لەم گەشتەدا ورووژێندران کە لەسەر بنەمای دیالۆگ و وتوویژی راشکاو شرۆڤەیان بۆ کرا شایانی باسە ئەم گەشتە سێ ڕۆژی خایاند و ڕۆژی یەکشەمە ٢٦/١٠/٢٠١٤ کۆتایی پێهات.

ڕاگەیەندراو سەبارەت بە خرۆشانی نوێی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بۆ پشتیوانی لە کۆبانی

خەڵکی نیشتمانپەروەری ڕۆژهەڵاتی کوردستان
ئەندامان و لایانگرانی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

خەڵکی خۆڕاگری کۆبانێ لەرۆژئاوای کوردستان ئەوە نزیك مانگێکە لەژێر گەمارۆی گروپی دەوڵەتی ئیسلامی ناسراو بەداعشدایە کە لەلایەن بلۆکە ناوچەییەکانەوە بە نوێترین چەك و تەقەمەنی تەیارکراوە،
بەڵام خۆڕاگری و نەبەزی خەڵکی کۆبانێ بەردەوامە و ڕێگەیان نەداوە پێی ڕەشی تێرۆریستان بەو شارە کوردستانییە بگات. گەمارۆی کۆبانێ و مەترسی داگیرکردنی ئەو بەشە لە خاکی ڕۆژئاوای کوردستان جارێکیتر لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستانی هێنایەوە سەر شەقامەکان و ئەوە چەند ڕۆژە لە سەرجەم کۆڵان و شەقامەکانی ڕۆژهەڵات درووشمی ئازادی بۆ کوردستان و مەرگ و نەمان بۆ داگیرکەران دەگوترێتەوە.

لاوانی نیشتمانپارێزی ڕۆژهەڵاتی کوردستان !
دوێنێ پەیامی هاوخەمیتان بە هەست و بە کردەوە بۆ خوشك و براکانتان لەشەنگال لە باشووری کوردستان وەکوو هەستێکی کوردانە گەیشت، ئەمرۆش لەپێناو پشتیوانیتان بۆ خۆڕاگری خەڵکی کۆبانێ لەرۆژئاوای کوردستان پەیامێکی دیکەتان بەگوێی کوردستان بەگشتی و نوخبەی سیاسیی ڕۆژهەڵات و ئێمەی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستاندا، پەیامێك کە زۆر بەئاشکرا بەدرووشمەکانتانەوە دیارە. ئێوەی لاوانی ڕۆژهەڵات ئەوەتان دەرخست کە هێزێکی یەکجار گەورەی شاراوەن کە لەبچووکترین دەرفەتەکاندا حەماسەی گەورە دەخوڵقێنن و هاوکات دیسانیش شعووری نەتەوەیی و هەستی نیشتمانپەروەریتان نیشانی کوردستان و جیهان دا.
لاوانی ئازادیخوازی ڕۆژهەڵات !
ئێوە داینەمۆی دوارۆژی ڕۆژهەڵات و هەڵگری داهێنانی گەورەن بۆ قۆناغی داهاتووی خەباتی ڕەزگاریخوازی نەتەوەیی و زۆر بەئاشکراش پەیامی «کۆبانێ ڕۆژهەڵاتە» بەئێمە گەیشت و ئەوەش دەرخەری ئەوەیە کە سیستەمی داپڵۆسێنەر و زاڵم و داگیرکەری کۆماری ئیسلامی ئێران بەوێنای داعشی تێرۆریست خەریکە بەشێوازی جۆراوجۆر لاوانی ڕۆژهەڵات تێرۆر دەکات، هەربۆیەش ئەگەرچی کۆماری ئیسلامی ئێران دەیهەویست و مەبەستییەتی خرۆشانی خۆڕسکی شەقامی ڕۆژهەڵات بە ئاراستەی سیاسەتە ناوچەییەکانی خۆیدا ببات، بەڵام ئێوەی لاوانی ڕۆژهەڵات بە درووشمەکانتان و بە نیشاندانی ماهییەتی نەتەوەیی خۆپێشاندانەکانتان پیلانەکانی ڕێژیمی کۆنەپەرەست و دیکتاتۆری ئێرانتان پووچەڵ کردەوە، هەربۆیەش وەکوو یەکێتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان سپاسی نیشتمانپەروەریتان دەکەین و ئاماژەکانیشتان دەکەینە هەوێنی خەباتێکی بەرفراوانی داهاتوو، هەروەکوو چۆن پارێزەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستانیش لەسەر خواست و ویستی ئێوەی لاوانی ڕۆژهەڵات پارێزگاری لە هەموو چین و توێژەکانی ڕۆژهەڵات دەکەن. با ئەوەش دەستپێکێکی لەبن نەهاتووبێ، بۆ ئەوەی ڕۆژهەڵاتی کوردستانیش بەدەست و مەچەکی ئێوەی لاوانی ڕۆژهەڵات لەدەست داگیرکەران و داعش سیفەتەکان رزگار بکەین.
سەرکەوێ خەباتی رزگاریخوازی کوردستان
نەمری بۆ شەهیدانی کوردستان
کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
٢٧١٤/٧/١٩

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەڕێوەچوونی خولێکی ڕاگەیاندن بۆ ئەندامانی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

ڕۆژی هەینی ڕێکەوتی ٢٠١٤/١١/٢٨ یەکێتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەورەیەکی یەك ڕۆژەی ڕاگەیاندنی بۆ ئەندامەکانی و هەروەها بۆ لاوانی ئۆرگانە جیاجیاکانی حزبی دێموکراتی کوردستان ڕێکخست، لەو دەورەیەدا کە ماموّستایانی زانکۆ ماموّستا هەژار و فیرووز مەیهەمی وانەکانیان دەوتەوە،

باس لە ڕۆلی ڕاگەیاندنی سیاسیی و هاوکات شێوازی کاری ئەو ڕاگەیاندنانە کرد کە لەقۆناغی خەباتی ڕەزگاری نەتەوەییدا خەریکی چالاکین. هاوکات لەلایەکی دیکەشەوە لە وانەیەکی دیکەدا ماموّستای پسپۆری بواری هەواڵ و تیفی شێوازی دارشتنی هەواڵ و ڕاپۆرتی ڕۆژنامەوانی بۆ ئامادەبووان شیکردەوە.

پانێلی یەکەم کە لەلایەن ماموّستا هەژار، ماموّستای زانکۆی سەلاحەدین پێشکەش کرا، تییدا باسی لە ڕۆڵ و گرنگی ڕاگەیاندنی سیاسی لەو قۆناغەدا بۆ ڕۆژهەڵاتی کوردستان کرد و هاوکات جەختیشی لەسەر ئەوە کردەوە کە کۆماری ئیسلامی ئێران لەڕێگەی سەدان تیفی و خەرجکردنی ملیۆنان دۆلار هەوڵی چەواشەکردنی خەڵکی ئێران و ڕۆژهەڵات دەدات، هەربۆیەش بە ڕای ماموّستا هەژار پێویستە ڕاگەیاندکاری کورد لەگەڵ پێدانی زانیاری دەبێ ڕۆڵی هۆشیارکردنەوەشی هەبێ و بۆ هەموو پڕۆپاگەندەکانی کۆماری ئیسلامی ئێران وەڵامی گونجاوی پێبێ. ئەو ماموّستایەی زانکۆی سەلاحەدین ئاماژەشی بەوەدا کە کارکردن لەبواری کەلتوور، موسیقا، هونەر و لەهەموویان گرنگتر مێژوو و سەرکردەکانی کوردی ڕۆژهەڵات بۆ نەوەی نوێ زۆر گرنگە و دەبێ هەموو ئەو تەورانە بەزمانێکی نوێ و بەقاڵبێکی نوێ بۆ خەڵکی ڕۆژهەڵات بڵاوبکرێنەوە، بۆ ئەوەی لاوانی ڕۆژهەڵات کە لاوی سەردەمن و تێکەڵی دونیان تێکنۆلۆژیا بوونە، بتوانن وەریبگرن.

هاوکات لە پانێلێکی دیکەی ئەو دەورە زانستییەدا ماموّستا فیرووز مەیهەمی ماموّستای زانکۆ، باسی لە شێوازی وەرگرتنی زانیاری و توخمەکانی هەواڵ و ڕاپۆرت بۆ ئامادەبووان کرد، بەڕای ئەو ماموّستایە بۆ ڕاگەیاندکارێکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان پێویستە جەخت لەسەر چەمکە ئینسانی و جیهانییەکان بکاتەوە. ماموّستا فیرووز پێی وابوو میدیاکانی ڕۆژهەڵات دەبێ کاری جیدی لەسەر پرسەکانی مافی مرۆڤ و دێموکراسی و مافی ژنان و ژینگەپارێزی بکەن، چوونکە هەموو ئەوانە ڕای گشتی دروست دەکەن. ئەو ماموستایەی زانکۆی سەلاحەدین ئاماژەی بەوەشکرد کە لەسەردەمی ئێستادا تەنیا خەباتی موومکین و پرکاریگەری خەباتی ڕاگەیاندنە، خەباتێك کە بەگوتەی ئەو دەتوانێ دەسەڵاتە سەرەڕۆکان بتۆقێنێت و بۆ ئەو بۆچوونەی چەندین نموونەی سەردەمیشی هێنایەوە.

جێگەی ئاماژەپێدانە کە یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە درێژەی کاروچالاکییەکانی خۆیدا لەبەرێوەبردنی دەورەی زانستی و کۆڕوکۆبوونەوەی پەیوەندیدار بە لاوانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەردەوام دەبێ و بۆ ئەوە مەبەستەش نەخشە ڕێگەیەك ئامادە دەکا و لەداهاتوودا بۆ لاوانی ڕۆژهەڵاتی بڵاودەکاتەوە.

پەیامی یەکیەتیی لاوان بە بۆنەی جەژنی خاوەنکار

بەبۆنەی هاتنی جەژنی خاوەنکار، پیرۆزبایی گەرم ئاراستەی هەموو خوشك و برایانی یارسانیمان دەکەین. ئایینی یارسان وەك ئایینێکی مێژوویی و جێی بایەخی نەتەوەکەمان بۆتە چەقڵی چاوی دوژمنان و لە کوردستانی بن دەستی ئێراندا ڕێبازدارانی ئەم ئایینە جارێك بەهۆی ئەوەی کوردن لەلایان دەسەڵاتدارانی ئێران دەچەوسێندرێنەوە و جارێکیش بەهۆی ئەوەی ڕێبازداری ئەم ئایینەن بێڕێزیان پێ دەکرێت و لە بچووکترین ماف بێبەش دەکرێن.

کوردستانیانی ئازیز!

لەم قۆناغە هەستیارەدا کە کورد پێیدا تێپەڕ دەبێ، یەکگرتوویی کورد بە هەموو ئایینەکانەوە تاقە ڕێگای سەرکەوتنمانە. ڕژیمی کۆماری ئیسلامی زۆر جار ویستوویەتی لە ڕێگای درووست کردنی کێشەی ئایینی، داخوازییە نەتەوەییەکانمان بەلاڕێدا ببا. هەر بۆیە پێویستە ئێمەی کورد بە شیعە و سوونە و یارسان و زەردەشتی و مەسیحی و گشت ئایینەکان لە داوی ئەو ململانە ئایینییە نەکەوین کە تەنیا کۆماری ئیسلامی نەفعی لێدەبا و پێویستە دەست لەناو دەستی یەك لە پێناو بەدەستهێنانی مافە نەتەوەییەکانمان لە تێکۆشان بەردەوام بین.

جارێکی دیکەش پیرۆزبایی جێژنی خاوەنکار لە هەموو خوشك و برایانی یارسانیمان دەکەین و ڕۆژگارێکی خۆشتان بۆ بە ئاوات دە خوازین.

کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

٢٠١٤/١١/٨

کتێبخانەی دیجیتاڵی www.rabari.org

نوێنەری نەتەوەیەکگرتووەکان لە هەولێر پێشوازی لە شاندێکی یەکیەتی لاوان کرد

پاشنیوەڕۆی ڕۆژی چوارشەمە ڕۆژی جیهانی مافی مرۆڤ شاندێکی پایەبەرزی یەکیەتی لاوان سەردانی بارەگای نەتەوە یەکگرتووەکانیان کرد لە شاری هەولێر

شاندێکی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە سەرپەرەستی پێشەوا عەلی پوور سکرتێری گشتی ڕێکخراو، لەلایەن سۆکۆڵ کەندی نوێنەری نەتەوە یەکگرتووەکان لە شاری هەولێر و زەیتۆ سیانی بەرپرسی ئۆفیسی مافی مرۆڤی نەتەوە یەکگرتووەکان پێشوازیان لێکرا.

لەسەرەتای دانیشتنەکەدا سکرتێری یەکیەتی لاوان وێڕای پیرۆزبایی ڕۆژی جیهانی مافی مرۆڤ لە هەموو داکۆکیکارانی مافەکانی مرۆڤ، باسی لە ڕەوشی مافی مرۆڤ لە ئێران و ڕۆژهەڵاتی کوردستان کرد و هەروەها دۆخی نالەباری زیندانیانی سیاسی بەتایبەت زیندانیانی سیاسی گرتووخانەی ورمێی بۆ بەرپرسانی نەتەوە یەکگرتووەکان لە هەولێر شی کردەوە.

سکرتێری یەکیەتی لاوان وێڕای ئاماژە بەوەیکە گۆڕینی سەرۆك کۆماری ئێران نەتەنیا هیچ ئاڵوگۆڕێکی لە سیستمی کۆماری ئیسلامیدا دروست نەکرد بەڵکوو بە پێچەوانەوە ئێعدام و ئەشکەنجە و دەستبەسەرکردنی چالاکانی سیاسی و مەدەنی زیاتر بووە و هەنووکە ماوەی ٢١ڕۆژە ٢٧ گیراوی سیاسی کورد لە زیندانی ورمێ بەهۆی ئەوەی لەبەندی سیاسی را گواستراونەتەوە بۆ بەندی تاوانبارانی گەورە، مانیان لە خواردن گرتووە و دۆخی جەستەییان نالەبارە.

سەبارەت بە دۆخی زیندانیانی سیاسی گرتووخانەی ورمێ و بۆ ئاگادار کردنەوەی ناوەندە نێودەوڵەتییەکان یەکیەتی لاوان ڕاپۆرتێکی ئامادەکردبوو کە لەم دانیشتنەدا پێشکەش بە بەرپرسانی نەتەوەیەکگرتووەکان کرا.

لە درێژەی ئەم دانیشتنەدا سۆکۆڵ کەندی نوێنەری نەتەوەیەکگرتووەکان لە هەولێر وێڕای دەربڕینی هاوخەمی خۆی بۆ کورد و نەتەوەکانی تر لە ئێران، ڕایگەیاند کە ئێمە دەنگی ئێوە دەگەیەنینە کۆمەڵگای نێودەوڵەتی و داوا لە سەرۆکی نەتەوەیەکگرتووەکان لە نیۆیۆرك دەکەین کە دێسکی مافی مرۆڤ لە ئێران بەزووترین کات سەبارەت بە پرسی مانگرتنی زیندانیانی سیاسی ورمێ ئەرکدار بکا و هەروەها هەڵوێستیان هەبێ سەبارەت بە پێشێلکاری ئاشکرای مافی مرۆڤ لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ئێران.

سۆکۆڵ کەندی هەروەها ڕایگەیاند:«ئێمە دەمێکە کورد دەناسین و باش دەزانین کە نەتەوەیەکی ئاشتی خوازن»، بەڕێزیان وێڕای ئاماژە بە قۆناغی زێڕینی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و دامەزرانی کۆماری کوردستان، هیوای خواست کە لەداهاتوودا کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان دووبارە ببێتەوە خاوەن دەوڵەتی خۆی و شانبەشانی کوردانی باشوور و ڕۆژئاوا لەبەرەوپێشبردنی دێموکراسیدا یارمەتیدەر بن.

لەکۆتاییدا سۆکۆڵ کەندی وێڕای پشتیوانی لە داواکانی یەکیەتی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، خۆشحاڵی خۆی بە لەسەرهەست بوونی لاوانی ڕۆژهەڵات سەبارەت بە مافی مرۆڤ و پرسەکانی تری ناو کۆمەڵگا دەربڕی و هیوای خواست یەکیەتی لاوان لە بواری مافی مرۆڤدا بەردەوام بێ و چالاکانە کار بکا.

شایانی باسە شاندی یەکیەتی لاوان پێکهاتبوو لە پێشەوا عەلیپوور سکرتێری گشتی و بەڕێزان خاتوو شەونم هەمزەیی و ئاگری شاریکەندی ئەندامانی چالاکیی یەکیەتی لاوان.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەڕێوەچوونی ڕێوڕەسمی شەوی یەڵدا لە بنکەی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکرات

ئەم ڕێوڕەسمە ئێوارەی ڕۆژی یەکشەممە ٣٠ی سەرماوەز بە بەشداریی سەدان کەس لە لاوان و کادر و پێشمەرگەکانی حیزب و شاعیران و هونەرمەندانی میوان بەڕێوە چوو.
ڕێوڕەسمەکە بە سروودی نەتەوایەتی «ئەی ڕەقیب» و ڕاگرتنی ساتێ بێدەنگی بۆ گیانی پاکی شەهیدانی ڕێگای ڕزگاری کوردستان دەستی پێکرد و پاشان پەیامی یەکیەتیی لاوان لەلایەن ئامانج زیبایی، ئەندامی دەستەی بەڕێوەبەریی ئەم ڕێکخراوەیە خوێندرایەوە.
لەبەشێکی پەیامەکەی یەکیەتی لاواندا ئامانج زیبایی وێڕای پیرۆزبایی ئەمڕۆژە مەزنە وتی «ئەگەر شەوی یەڵدا بۆ وڵاتانی دیکە تەنیا شەوی درێژی ساڵە و بەو بۆنەوە جەژن دەگرن، بەڵام بۆ ئێمە گرینگایەتی و مانایەکی دیکەی هەیە و شەوی یەڵدا بۆ ئێمە جیا لە درێژترین شەوی ساڵ، شەوی لە دایکبوونی شەهید دوکتور قاسملوو شەو بەم بۆنەوە ئێمە لاوان پەیمانی لە گەڵ یادی بەرزی ئەو ڕۆحە نەمرە نوێ دەکەینەوە.»
ئەندامی دەستەی بەڕێوبەری لاوان لە پەیامەکەی لاواندا تیشکی خستبۆوە سەر ڕەوتی زیندانیانی سیاسی زیندانی ورمێ و مانگرتنەکانی ئەم دواییانە، ئاڵۆگۆڕەکانی ڕۆژئاوای کوردستان، ڕەوتی ئاشتی لە باکووری کوردستان و هەروەها هێرشی بەربڵاوی تێرۆریستانی داعش بۆ سەر خاکی کوردستان و لە دوایین بەشی پەیامەکەی لاواندا هاتووە کە لە چوارچێوەی ئامانجەکانی قاسملووی نەمردا داوا لە سەرجەم چین و توێژەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەکەین کە هەوڵەکانیان بۆ بەرەنگاری کردن لە لە پەراوێز خستنی پرسی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان چڕتر بکەنەوە و کار بۆ ئەوە بکەن کە کارتی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە هێزتر بکەن.
لە برگەیەکی دیکەی ئەو بەرنامەیەدا شێعرێك لە وەسفی شەهید قاسملوودا لەلایەن ئەحمەد قازی خوێندرایەوە و مامۆستا عبدوڵڵا حەسەنزادە لەلایەن دەفتەر سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستانەوە وتارێکی بەو بۆنەیەوە پێشکەش کرد.
مامۆستا حەسەنزادە لە پەیامەکەیدا گوتی« دوکتور قاسملوو لە یەکەمین تێکۆشەرانی لاوان بوو، ئەو ڕەمزو سیمبولێك بوو بۆ لاوان کە لە کاتی لاوەتیدا وەك لاوێك خەبات بکەن و لە دواییدا ئەو هێز و پوتانسیەلەیان بۆ ئامانجێکی گەورەتر کە ئامانجی نەتەوەییە تەرخان بکەن.»
مامۆستا حەسەنزادە وێڕای دڵخۆشی بۆ لاوانی کورد گوتی «هەرچەند تا ئێستا لە ناو کورداندا تاکێکی دیکە وەك شەهید قاسملوو هەڵنەکەوتووە، بەڵام جەختی کردووە کە بوون بە قاسملوو نە مەحاڵە و نە گوناح، بەڵکوو پێویستە و بە هەوڵدان هەر تاکێك دەتوانێ بگاتە ئەو ئاستە.»
مامۆستا حەسەنزادە لە بەشێکی دیکەی قسەکانیدا پڕژایە سەر تایبەتمەندییەکانی ئەو ڕێبەرە مەزنە گوتی « شەهید قاسملوو مرۆڤێکی بە تەواو مانا هەڵکەوتە بوو. زانایی، تێگەیشتن، زانیاری، تێکۆشان و ماندوونەناسی تایبەتمەندییەکانی هەرە گرینگی شەهید قاسملوو بوون.»
لە برگەیەکی دیکەی ئەو ڕێوڕەسمەدا د. هاوژین سلێوە، مامۆستا وریا جەلیزادە، فازڵ شەوڕۆ و مامۆستا بابان بابانی شێعرەکانیان خوێندەوە و سروودێك لە لایەن تاهیر خەلیلی، هونەرمەندی دەنگخۆشی کورد پێشکەش کرا و خوێندنەوەی چەند کۆپلە شێعرێك لە لایەن مامۆستا هیوا حەلاق و ڕازاوە هەمزەپوور و عەباس حەق بین بەشەکانی دیکەی ئەم ڕێوڕسمە بوون و شەوی یەڵدای یەکیەتیی لاوان بە چەند برگە گۆرانی لە لایەن سەرکەوت هەورامی و محەمەد ئەمین کەریمی و کۆماری بەهاری کۆتایی پێهات.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە بۆنەی شەوی یەڵدا

خەڵکی خەباتگێڕی کوردستان!
لاوانی ئازا و بەهەڵوێست!
پێشمەرگە و خەباتکارە قارەمانەکانی بنەماڵەی گەورەی دێموکرات!

بەبۆنەی شەوی یەڵدا و ساڵرۆژی لەدایکبوونی ڕێبەری مەزنمان «د.عەبدولرەحمانی قاسملوو» پیرۆزباییتان لێ دەکەین و هیوادارین هەمیشە سەربەرز و سەرفەراز بن و لە پێناو وەدیهێنانی ئامانجە ڕەواکانی نەتەوە ژێر دەستەکەماندا شێلگیرانەتر لە جاران درێژە بە خەبات و تێکۆشان بدەن. شەوی یەڵدا ئەگەر بۆ نەتەوە و وڵاتانی دیکە تەنیا شەوی درێژی ساڵە و بەوبۆنەوە جەژن دەگرن و لە دەوری یەکتری کۆ دەبنەوە، ئەوا بۆ ئێمە گرنگییەکی دیکە و مانایەکی دیکەی هەیە. شەوی یەڵدا بۆ ئێمە جیا لەوەی درێژترین شەوی ساڵە، هاوکاتە لەگەڵ ساڵرۆژی لەدایکبوونی ڕێبەرمان دوکتور قاسملووی نەمر. لەم ڕوانگەوە شەوی یەڵدا بۆ کورد بەگشتی و بۆ تێکۆشەرانی دێموکرات بەتایبەتی دەرفەتێکە کە تێیدا ناو و یادی دوکتور قاسملوو بەرز ڕابگرن و پەیمان لەگەڵ ئامانج و بیر و ڕێبازی ئەم ڕێبەرە مەزنە نوێ بکەنەوە.

لەکاتێکدا یادی شەوی یەڵدا و ٨٤مین ساڵرۆژی لە دایکبوونی پێغەمبەری ئاشتی دەکەینەوە کە ناوچەکە گەلێك گۆڕانکاریی بەسەردا هاتووە و لەو نێوەشدا پرسی ڕەوای نەتەوە بەشخوراوەکەمان بۆتە فاکتۆرێکی کاریگەر و دیار. لە ڕۆژهەڵاتی نیشتمان زیندانیانی سیاسی و لاوانی ئازا و بەهەڵوێست لە ڕێگای مانگرتن و ڕێکارە مەدەنییەکانەوە داکۆکی لە پرسی ڕەوای نەتەوەکەیان دەکەن و هەوڵ بۆ وەدیهێنانی ئامانجەکانی دوکتور قاسملوو دەدەن. لە ڕۆژاوای و باشووری نیشتمان پێشمەرگە و شەرڤانان دژی تیرۆریستەکانی داعش دەجەنگن و بە پێشکەش کردنی گیانیان، خاك و سنووری کوردستان دەپارێزن.

لە باکوور گۆڕانکارییەکان بە ئاراستەیەکی دڵخۆشکەردا دەچێ و لە ئەنجامی هەوڵ و تێکۆشانی خەباتکارانی ئەو پارچەیەدا پرسی کورد ڕۆژ لە دوای ڕۆژ لە چارەسەر نزیك دەبێتەوە. بەپێچەوانەی خەون و ویستی دوژمنانی کورد، ئەم گۆڕانکاریانە وای کردوە کە کورد لە گەمە ناوچەیی و جیهانییەکاندا ببێتە کارتێکی گەورە و بە گوێرەی قورسایی و پێگەی خۆی دەور بگێڕێ.

لەم گۆڕانکارییە مەزنانەدا ناکرێ ڕۆڵی لاوان وەك توێژێکی ڕادیکاڵ و بەوزەی کۆمەڵگەی کوردەواری لەبەرچاو نەگیردرێ و پێویستە بەبایەخەوە سەیری بەشداری لاوان لە پرۆسە جۆراوجۆرەکاندا بکرێ. بەشداریی بەربڵاوی لاوان لە بەرەکانی شەڕ و ڕۆڵی لاوان لە خۆپێشاندان و مانگرتنەکان و وشیار کردنەوەی خەڵکدا، سەلمێنەری ئەوەیە کە ئەم توێژە کۆڵەکەیەکی گرنگیی گۆڕانکارییەکانە و دەبێ بایەخیی زیاتر بە بەشداریان لە ناوەندەکانی بڕیار و بەڕێوەبردندا بدرێ.

خاڵێکی دیکە کە پێویستە لەم بۆنەیەدا ئاماژەی پێ بکەین ئەوەیە کە بەداخەوە لەماوەی ساڵانی ڕابردوودا ناتەبایی و پرش و بڵاوی نێوان هێزەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بووە هۆکارێك بۆ ئەوەی پرسی کورد لەو پارچەیە لە چاو پارچەکانی دیکە بکەوێتە پەراوێزەوە و کارتی کورد لەو بەشەی نیشتمان تا ڕادەیەك پاسیف بێ. ئەم دۆخە بووە هۆی دروست بوونی ململانێ ناسالم لە نێوان لایەنەکاندا و بەداخە زۆر جاریش دوور لە پرەنسیپە ئەخلاقییەکان مامەڵە لەگەڵ ڕەمز و سیمبۆلەکانی خەباتی کورد لەو پارچەیە کراوە. بۆیە لەم بۆنەیەدا داواکارین لە ڕوانگەیەکی ئەخلاقگەرایانەوە بڕوانرێتە ڕەمز و سەرمایە نەتەوەییەکان و بە دوور لە چوارچێوەی گەمەکانی دونیای سیاسەت و حیزبایەتی، ڕێز لە سیمبولە نەتەوەییەکان و شەهیدەکان بگیرێ.

لە کۆتایی دا لە چوارچێوەی وەدیهێنانی ئامانجەکانی دوکتور قاسملووی ڕێبەرمان و سەرجەم شەهیدانی کوردستان، داوا لە سەرجەم چین و توێژەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەگشتی و توێژی لاوان بەتایبەتی دەکەین کە هەوڵەکانیان بۆ لە پەراوێز دەرخستنی پرسی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان چڕتر بکەنەوە و کار بۆ ئەوە بکەن کە کارتی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەهێز بکەن.

بەرز و بەڕێز بێ شەوی لەدایکبوونی دوکتور قاسملووی ڕێبەر
سڵاو لە فیداکاریی و ئازایەتی پێشمەرگە
یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان
کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتی
ی دیسامبری ٢٠١٤

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەڕێوەچوونی ڕێوڕەسمی شەوی یەڵدا لە شاری قەڵادزێ

کۆمیتەی پشدەری یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستان بەبۆنەی شەوی یەڵدا ڕێوڕەسمێکی لە شاری قەڵادزێ لە باشووری کوردستان بەڕێوەبرد

لەو ڕێوڕەسمەدا کە شەوی دووشەممە ٣٠ی سەرماوەز بە بەشداریی دەیان کەس لە ئەندامانی یەکیەتیی لاوان و ئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستان و کەسانی میوان بەڕێوەچوو، یادو بیرەوەریی لەدایکبوونی دوکتور قاسملوو بەرز ڕاگیرا.

ئەو ڕێوڕسمە بە سروودی نەتەوایەتی ئەی ڕەقیب و ڕاگرتنی ساتێک بێدەنگی بۆ ڕێزگرتن لە گیانی شەهیدان دەستی پێکرد و پەیامی یەکیەتیی لاوان بەو بۆنەیە لەلایەن کارزان شەباهەنگ، جێگری سکرتێری گشتیی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی رۆژهەڵاتی کوردستانەوە خوێندرایەوە و لە برگەیەکی دیکەی ئەو ڕێوڕەسمەدا پەیامی کۆمیتەی قەڵادزێی حیزبی دێموکراتی کوردستان بەبۆنەی شەوی یەڵدا لەلایەن بێستوون ئازەرییەوە پێشکەش کرا.

لە درێژەی بەرنامەکانی ئەو کۆڕیادەدا حەسەن شێخانی، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەبارەی کەسایەتی و ژیان و تێکۆشانی دکتور قاسملوو بۆ بەشداران دوا.

خوێندنەوەی پەیام و برووسکەی ڕێکخراوەکان، خوێندنەوەی شێعر لەلایەن فەرمان عەزیز و وەستا ڕەحمان خەیات و تەکژەنیی دەف لەلایەن یوسف کەڵەکاوێ چەند برگەیەکی دیکەی ئەو کۆڕیادە بوو.

لایەنە بەشداربووەکانی ڕێوڕەسمی شەوزستان:

بزوتنەوەی گۆڕان، مەکۆی قەزای پشدەر

پارتی دێموکراتی کوردستان، لیژنەی ناوچەی قەڵادزێ

حیزبی شیوعی کوردستان، کۆمیتەی قەزای پشدەر

یەکیەتی نیشتمانی کوردستان، کۆمیتەی ڕێکخستنی پشدەر

پارتی کرێکاران و ڕەنجدەران، ناوەندی ڕێکخستنی پشدەر

بەڕێوەبەرایەتی کتێبخانەی گشتی قەڵادزێ

لێپرسراوی کۆمیتەی ئامادەییەکانی قەڵادزێ

گرووپی نواندی ژانی گەل

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

وتارەکان

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

«سارا چیلد» دەروازەیەك بۆ دەستپێكێكی گەورە

نووسەر: تروسکە سادقی

«مافی ژن» بابەتێكی قسەهەڵگر و جێی گفتگۆ و جێی تێرامانی هەموو سەردەمەكان بووە و لەرێگەی هەموو بزووتنەوە ئازادیخوازە پەیوەندیدارەكان لەهەموو جیهان كاری بۆكراوە، ئەو هەنگاوانەش لەرێگەی ڕێكخرا و ناوەند و سەرجەم ئەو سەنتەرانەی كە چ بە شیوەی یاسایی چ بە شێوەی خۆرسك لە هەوڵی وشیار كردنەوەی كۆمەڵگاكان دان كار بۆ ئەم پرسە كراوە، بەڵام تا ئێستاش ئامار و ژمارە گەلێكی كارەساتباری پەیوەندیدار بەو تاوانانەی كە لە دژی ژنان، چ لە كۆمەڵگا پێشكەوتوو و مۆدێرنەكان وچ وڵاتە ناپێشكەوتوو و هەژارەكان هەن، كە مرۆڤ دەخاتە نێو نیگەرانییەكی تێكەڵ بە ترس لەوەی ئایا دواڕۆژی ژن لەناو كۆمەڵگادا چۆن دەبێ؟!

بە درێژایی مێژوو یاسا و نەریتەكان هۆكاری پەراوێز خستنی ڕەگەزی مێینە بوون، كە هەمووشیان لە سەدەكانی ڕابردوودا بە شێوازی جیاواز جێێ نارەزایی ژنان بوون؛ هەربۆیەش ژنان بەردەوام لە دروشم و كردەوەكانیاندا خوازیاری یەكسانی لەگەڵ پیاو لە گشت لایەنەكان بوون.

لاپەرەكانی مێژوو پێمان دەڵێن كە ژنان لەقۆناغە جیاجیاكان چ لەسەردەمی ئایینەكان و چ پێش سەرهەڵدانی میتافیزیكی ئایینی هەر كاڵا بوون، ڕەنگە زۆرمان گوێ لێبووبێت كە لەكەوناردا ژنان پێگەوجێگەیەكی دیكەیان هەبووە، بەڵام لەراستیدا جیاوازیی پێگەی ژن لەكەوناریشدا زۆر جیاوازییەكی ریشەیی لەگەڵ سەردەمی ئێستادا نەبووە، تەنانەت هەرچەندە زۆرێك لەشرۆڤەكاران پەرەستنی ئاناهیتا وەكوو سیمبۆلێك وا وێنادەكەن، كە گوایا ئاناهیتا سیمبۆلی كۆڵەكەبوونی ژنان لەو سەردەم دەگەیەنێت، بەڵام لەراستیدا ئاناهیتا تەنیا لەرووی جوانیناسیی جەستەییەوە كراوەتە ئیلاهەی جوانی،و بەڵگەكانی ئەو سەردەمیش دەریدەخەن كە بەشێكی زۆر لەوانەی ئاناهیتایان دەپەرست پیاوان بوون. ئەوەش وادەكات ئەو ئیلاهەیەش كەژنان شانازی پێوەدەكەن و، زۆرجاران وەكوو ریفرێنس دەیهێننەوە، تەنیا ڕەهەندی فیزیكی هەبێت و مانایەكی مەعریفی و مەعنەوی لێ دەست نەكەوێت.

لەلایەكی دیكەشەوە ئەگەرچی «پاكی» لەئاینی زەردەشتدا سیفەتێكی یەكسان بۆ ژن و پیاوان بووە، و ئەو ئایینە داوای پاكی «هزر» و» وتە» و «كردار» لەهەر دوو ڕەگەز دەكات، بەڵام لە ئایینی زەردەشتیشدا رووی قسەكان بەردەوام لەپیاوان بووە،و ئازایەتی و بوێری و تەنانەت جوانیش لەبەها گرنگەكانی پیاوانن. لەگەڵ ئەوەی زەردەشت یەكێك لەو ئایینانە بووە كە بە نیسبەتی ئایینەكانی دوای خۆی كەمترین دژایەتی لەگەڵ ژنان كردووە، بەڵام پاكیش نەبووە لەو نابەرابەریانەی بەسەر ژناندا سەپاندوویەتی، كەمتر دەركەوتنی ژن لە ناوەندی دەسەڵات و كەمتر باس كردن لە خواستی ژن وەك ئەوەندەی كە تەنیا لە وێنەو نووسراوەدا پیاو زیاتر دێتە بەرچاو، جیاوازی چینەكانی كۆمەڵگا و ڕەوا كردنی چەند ژنی بۆ پیاوانی دەوڵەمەند، دژایەتی یاساكان لەگەڵ ژن لەكاتی جیابوونەوە لە هاوسەر، باوەڕ بە بیۆلۆژی تایبەتی ژن وەك شەیتان بوون و پیس بوونی ئەوان و جیاوازلە بیۆلۆژی پیاوان و بۆیە پاكبوونی پیاو...هتد.

ئەو دوو نموونەیەم بۆیە لە دەستپێكی پێشنیارەكەی وتارەكەمدا هێناوەتەوە، كە بڵێم لەئێستادا خوێندنەوەی مێژوویش ناتوانێ سەرخۆشییەكی كاتیمان بداتێ، كە ساڵانێكە زۆربەی نوخبەی مافی ژنان بەو نۆستالیژیایە زیندوون. هەر بۆیەش دەبێ دەرگایەك بدۆزینەوە، كە هەنگاوی كردەیی بۆ دۆخی ئێستای ژنانی رۆژهەڵات لێبێت، بەڵام لەهەموو حاڵەتێكدا و بۆ هەموو لێكۆڵینەوەیەك پێویستە ئاوڕێك لەمێژوو بدەینەوە، تەنانەت پێداچوونەوە بەو پیرۆزانەشدا بكەین، كە ڕەنگە هەتاكوو ئێستا نەمانتوانیبێت یان بوێری ئەوەمان نەبووبێت، لێی دەربازبین. بەڵام وێرای هەموو ئەوانەش بۆ ئەوەی پرسی ژنان یان ئەو زوڵم و نابەرابەرییەی بەرامبەر ژنان دەكرێت، لەبازنەی خورافەو چارەنووس و ئایینەكان بهێنینە دەرێ و، مەودایەكی دەستپێراگەشتووی پێبدەین، پێویستە خوێندنەوەیەكی كۆمەڵناسانەمان بۆ پرسەكە هەبێت، بەواتایەكی دیكە لەدیمەنی كۆمەڵناسییەوە لەو پرسە بڕوانین و لەو چوارچێوەیەوە شیكاریكۆمەڵناسی ژنانی رۆژهەڵاتیكوردستانبكەین.

كۆمەڵناسی "Sociology" بریتیە لە زانستێك كە تەركیز دەخاتە سەر كۆمەڵگا و ڕێكخراوەكان و پەیوەندیە كۆمەڵایەتیەكان و، هاوكات تاوتوێی پێكهاتە و پراكتیكی گرووپە مرۆیەكان وەك نمونەیەكی ڕێكخراوی هەڵسوكەوتی گشتی دەكات. ئەو كۆمەڵناسیەی كە زیاتر پیاوانەیەو خاوەندارێتی كردنی پیاوان لە جەستەی ئەو زانستە نەك بۆتە هۆی پەراوێز خستنی ژنان بەڵكوو روانگەیەكی پیاوانەی بەسەر بناخە جیاوازەكانی ئەو زانستە لە كۆمەڵگادا كێشاوە و ئەوەش بووە هۆی ئەوەیكە لە نێوان ساڵەكانی ١٩٦٠ بۆ ١٩٧٠ لە لایەن ژنانەوە نارەزایەكی زۆری لێ بكەوێتەوە. هەربۆیە هەستكردن بە بێتوانا بوونی كۆمەڵناسی لە وەڵامدانەوە بە كێشەی ژنان و لە ئەنجامدا كلۆڵ بوون لە دارشتنی تیۆریەكی پتەو، بووە هاندەری فیمینستەكان بۆ لێكۆڵینەوەیەكی وردتر لەوەیكە بۆ كۆمەڵناسی لەگەڵ ئەوەی بێلایەنانە دەنوێنێ بەڵام لایەنگری لە پیاوان دەكات؟! ئەو لایەنگیری كۆمەڵناسی لەپیاوانیش وەكوو ئەو دژایەتییە وایە كەمێژوو لەژنانی دەكات، بەڵام بەو جیاوازییەی كە مێژوو تێپەریوە،و كۆمەڵناسی ڕێكارێكی دەستپێراگەیشتووی سەردەمە،و دەكرێ ژنان رامی بكەن، وەكوو چۆن پیاوان كردوویانە،و بگرە پاساوی زانستیشی بۆ دەهێننەوە. بەڵام كێشەكە ئەوەیە كە لەناوەندە زانستییەكانیشدا بۆ پرسێكی وەكوو كۆمەڵناسی كە پەیوەندیی كۆمەڵایەتی نێوان دوو ڕەگەز تاووتوێ دەكات،و دەشكرێ ڕێكاری جیدیش بدات بەدەستەوە، لەئێران هەر پیاوان لەپێشەوە.

بە پێێ ئاماری دەستەی زانستی (هەیئەت علمی) زانكۆی كۆمەڵناسی تاران بۆ ساڵی ١٣٩٢، لە كۆی ٥٥ كەس تەنیا ١٠ پسپۆری ئەو بوارە ژن بوون، هەر ئەو دەستەیەش لە زانكۆی سنە هەر پیاوان بوون، لێرەدا راستیەكمان بۆ روون دەبێتەوە كە ژنان بە ڕێژەیەكی زۆر كەم لەو بوارەدا خەریكی فێربوونن كە ئەوەش خەسارێكی گەورەیە. چونكە ڕەوشی ژنانی ئێران بەگشتی و كوردستان بەتایبەت لەهەموو ڕوویەكەوە بەستراوەتەوە بە دیاردەیەكی كۆمەڵایەتییەوە.

ڕەوشی ژنان بە گشتی لە ئێران و بە تایبەتی لە پارێزگا كوردنشینەكان (ڕۆژهەڵاتی كوردستان) لە دۆخێكی ئەوەندە خراپ دایە كە ئامارەكان جێی نیگەرانین. واتا ئەوە جگە لەوەیكە كۆمەڵناسی وەك بناخە دارێژەری كۆمەڵگا لە بوارە جیاوازەكاندا لە ئێران بە رادەیەك تێكەڵ بە باسی ئایینی و شیعە گەرایی و چركردنەوەی ئەو زانستە بەر فراوانە لە كۆمەڵناسی ئێرانیدایە كە ئەو زانستە لە سانسۆرێكی گەورەدا و بە لادان لە ڕێڕەوی سەرەكی خۆی لە زانكۆكاندا دەگوترێتەوە و لە ئەنجامدا كۆمەڵگایەكی نا تەندروست و بەستێنێكی پەروەردەیی داخراو ...

كتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بە تایبەت بۆ ژنان دروست بووە.

کار نەکردن لەسەر پرسەکانی کۆمەڵناسی و شینەکردنەوە و نەدۆزینەوەی ڕێگە چارەی زانستی بە تایبەت بۆ کۆمەڵناسی ژنان و دووربوونی ژنان لەو زانستە ڕەنگە هۆکاری سەرەکی نەبێت بەڵام بێبەش نیە لەو نەهامەتیانەی کە بەسەر ژنان دێت لەوانە بێکاری، نەخوێندەواری، لادران لەکار، تەندروستی، کێشەی خێزانیی و...هتد.

بە پێی ئاماری ناوەندە جیهانیەکان، ئێران سێیەمین وڵاتە کە تێیدا خۆکوژی ژنان بەردەوام ڕوو لە زیاد بوونە. هۆکاری سەرەکی ئەمەش خەمۆکییە، بەڵام جگە لەم کێشەیە لە زۆربەی پارێزگاکانی ئێراندا کێشەی بنەماڵەیی کە ڕاستەوخۆ گرێدراوە بە کیشەی کۆمەڵایەتی بە زۆرترین هۆکاری خۆکوژی ژنان زانراوە. هەر بە پێی ئەو ئامارە لە نێو پارێزگاکانی ئێراندا پارێزگای کوردنشینی (ئیلام) زۆرترین ڕێژەی خۆکوژی و شاری سمنان کەمترین ڕێژەی تێیدا ئەنجامدراوە.

لە لایەکەی دیکەوە بە پێی ئاماری نووسینگەی سەرۆککۆماری ئێران (کهگیلویه و بویر احمد)، (کرماشان) و پارێزگای (سنه) زۆرترین ڕێژەی خۆ کوژی تێدا تۆمار کراوە، لە بەرامبەرلەگەڵ (تاران)؛ ڕێژەی خۆکوژی لە پایتەخت لە ژێر١٠٪ دایە کەچی لەو ٣ پاریزگایە ئەو ڕێژەیە لە ٣٦-٣٨٪ لە بەرزبوونەوە دایە، کە خەریکە ئاستی پاریزگاکانی دیکە دەبەزێنێ و تەنانەت بەرپرسانی کۆماری ئیسلامیشی تووشی شۆك کردووە.

خۆ ئەگەر سەرنج بدەین لە هەردوو ئامارەکەدا ئیلام، کرماشان، پارێزگای سنە ٣ شاری گرنگی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەکەونە بەرچاو کە زۆرترین ڕێژەی خۆکوژی ژنانی تێدا تۆمار کراوە.

نا یەکسانی چێنایەتی، نائومێد بوونی بەردەوام بە ژیان و ڕەشبینی، و بە تایبەت بەرزبوونەوەی دژایەتی لە نیوان نەریت و بەها کۆمەڵایەتیە مۆدێرنەکان سەرەڕای ژێر دەستە بوون بە دەسەڵات و یاسایەکی دژە ژن بۆتە هۆی ئەوەیکە خۆکوشتن و توندوتیژی دژ بە ژنان بە شێوەیەکی بەرچاو لە ڕۆژهەڵات بەرز بێتەوە و گرنگتریش ئەوەیکە بە پێێ ئامارەکان ژنان زیاتر لە پیاوان خۆیان دەکوژن. هەمووی ئەوانەش بەر لەوەی خوێندنەوەیەکی سیاسیی و ئاینییان بۆ بکرێت، لەخۆیاندا هەڵگری کۆمەڵێك دیاردەی کۆمەڵایەتین، و هەر دەبێ لەو دەروازەشەوە لێی بڕوانین.

بە پێێ ئاماری ئاژانسی هەواڵدەری کوردپا لە هاوینی ١٣٩٣ لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان جگە لە مەحکموم کردنی ١١ ژن بە هۆکاری جیاوازی سیاسی و کوژران و بریندار بوونی ٣ ژن بەهۆی تەقەی ڕاستەوخۆی ڕێژیم و مین، کە ئەوانەش شێوەیەکی جیاواز لە توندوتیژی دژی ژنانن، ١٣ حاڵەتی خۆکوژی، ٦ حاڵەت کوشتن، ١ حاڵەت سووتاندن تۆمار کراون.

بەڵام لەگەڵ ئەوەش ئەگەرچی بەپێی ئەو داتایانەی کە دەست من کەوتوون ڕێژەی دەرچوانی زانکۆ و خوازیارانی خوێندن لە ناو ژناندا زۆرە و لە زۆر حالەتدا لەسەرووی ڕێژەی پیاوانەوەیە؛ ئەوە دەرەنجامێکمان دەداتە دەست کە ڕەنگە ئەگەر بەشێك لە ژنان لە بواری کۆمەڵناسیدا خۆیان بدۆزنەوە و بە کەڵك وەرگرتن لە سەرچاوە بنەڕەتییەکانی ئەو زانستە واتە سەرچاوە سەرەکیەکە، خۆیان تێکەڵ بە ژیانی کۆمەڵگا بکەن و دەتوانن خۆیان ڕزگارکەری خۆیان لەو دۆخە نالەبارەی ئێستایان بن.

ژنانی خوێندەوار، فێرگە و ناوەندە فێرکاری و ئەدەبییەکان کە بەگشتی لە ڕۆژهەڵات ڕۆڵێکی بەرچاویان بووە لە ماوەی ساڵانی ڕابردوودا، ڕێکخراوەکانی تایبەت بە پرسی ژنان و بنەماڵە، بە گشتی لە هەوڵی ئەوەدابن کە بۆ بەرەنگاری لەگەڵ تونوتیژی دژی ژنان بە شێوەیەکی زۆر جدی ڕوبەڕووی ئەو مەسەلەیە بنەوە و کاری لەسەر بکەن و بەتایبەت شارەگی ئەو زانستە کە بێگومان کەم کاریگەر نابێت، بەدەستەوە گرن و لەگەڵ ئەوەشدا بە ڕێگای جیاوازی دیکە هەوڵ بە پێشگرتن یان کەم کردنەوەی توندوتیژی دژی ژنان لە ڕووی زانستی و پەروەردەیی و شیکاری تایبەت بدەن.

ئەو تیۆری و شیکاریانەی کە لەلایان پیاوانەوە بەتایبەت بۆ کۆمەڵگای ئێستای ڕۆژهەڵاتی کوردستان و بەگشتی بۆ ‹کۆمەڵگا› دەکرێت لەڕووی زانستی کۆمەڵناسیەوە هەرچەندە کە کاری بۆ کرابێت، بەڵام دیسانیش لە ئەنجامدا ئەوانە کەموکورتیان هەیە چونکە بێگومان نەیانتوانیەوە ڕوانگەی ژن و ژنانە بوون لەناو کۆمەڵگا بە شێوەیەکی زانستی بخەنە ڕوو و لە کۆتاییدا دۆزینەوەی ڕێگە چارەکان بۆیان یان زۆر بە کەمی دەبیت یان ڕەنگە هەر چارەسەرێکی باشیش نەبێت.

بۆیە وەك پێشنیارێك بە ژنان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، ڕێکخراوەکانی چالاك لە بواری خێزانی و بەتایبەت بە ژنان چ لە ناوخۆ و چ لە دەرەوە بگەڕێینەوە سەر بیرۆکەکەی «کێتی ساراچیلد» و کار کردن لەسەر «بەرزکردنەوەی هۆشیاری» یاخود ”consciousness_raising“بە مەبەستی نزیك بوونەوە لە یەکتر و پتەو کردنی هەستی یەکریزی و دۆستایەتی لە زیاتر لە نێوان یەك و دواتر بە شێوەیەکی کردەیی شیکردنەوەی هۆی بێ دەسەڵاتی ژنان، ترس، دیاردە کۆمەڵایەتیەکانی دژی ژنان و لە ئەنجامدا دۆزینەوەی ریگە چارە و پراکتیزە کردنی.

لەبەر ئەوەی بیرۆکەی «کیتی سارا چیلد» کارکردن لەسەر کێشەی کۆمەڵایەتی-سیاسی یەکانی ژنان بوو، پێموایە ئەوە پەنجەرەیەکی نوێیە بۆ لێك نزیك کردنەوەی ژنانی ڕۆژهەڵات لەیەکتر. ژنانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە ڕەچاوکردنی ئەو بیرۆکەیە دەتوانن ئەلقەیەکی گرنگ تەنانەت لە گۆڕینی یاسا و نەریتە داسەپاوەکانی دژی ژن لە ڕۆژهەڵات بن. هەربۆیەشە لەو ڕوانگەیەوە پێموایە ئەرکی ژنانی هێزەکانی ڕۆژهەڵات بەوەی چارەنووسی سیاسی و کۆمەڵایەتیەکی هاوبەشیان هەیە، بە وەلانانی فکری سیاسی-شەخسی خۆیان، بەتایبەت هاوکار و هاوپشتیوانیان بن لە ئاڵوگۆڕ کردنی بیرورا و دۆزینەوەی ڕێگە چارە و پێشنیاری گونجاو بۆ کێشەکان و گەیاندنی دەنگی ژنانی ڕۆژهەڵات بە کۆڕ و کۆمەڵ و ڕێکخراوە خێزانی و بنەماڵەییەکانی جیهان و دواتر دروست کردنی بەستێنێك بۆ ڕووبەڕوو بوونەوەی چەوساندنەوەکانی دەسەڵاتی ناوەند بەوەیکە لەپاڵ کێشەی ڕەگەزی، هۆکاری دووهەمی چەوساندنەوەی ژنی ڕۆژهەڵات کێشەی سیاسیە. ئەو گرێیەی کە بە گرینگیدان بە کۆمەڵناسی و خۆدۆزینەوە لەو زانستە سەرەتایەك دەبێ بۆ چارەسەری کێشەی ژنان لە تاکێکی کۆمەڵایەتیەوە بۆ تاکێکی سیاسی. ئەو بیرۆکەیە لە کۆتایی شەستەکان و سەرەتای حەفتاکانی زایینی توانی کەشێکی ئارام بۆ ژنان پێکبهێنێت، بۆ ئەوەی لە دانیشتنە ئاساییەکانی خۆیاندا باس لەکێشە کۆمەڵایەتییەکانی خۆیان بکەن و دواتر بە گرێدانی ئەو کێشانە بگەنە ئەو دەرەنجامەی کە چارەسەری ئەو کێشانە چارەسەری بەشێکی گرنگ لە سیاسەتی پیاوانە داڕێژراوی دەسەڵات و کۆمەڵگایەك لە دژی خۆیانە و ئەوەش دەکرێ یەکەم هەنگاوی ژنانی ڕۆژهەڵات بۆ دیتنی پرسەکەیان وەکوو خۆی بێت.

کێتی ساراچیلد: لە دەیەی ٦٠ی میلادی، کۆمەڵێك گروپی بچووك و خۆرسکی ژنان بە ئامانجی نزیك بوونەوە لە یەکتر و یەکگرتوویی زیاتر لە نیوان ژنان، بە کۆبوونەوە لەدەوری یەکتر و لێکۆڵینەوە لە هۆکاری بێدەسەلاتی ژنان و شیکردنەوەیان، هەوڵ بۆ دۆزینەوەی ڕێگە چارەیەکی گونجاو درا. ئەم گروپە بچوکانە بە باس کردنی کێشەی کۆمەڵایەتی-سیاسی، ئەزموونی شەخسی، وترس و دڵەڕاوکێ شاراوەکانیان لە بەستێنێکی دۆستانەدا باس دەکرد، و لە کۆتاییدا دەگەیشتنە ئەو ئەنجامەی کە هەموویان کێشەیەکی هاوبەشیان هەیە. ئەو زانیاریە گشتییانە و دۆزینەوەی ڕیشەی کێشەکان و هۆکارە کۆمەڵایەتیەکانیان بووە هۆی دوورکەوتنەوەی ئەندامانی گرووپ لە ترس و دڵەڕاوکێ و تووڕەیی و هاوفکری هەموان بۆ دۆزینەوەی ڕێگە چارەی گشتی. کێتی سارا چایڵد چالاکوانی بواری ژنان یەکەم کەس بوو کە ناوی ئەم بیرۆکەیەی گۆڕی بۆ consciousness_raisingو لە کۆتایی دەیەی ٦٠ و سەرەتای دەیەی ٧٠ یەکێك لە کاریگەرترین شێوازەکانی خەبات لە بواری ژنان بوو.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پەیامەکەتان گەیشت و قۆناغێکی نوێ بەرێوەیە

نووسەر: ژیوار رەسوولی

لەرۆژانی رابردوودا رۆژهەڵاتی کوردستان خرۆشانێکی گەورەی بەخۆیەوە بینیەوەو خرۆشانێک کە بەڵای هەندێک کەس و تێروانینەوە بەهەڵە لێکدراوەتەوە. یان ئەوەیکە لەسەر بنەمای حەماسەو سۆزی هەنووکەیی لێکدانەوەی بۆ دەکەن. ئەو تێروانینەش لەلایەک تێنەگەیشتن لە سایکۆلۆژیای تاکی رۆژهەڵاتەو لەلایەکی دیکەشەوە خۆبواردن لەمێژوو و باکگراوەندی ئەو خەڵکەیە کە بۆ پشتیوانی کۆبانی رژانە سەرشەقام.

بۆ ئەوەی نرخی راستەقینە بە نیشتمانپەروەری ئەو خەڵکانەی سەرجەم شارەکانی رۆژهەڵات بدەین کە تاکوو ئێستا بۆ پشتیوانیکردن لەکۆبانێ نەچوونەتەوە ماڵەکانیان، دەبێ وەڵامی ئەو پرسیارە سادەیە بدەینەوە، کە چی وادەکات خەڵکی رۆژهەڵاتی کوردستان بۆ شنگال و کۆبانێ هەڵوێست بگرن، بەڵام بۆ شارێکی دیکەی ئێران و لەدەرەوەی جوگرافیای رۆژهەڵاتی کوردستان بەو خۆرسکییە لەسەرپێ نەبن؟ ئەوەش دەشێ دوو هۆکاری سەرەکی هەبێت:

یەکەم: بەئاوردانەوەیەک لە مێژووی خەباتی رزگاریخوازی نەتەوەیی لە رۆژهەڵاتی کوردستان دەبینین کە هەموو پراکتیکە نەتەوەییەکان لە رۆژهەڵاتی کوردستان لەدایک دەبن. پێکهێنانی یەکەم حزبی مۆدێرن کە حیزبی دیموکراتی کوردستانە، دامەزراندنی یەکەم کۆماری کوردستان لە لایەن حیزبی دیموکراتی کوردستان و بە ئاڵاهەڵگریی پێشەوای نەمر قازی محەممەد هەر لە رۆژهەڵات لەدایکبووە، و هاوکات لەگەڵ هاتنی شەپۆلی چەپی رادیکاڵ و سوونەتی بۆ ئێران کە دونیای دووکەرت کردبوو، ئەوە هەر نوخبەی رۆژهەڵاتی کوردستان بە پێشەنگیی شەهید دوکتور عەبدولڕەحمان قاسملوو بوو، کە خوێندنەوەیەکی لەچەپ هێنایە گۆڕەپانی نوخبەوی کە نەک لەبەرامبەر مافی نەتەوەیی گەلی کورددا نەبوو، بگرە بەهەموو مانایەکەوە خستییە خزمەت پرسی نەتەوەیی کورد،و دوای ئەویش بەشێکی زۆر لە حزبەکانی پارچەکانی دیکەی کوردستانیش پەیڕەویان لێ کرد. ئەو باکگراوەندە مێژووییە وایکردووە کە تاکی رۆژهەڵاتی کوردستان لە ئیلامەوە بگرە هەتا ماکۆ نەک کێشەی نەبوونی شوناسی نەبێت، بگرە شانازیشی پێوەدەکات،و لەو دیوەی سنوورە دەستکردەکانەوە بەئازاری هاونەتەوەییەکانییەوە دەناڵێنێ،و بە سەرکەوتنەکانیشیان گەز گەز باڵا دەکات. کەواتا خەڵکی رۆژهەڵات هەڵگری شوناسێکی پتەوی نەتەوەین، هەربۆیە خۆرسک بۆ شنگال و کۆبانێ دەرژێنە سەر شەقامەکان.

دووەم: ئەگەر لەدروشم و ماهیەتی دروشمەکانی سەرجەم خەڵکی پشتیوانیکەر لە کۆبانی وردبینەوە، زۆر بەئاشکرا نەوتراوەکانمان بۆ دەردەکەوێت، زۆر کۆدی گرنگ لە دروشمەکاندا دەبینرا، کە هەموویان پەیامی ئاشکرابوون کە بەرەورووی نوخبەی سیاسیی رۆژهەڵات و لەسەروو هەمووشیانەوە حزبە سیاسییەکان کرایەوە. ئەگەر تەنیا دروشمی " کوردستان یەک وڵاتە کۆبانی رۆژهەڵاتە" وردبینەوە، بۆمان دەردەکەوێت کە جەماوەری رۆژهەڵاتی کوردستان خەریکە بەنوخبەی سیاسیی کوردستان دەڵێت، کە ماهیەتی کۆماری ئیسلامی ئێران وەکوو داعش وایە،و هەرچییەکی ئێستا لەکۆبانی دەکرێت، لەناوەرۆکدا وەکوو خۆی بەڵام بە شێوازێکی بەجیاواز لەرۆژهەڵاتیش دەکرێت. گەنجانی خوێن گەرمی رۆژهەڵاتی کوردستان بەو دروشمانە پەیامی ئەوەیان پێ داینەوە کە ئەگەر داعش ساڵێکە تیرۆریستە، ئەوا کۆماری ئیسلامی ئێران ئەوە ٣٥ ساڵە تیرۆر دەکات، و تیرۆر هەناردە دەکات. ئەگەر داعش بەناوی سەلەفییەتی تەکفیرییەوە هەموو ئازادییە شەخسییەکان ناهێڵێت، ئەوا ٣٥ ساڵە کۆماری ئیسلامی ئێران لەژێر ناوی ئیسلامی شیعەی ئەسنا عەشەری دا ئەو ئازادییانەی لەدار داوە. ئەگەر داعش بەناوی ئوممەی ئیسلامییەوە نایهەوێ کیانی سیاسی دیکە هەبێت، ئەوا دەسەڵاتدارانی ئێران لە پەهلەوییەوە بگرە بەناوی میللەتی ئێران و ئیمپراتۆرییەتی شیعەوە رێگەی هەناسەدانی سیاسیش بە کورد و نەتەوەکانی دیکە نادەن. کەواتە دروشمی "کۆبانی رۆژهەڵاتە" پەیامێکی ئاشکرایە،و ئێمەش وەکوو حیزبی دیموکراتی کوردستان پەیامەکەمان پێگەیشتووە،و بەرپرسیاریەتیشمان زۆرتر بووە.

بەرپرسیارییەتییەک کە دوێنێ هەڵمانگرتووە،و ئەمڕۆش بەپشتیوانی جەماوەری رۆژهەڵاتی کوردستان و حزووری پارێزەرانی رۆژهەڵاتی کوردستان و سیاسەت و دیپلۆماسییەتی جیهانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بە ئەنجام دەگات، هەر ئەوەش دەسەڵاتدارانی کۆماری ئیسلامی ئێرانی تەنگەتاو کردووە،و کۆبوونەوەکانی سکرتێری حزبی دیموکراتی کوردستان، کاک خالید عەزیزی لەگەڵ بەرپرسانی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا لەمەڕ پرسی کورد لەرۆژهەڵاتی کوردستان کاربەدەستانی رێژیمی کۆماری ئیسلامی ئێرانی تووشی هیستریایەکی گەورە کردووە. ترسێک کە هەرخۆیان دەزانن چەندە راستەقینەیە. کۆماری ئیسلامی ئێران باش لەوە تێگەیشتووە پیلانەکەی بۆ نقوورچگرتن کە ئەمریکا و هەندێک وڵاتی ناوچەی لەشەقامەکانی کوردستان پووچەڵ بووەتەوە،و ئەمڕۆ دیپلۆماسییەتی حیزبی دیموکراتی کوردستان هاوکات لەگەڵ خرۆشانی جەماوەری رۆژهەڵات و حزووری پارێزەرانی رۆژهەڵات هاوکێشەکەی بۆ ئێران پێچەوانە کردۆتەوە، و هەربۆیەش لەم چەند رۆژی رابردوودا خەڵکانێکی زۆری قۆڵبەست کرد،و لەئیلام و ورمێ مۆڵەتی خۆپیشاندانی نەدا.

زۆر ئاشکرایە کە هاتنی خەڵکی رۆژهەڵات بۆ شەقامەکان پشتیوانییەکی ئەخلاقی و نەتەوەیییە بۆ خوشک و برا کوردەکانیان لە کۆبانی، بەڵام وەبیرهێنانەوەی هێزێکی کارامە و خوێندەواری شاراوەیە، کە دەکرێ گرەوی گەورەی لە رۆژهەڵات لەسەر بکرێت. ئەو گرەوەی کە حیزبی دیموکراتی کوردستان بەپشتیوانی خەڵکی رۆژهەڵات دەیکات، بەڵام پێویستە دوای کۆبانیش هەر لەشەقامەکان بمێننەوە، بۆ ئەوەی جیهان لەو هاتوهاوارەی ناوچەدا کوردی رۆژهەڵات لەبیر نەکات،و لەوەش دڵنیا بن کە پارێزەرانی رۆژهەڵاتی کوردستان پارێزگاری لە تاک تاکی خەڵکی رۆژهەڵاتی کوردستان دەکات، و بەدڵنیاییەوە ئێستا لەقۆناغێکی نوێی خەباتی رزگاری نەتەوەیی لەرۆژهەڵاتی کوردستان داین، و ئەمجارەیان حیزبی دیموکراتی کوردستان بەکردەوە میحوەربوونی رۆژهەڵاتی کوردستان لە هاوکێشەکانی ناوچە دەسەلمێنێت.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پشتیوانی لە مانگرتنی بەندییە سیاسییەکان، دەرفەتێك بۆ چالاکییەکی هەمەلایەنە

نووسەر: عەولا بەهرامی

مانگرتنی بەندییە سیاسییەکانی بەندیخانەی ورمێ پێی نایە سێیەم حەوتووی خۆیەوە. بە پێی سەرچاوەکانی هەواڵ ٢٩ بەندیی سیاسیی کورد لە ڕێکەوتی ٢٩ی خەزەڵوەرەوە مانیان لە خواردن گرتوە. مانگرتنی ئەو کۆمەڵە لە بەندییە لە کاتێك دا درێژەی هەیە کە بەرپرسانی بەندیخانە بەندییە مانگرتوەکانیان خستۆتە ژێر فشارو هەڕەشەی جۆراوجۆری وەك دوورخرانەوە بۆ بەندیخانەی شارە دوورەکان، پێکهێنانی پەروەندەی نوێ بە تاوانی ئاژاوەنانەوەو سەرکوتکردنی مانگرتووان.

ئەم مانگرتنە لە پێناوی مافە سەرەتاییەکانی وەك جیاکردنەوەی بەندی بەندییە سیاسییەکان لە تاوانبارانی کۆمەلایەتی کە لە نێویاندا کەسانی مەترسیدارو قاچاخچیەکانی ماددە هۆشبەرەکان بەدی دەکرێن، کۆتاییهێنان بە هەڵسوکەوتی نامرۆڤانە لەگەڵ بەندییە سیاسییەکانو بەگشتی دۆخی خراپی بەندیخانە وەڕ خراوە.

لە سێبەری ڕێژیمە سەرەڕۆو پاوانخوازەکاندا بوونی بەندیی سیاسیو بیروباوەڕ شتێکی ئاساییە. ئاسایی لەو بارەیەوە کە لە روانگەی دەسەڵاتدارانو یاساکانیانەوە تێکۆشان لە پێناوی ئازادیداو دژایەتیی سەرەڕۆیی دەسەڵاتدار تاوانێکی نەبەخشراوەو لە سەرووی قورسترین تاوانە باوەکانیشەوە پلەبەندی دەکرێ. دیاردەی بەندیی سیاسیو تاوانە دژە مرۆڤانەکانی دەسەڵاتی کۆماری ئیسلامی دەرحەق بە بەندییە سیاسییەکان هەر لەگەڵ دامەزرانی ئەم ڕێژیمە سەری هەڵداوە. بۆیە دەتوانین بڵێین بەندییە سیاسییەکان هێماو ڕووناکیی بڵێسەی ئەو خەباتە ئازادیخوازانەیەن کە بە درێژایی تەمەنی ئەم ڕێژیمە لە ئێرانو بە تایبەت لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە ئارادا بووەو هەیە.

بەندییە سیاسییەکانی بەندیخانەی ورمێ بەم مانگرتنەیان کە لەگەڵ پشتیوانیی هاوچارەنووسەکانیان لە بەندیخانەکانی دیکەی ئێرانیش بەرەوڕوو بوە، پەیامێکی ڕوونو گرنگیان گەیاندە دەسەڵاتدارانی کۆماری ئیسلامی لەلایەکو کۆمەڵگەی ڕۆژهەڵاتی کورستان لەلایەکی دیکەوە. ئەوان بەم هەنگاوە خەباتکارانەیەیان جارێکی دیکە ئەم ڕاستییەیان بە دەسەڵاتدارانی ئەم ڕێژیمە سەلماندەوە، کە سیاسەتی سەرکوتو سێدارە پاش ٣٥ ساڵ نەك سەرکەوتوو نەبوە، بەڵکوو ئیرادەی خەباتکارانەی ڕۆڵە ئازادیخوازەکانی نەتەوەی کوردی پتەوتر کردوە. بە چەشنێك کە ئێستاش پاش ٣٥ ساڵ سەرکوتو سێدارە ڕۆڵەکانی ئەم نەتەوە مافخوازە لە گیانبازیو بەندیخانەو سێدارە ناپرینگێنەوە. پەیامی بەندییە مانگرتوەکان ڕوو لە کۆمەڵگەی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئەوە کە کاتی ئەوەیە بە شێوازی جۆراوجۆر خۆیان لەوان، کە لە ڕاستیدا مەشغەڵدارانی مافو ئازادییەکانی ئەوانن، بە خاوەن بکەنو بە هەر شێوەیەك لە دەستیان دێ پشتیوانییان لێبکەن. ئەوان بەم مانگرتنەی خۆیان ئەم ڕاستییە وەبیر هەموو لایەکمان دێننەوە کە ئەگەر ئەوان لە بەندیخانەکانی سەرەڕۆیانو پاوانخوازانی دەسەڵاتداردا دەتوانن مایە لە خۆیان دانێنو شەوەزەنگی بێدادی بشکێنن، بۆیە سروشتییە کە چاوەڕوانییان لە کۆمەگەی کوردستان ئەوە بێ بە پشتیوانی لەوان دڕ بەو شەوەزەنگی سەرکوتو دمکوتکردنە بدەن کە کۆماری ئیسلامی پێی وایە توانیویەتی بە سەر کوردستاندا بیسەپێنێ.

هەر چەند بەداخەوە تێچووی تێکۆشانی سیاسی لە ژێر دەسەڵاتی ڕەشی کۆماری ئیسلامیدا هەمیشە قورس بوەو داکۆکی لە زیندانیانی سیاسییش دەچێتە خانەی دژایەتیی ئەم ڕیژیمەوە، بەلام ئەوە بەم مانایە نیە کە کۆمەڵگەی کوردستانو ڕۆڵەکانی نەتەوەی کورد هیچ ڕێگایەکیان بۆ پشتیوانی لەو ڕۆڵە خەباتکارانە لە بەردەمدا نەمابێتەوە. بۆیە زۆر پێویستە حیزبو ڕێکخراوە سیاسییەکانی کوردستانو چالاکانی سیاسیو مەدەنی وەك دینامیزمەکانی ڕێکخستنی کۆمەلانی خەڵك زۆر جیدیتر لەوە کە تا ئێستا بینراوە وڵامی ئەم پەیامەی بەندییە سیاسییە مانگرتوەکانی بەندیخانەی ورمێ بدەنەوە.

چونکە ئەزموونەکانی پێشوو دەریانخستوە مانگرتنی بەندییە سیاسییەکان لە نێو بەندیخانەکاندا کاتیك دەتوانێ دەسکەوتی زیاتری هەبێو لانیکەم دەسەڵاتدارانی ئەم ڕێژیمە ناچار بکا داخوازەکانی بەندییە سیاسییەکان قبوڵ بکەن کە کەوتبێتنە ژێر فشارەوە.

پشتیوانی لە بەندییە سیاسییە مانگرتوەکان بە تایبەت لەم هەلومەرجەدا کە کۆمەڵگەی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئەزموونێکی سەرکەوتووی لە پشتیوانی لە هاونەتەوەکانمان لە باشوورو ڕۆژئاوا لە خۆی نیشان داوە، دەتوانێ نیشانەی ئەم ڕاستییە بێ کە ئەم کۆمەڵگە لەسەر وەدەستهێنانی مافو ئازادییە زەوتکراوەکانی خۆیشی هەر وا پێداگرە.

وەڕێ خستنی کەمپەینو چالاکیی مەدەنیی گونجاو لە شارو ناوچەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، سەردانی بنەماڵەی بەندییە سیاسییەکان، بە میدیایی کردنی هەرچی زیاتری پرسی بەندییە سیاسییەکان، وەڕێخستنی خۆپێشاندان لە بەردەم باڵوێزخانەکانی کۆماری ئیسلامی لە وڵاتانی جۆراوجۆری دنیاو گەیاندنی دەنگی بەندییە سیاسییەکان بە کۆڕو کۆمەڵەکانی داکۆکیکاری مافی مرۆڤو وڵاتانی ڕۆژئاواییو میدیا جیهانییەکان بەشێك لەم چالاکییانەن کە دەکرێ بە کەلك وەرگرتن لە تۆڕە کۆمەلایەتییەکان ڕێك بخرێن.

لە کۆتاییدا ماوەتەوە بڵێین مانگرتنی بەندییە سیاسییەکانی بەندیخانەی ورمێ ئەگەر لەلایەك نیشانەیەکی بەرچاوی خۆڕاگریی بەندییە سیاسییەکانە لە بەرانبەر دەسەڵاتدارانی کۆماری ئیسلامیدا، تاقیکارییەکی دیکەشە بۆ حیزبو ڕێکخراوە سیاسییەکانو چالاکانی سیاسیو مەدەنیی نێوخۆی وڵات. ئەوان کاتێك دەتوانن تاقیکارییە بە سەرکەوتوویی تێپەڕ بکەن کە جیدیتر لە هەر کات ئاوڕ لە ڕۆژهەڵاتو خەم ئازارەکانی، کە بەندییە سیاسییەکان بەشێکی گرنگی ئەوانن، بدەنەوە. چونکە پشتیوانی لە بەندییە سیاسییەکان لە ڕاستیدا بە واتای وەدەنگ هاتنە لە سەر مافی ڕەوای ئازادیی بیروڕاو تێکۆشانی سیاسی. ڕێکخستنی پشتیوانی مەدەنیو جەماوەریو شێوازەکانی دیکەی پشتیوانیی هەمەلایەنە تەنیا ڕێگای سەرکەوتنە لەم ئەزموونەدا.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دۆخی زیندانیانی سیاسیی کورد

نووسەر: مەنسوور مروەتی

بە پێی سەرچاوەکانی هەواڵ مانگرتنی زیندانیانی سیاسیی کوردی بەندیخانەی ورمێ کە لە رۆژی پێنجشەممە ۲۹ ی خەزەڵوەرەوە دەستی پێکردوە ئەورۆ پێی ناوەتە چاردەهەمنین رۆژی خۆی و تا ئێستاش لە لایەن بەرپرسانی قەزایی کۆماری ئیسلامیەوە هیچ وڵامێك بە داخوازیەکانیان نەدراوەتەوە.

ئەو زیندانیە سیاسییانە خوازیاری ئەوەن کە زیندانیەکان بە پێی جۆری تاوان یا تۆمەتەکانیان لە یەکتر جیا بکرێنەوە و ئەو کۆمەڵە لە هاورێیەکانیان کە بۆ بەندەکانی دیکە راگوێزراون بهێنرێنەوە جێگای خۆیان و ئەوانەش کە لە بەندەکانی دیکەوە هێنراونەتە لای ئەوان بگەڕێندرێنەوە بەندی خۆیان. دەوترێ کە کۆمەڵێك لەو زیندانیە سیاسییانە بۆ بەندەکانی تایبەت بە تاوانبارانی کۆمەڵایەتی وەکوو دزی و قەتڵ و مادەسڕکەرەکان براون و لە بەرانبەریشدا کۆمەڵێك لەو تاوانبارانەش کە باس کران هێنراونەتە بەندی سیاسییەکان. ئەوە لە حاڵێکدایە کە بە پێی ماددەی"۱"ی" ئاییننامەی دەزگای قەزایی کۆماری ئیسلامی، شێوەی جیاکردنەوە و راگیرانی زیندانیان بریتیە لە؛ "جیاکردنەوە بە پێی جۆری رەگەز و تەمەن و جۆری تاوان و تەندروستی زیندانی."

ئەوەی کە لەم ۳۵ ساڵەی تەمەنی کۆماری ئیسلامی و بە تایبەت لە ۲۰ ساڵی رابردوودا رێی کەوتبێتە زیندان، بەچاوی خۆی دیویە کە ئەو سیاسەتە تەنیا تایبەت بە زیندانی ورمێ نیە و لە هەموو زیندانەکانی ئێران و بە تایبەتی لە کوردستان رەچاو دەکرێ. هۆکاری ئەوەش بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کە یەکەم، زیندانیانی سیاسی تەنانەت لە کاتی تێپەڕکردنی ماوەی حوکمەکەیاندا بەندانەدا هەست بە ئەمنیەت نەکەن و بەردەوام لە ژێر فشاری رەوانیدا بن. دووهەم ئەوەیکە بەرپرسانی کۆماری ئیسلامی بە دنیای دەرەوە و ناوەندە نێودەوڵەتیەکان بڵێن کە لە ئێراندا زیندانیی سیاسیمان نیە. ئەم وتەیەش بەردەوام لە زمانی بەرپرسانی پایەبەرزی کۆماری ئیسلامیەوە بیسراوە.

بە پێی ئاماری چالاکانی مافی مرۆڤ لە ئێستادا نزیکەی بە نیوەی زیندانیانی سیاسی لە ئێران کوردن، کە دۆخی زیندانیانی کورد بە بەراورد لە گەڵ زیندانیانی دیکە جێگای لێوردبوونەوە و هەڵوەستە لە سەر کردنە.

١- زۆربەی هەرە زۆری زیندانیانی سیاسیی کورد لە مافی گرتنی پارێزەر بێبەشن و ئەگەریش پارێزەریان هەبێ هیچکات لە رەوتی دادگایی کردندا گوێ بۆ پارێزەرەکانیان رانەگیراوە.

٢- بە پێی یاسای دەزگای قەزایی کۆماری ئیسلامی تۆمەتبار دەبێ لە نزیکترین شوێنی ژیانی واتا شارەکەی خۆیدا زیندانی بکرێ، لە حاڵێکدا کە زۆربەی زیندانیانی سیاسیی کورد بۆ زیندانی شارەکانی دیکەی ئێران وەکوو یەزد، کاشمەر، میناب، تاران، تەبرێز و ئەردەبیل و.... هتد دوور خراونەتەوە.

٣- یەکێکی دیکە لە مافەکانی زیندانی کەڵك وەرگرتن لە ئیزنی مورەخەسی و چاوپێکەتن لە گەڵ بنەماڵەیە، کە زۆرێك لە زیندانیانی سیاسیی کورد کە حوکمی درێژخایەنیان بە سەردا سەپاوە، نەتەنیا ئیزنی چونەمورەخەسییان پێ نادرێ، تەنانەت ئیزنی چاوپێکەتن لە گەڵ بنەماڵەکەشیان پێ نادرێ.

٤ یەکێکی دیکە لەو مافانە کە لە زیندانیانی کورد زەوت کراوە، چارەسەریی پزیشکیە کە بەداخەوە بە پێی ئامارەکان ٤٠ زیندانی کورد تووشی نەخۆشیی درێژماوەی بێ چارەسەر هاتوون و هیچ کارێك بۆ دەرمان کردن و چارەسەرکردنی نەخۆشیەکەیان نەکراوە.

٥ - زۆرێك لە زیندانیانی سیاسیی کورد لە بەر ناوبەدەرەوە نەبوونیان تا ئێستاش نەناسراون و یا کەمتر باسیان کراوە، هەربۆیە هەموو ئەمانە کە باس کران دەرخەری ئەو راستیەن کە دۆخی زیندانیانی سیاسیی کورد لە خراپترین حاڵەتی خۆیدایە و ئەرکی هەموو ناوەندەکان و چالاکانی مافی مرۆڤ لە ئێران و کوردستان ئەوەیە کە ناوەندە نێونەتەوەییەکان لەم دۆخە خراپە ئاگادار بکەنەوە.

لە کۆتاییدا پێویستە بوترێ کە زۆربەی ئەم زیندانییانە بە تۆمەتی ئەندامەتی لە حیزبە سیاسیەکانی کوردستان تووشی زیندان و ئەو دۆخە نالەبارە هاتوون، کەوایە بۆ یارمەتی کردن و بە هاناوە هاتنی ناوەند پێوەندیدارەکان، ئەرکی سەرەکی و قورستر دەکەوێتە سەرشانی حیزبەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پیلانێک بۆ کوژاندنەوەی وشیاری نەتەوەیی لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان

نووسەر:
سامان فەقێ نەبی

حه و تو و نا مه ی "ڕۆژان" کە لە شاری سنەی چاپ دەکرێ لە دوایین ژمارەی خۆیدا وێڕای ئاماژە پێکردن بە ڕووداوەکانی شەنگاڵ و کۆبانی، هۆکاری دژایەتی ڕێکخراوی ترۆریستی "داعش" لەگەل کوردانی باشوور و ڕۆژئاوای کوردستانی، بۆ ئێرانی بوونی خەڵکی ئەو ناوچانە و گرێدراوی جوگرافیایی شارەکانی شەنگاڵ و کۆبانی بە خاکی ئێران زانیوە و لەو چوارچێوەیەوە هاوتەریب لەگەڵ گۆشەنیگای کلووپە یان ئێرانیستییەکانەوە سەیری کێشەی کورد لە ڕۆژهەڵاتی نافینی کردووە.

ئەم هەلوێستەی نووسەر و کارگێرانی ئەم حەوتوونامەیە جیاواز لەوەیکە دەریدەخا کە ئەم جۆرە بلاوکراوانە، تەنیا بە مەرجی پرۆپاگاندا و پەرەپێدان بە ڕوانگەی ستراتێژییکی کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی ئێران ئیزنی دەرچوونیان پێ دەدرێ، هاوکات هەڵگری ئەم سیگنالەشە کە هێندێک لە بەناو نووسەر و ڕووناکبیرانی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە دەرهاویشتەکانی ناسیۆنالیزمی ئێرانی و یان ئێرانیزم دەرباز نەبوونە و لە چوارچێوەی کولتووری زاڵی داگیرکارییدا قەتیس ماونەتەوە. هەرچەند بەشێک لەو نووسینانە دەکرێ وەک پەرچەکردارێک لەهەمبەر تەوژمی شۆڤێنیزمی ئازەری لە دژی کورد لەدوای پشتیوانی نێودەوڵەتی لە گەلی کورد لە ڕووداوەکانی شەنگاڵ و کۆبانی پۆلێن بەندی بکرێ، بەڵام لە ڕاستییدا لەو قۆناخەدا کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی تێدەکۆشن لە ڕێگای برەوپێدان بەو جۆرە نووسینانە لە دوو گۆشەنیگایەوە ئامانجە درێژخایەنەکانی خۆیان مسۆگەر بکەن.

یەکەم، لە ئاستی نیوخۆییدا هزر و ڕامانی گەلی کورد بەوە پڕ بکەنەوە کە لە نێو وڵاتانی عێراق و سوریە و تورکیە و ئێراندا، کورد تەنیا لە چوارچێوەی ئێراندا بەهۆی نەژادی ئارایییەوە خاوەن ماف و غرووی نەتەوەییە و لە باقی ئەو وڵاتانە کورد بەهۆی هاوپێوەندی لەگەڵ نەژادی ئێرانییەکان ڕووبەڕووی ستەم و چەوسانەوە دەبێتەوە.

دووهەم، لە ئاستی دەرەکییدا بە لەبەرچاوگرتنی هێندێک فاکتی ڕاست یان ناراستی مێژوویی لە نێو هەست و دەروونی تاکەکانی کورد لە پارچەکانی تری کوردستان وەها وێنا بکرێ کە بە هۆی ئارایی بوون و ئێرانی بوونی کوردەکان، ئەم گەلە لە وڵاتانی تورکیە و عێراق و سوریە دەکەوێتە بەردەم پەلاماری تورانی و سامی ییەکان.

هه لو ێسته کر د ن لەسەر ئەم ئامانجانەی کۆماری ئیسلامی و تەنانەت ئۆپۆزیسیۆنی یان ئێرانیست لە دەرەوەی وڵات، دەریدەخا کە عەقلییەتی خودمێحوەربینی لە نێو ئەم سیستم و کولتورەدا بووتە نەریتێکی زاڵ کە پێدەچێت تەنانەت هێندێک لە نووسەر و ڕوناکبیرانی کوردیش تێیدا نووقم بووبێتن. ئەگینا کام قەڵەمی بەوێژدان دەتوانێ دۆخی تراژیدی کوردستانی ئێران نەهێنێتە سەر کاغەز و لە جیاتی ئەوە لە پێناوی خۆش خزمەتی بۆ ڕژێم، فرمێسک بۆ کورد لە پارچەکانی تری کوردستان هەڵبرێژێ و ئاواتی خستنەسەری پارچەکانی تر بۆ سەر خاکی ئێران بخوازێ. لە کاتێکدا کە زۆرینەی چاودێرانی سیاسی و مافەکانی مرۆڤ، وڵاتی ئێران بە گەورەترین زیندانی ئازادیخوازان و کوشتارگای گەلانی بندەست پێناسە دەکەن، مەدحی وەها وڵاتێک لە لایەن بەشێک لە بەناو نووسەرانی و بژاردەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان چ واتایەک دەگەیێنێ؟! ئەگەر ڕەهەندەکانی ئەم کردارە خزمەتە بە گەل و نیشتمان، بۆچی لە بەرامبەر تواندنەوەی کولتووری و ئەنفالی سپی و بە ئەمنییەتی کردنی فەزای ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە لایەن ڕژێم و کوشتنی ڕۆژانەی کۆڵبەران و گرتن و ئەشکەنجەی ڕۆلەکانی گەلی کورد دەنگ هەڵنابڕن و جارێک لە جاران مۆدێلی فیدرالی لە باشووری کوردستان و خۆبەڕێوەبەری لە ڕۆژئاوا و یەکێیجی چارەسەری کێشەی کورد لە باکوور بۆ کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی بە نموونە ناهێننەوە؟!

ئەم بەڕێزانە ئەگەر خۆیان لە ڕاستییەکان نەدزنەوە، دەبێ ئەو واقیعەیان دەرک پێکردبێ کە مێکانیزمی چارەسەری دۆزی کورد لە باقیی پارچەکانی کوردستان بە بەراورد لە گەڵ ئێران بەرەوپێشچوونی خێراتری بەخۆیەوە دیوە، کەچی بەداخەوە ئەمان سازێک لێدەدەن کە بە مەزاقی "تاران" خۆشە، نەک میلە تە کە یا ن .

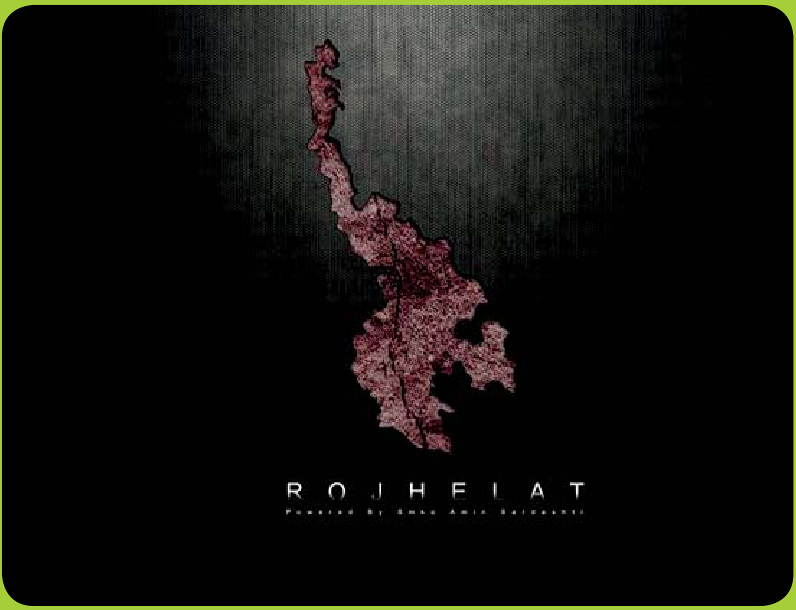

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

کورتەیەك لەسەر مێژووی ئاڵا

نووسەر: عەلی لەیلاخ

وەك دەزانن مرۆڤ بۆنەوەرێکی کۆمەڵایەتییەوە، هەر لە مێژە تا ئێستا بە کۆمەڵ ژیانیان بردۆتە سەرو هەمیشە پێکەوە ژیاون. هەر گرۆپێك لە مرۆڤ هەمیشە قەلەمڕەوی تایبەت بە خۆیانیان دیارکردووەوە، جاروباریش بۆ پەرەپێدان بە جوغرافیا

و ژینگەی خۆیان و بەدەست هێنانی پێداویستیەکانی ژیان هێرشیان کردۆتە سەریەکترو جەنگو شەڕەکانیش بەشێکی جیانەکراوەیە لە رەوتی مێژووی گەلان. هەربۆیە هەر قەبیلەوعەشێرەیەك بۆ پێشاندان و پێناسەی خۆی چ لەسەر شوێنی نیشتەجێ بوونی وچ لە کاتی شەڕەوپێکدادانەکان هێمایەکی لە خوی بە ناوی ئاڵا هەڵکردووە.

وەك لەبەڵگە مێژووییەکاندا هەیە تەمەنی سازکردن وهەڵکردنی ئاڵا دەگەڕێتەوە بۆ٤٠٠٠) ساڵ لەمەو پێش، بۆ یەکەمجار هەر لە میزۆپۆتامیا واتە کوردستانی ئەمرۆ، ئاڵا هەڵدراوە و هەروەها لە خاکی ئێرانیش ئەمپیراتۆرییەکان هەرکام خاوەنی هێمای تایبەت بە خۆ بوون. لە سەرەتا شارستانیەتی سۆمرییەکانو ئاسۆرییەکان ومیدیاکان، ئاڵایەك وەکوو نێشانەیەك لە دەسەلاتداریەتی هەڵداوەو دواتریش لە ئێران هەخامنشیەکان، ساسانیەکانیش بە هەمان شێوە.

میسرییەکانی کۆنو ئیمپراتۆریرکانی چین و ژاپۆنیش مێژوویێکی دووریان هەیە لە هەڵکردنی ئاڵا.

بە پێی زانستی ئاڵاناسین Vexillology تەواویی رەنگ و نیشانەکانی ئاڵا چ لە ئێستا چ لەکۆن هەڵگری باری مانایی تایبەتن و زۆربەی هەرەزۆری ئاڵاکان چۆنکە هەڵقوڵاویی مێژووی هەر گەلێکەو بۆتە پێناسەی ئەوان لە دونیا هەربۆیە وەکوو هێمایەکی نەتەوەیی چاوی لێکراوەو رێزی لێگیراوە. ئەوەندە جێگای بایەخە کە لە رابردوو لە کاتی شەڕەکان ئەرکی سەرشانی یەك لە پاڵوانە بوێرەکان هەلگرتنی ئاڵاکە بووە، لە کۆتایی شەڕەکە بە نێشانەی سەرکەوتن لەسەر خاکی خۆیان لە کاتی بەرگریی یان لەسەرخاکی لایەنی بەرامبەر بە مانای سەرکەوتن و فتح دوای داگرتنی ئاڵای ئەو وڵاتە ئاڵای خۆیانیان دادەکوتا.

هەرلەمێژە ئاڵاکان لە باری رەنگ و نێشانەکانەوە لە گەڵ یەك جیاوازییان هەبووە و هەر هۆزودەسەڵاتێك رەنگ و نیشانەیەکی بۆ ناساندنی خۆی دەست نیشان کردووە. زۆرێك لە ئاڵاکان لە نیشانەکانی سرۆشت وەکوو، خۆرو مانگ وباڵدارو ئەستێرە ودارو گوڵ و...هتد) پێکهاتوون. هەر بە گوێرەی زانستی ئاڵا ناسین هەر رەنگ و نیشانەیەك لە نێو ئاڵا هەڵگری باری مانایی تایبەت و باس لە باوەڕو رووداوەکان ومێژووی ئەو وڵاتە دەکات! ئاڵا هەروەکوو زۆر شتی دیکە رەوتێکی تەکاموولی بەخۆیەوە بینیوە . ئاڵاکانی سەردەمی کۆن لە پەڕی باڵندەکان یان لە پارچە ئاسنێك یا لە مۆی ئاژەڵەکان سازکراون. هەرکام لە رەنگەکانی ئاڵاکانی ئەمرۆکە مانای خۆیانیان هەیە بۆ نموونە

رەنگی سوور (ئازایی، خوین ڕژان لە شەڕ، هێز و یەکسانی)

رەنگی سپی (ئارامی، ئاگربەست، ئاشتی)

رەنگی زەرد (ئاگر، وریایی، درەوشانەوە، رووناکی)

رەنگی رەش (مەرگ، پرسە، نەمری)

رەنگی شین (ئاوەدانی، ئاو، ئازادی)

رەنگی سەوز(لاویەتی، وڵات، پاراستن و سەوزایی)

کۆنترین ئاڵای سەردەمی سۆمرییەکان لە جینسی «برۆنز» دروست کراوە کە بە هۆی ئەوەی لە دوورەوە لە بەر تیشکی هەتاودا بدرەوشێ. هەر بە پێی ئەم ئاڵا دوور لە راستیی نیە کە واتای ناوی «درفش» کە لە ئێرانی کۆن بە ئاڵا گوتراوە ریشەی و بنچینەی ئەم وشە کە «درەوش» و درەوشانەوە ڕا، هاتبێت کە وشەیەکە بە بنەڕەت کوردییە. هەروەها ئەگەر هێندێك لە وشەی «پرچم»یش بکۆڵینەوە تێدەگەین کە ئەویش زاراڤەیەك لە زمانی زاگروس نشینەکانە. کە لە «بەر» واتە پێش وبەر +چەم،، پێکهاتووە.

ئەوەی کە ئێستاکە پێ دەگوترێت ئاڵای نەتەوەیی لە جیهان ونزیك بە ١٩٥ وڵات ئاڵایە ناسراویان هەیە. کۆنترین ئاڵای نیشتمانی هی وڵاتی «دانیمارکە» کە ساڵی١٢١٩دروست کراوە. بەسەرهاتی سازکردن وهەڵکردنی ئاڵای هەر وڵاتێك خاوەنی مێژوویێکی دوورو درێژە کە لێرەو بە بۆنەی ٢٩سەرماوەز وەك ناوزەد کردنی ئەمرۆژە بە ناوی رۆژی ئاڵای کوردستان ئاوڕێکی کورت لە مێژووی ئاڵای کورد بەگشتی دەدەینەوە.

ـئاڵای ئیمپراتۆری مادەکان

لێکۆ لینە مێژووییەکان دەرخەری ئەوەیە کە سەرجەم هۆزوخێڵەکانی کۆنی میزۆپوتامیا خاوەنی ئاڵا بوون، بە تایبەت دەوڵەتی ماد کە ٧٠٠ساڵ پێش زایین دامەزرابوو و لە کاتی شکست دانی ئاسورییەکان ئاڵای تایبەت بە خۆیایان هەڵکردوە کە دەگوترێت لە سێ هێڵی سوورو زەردو سەوز پێكهاتبوو هەرچەند تا ئێستا بەڵگەیەکی بەهێز ئەمەیەی پشت راست نەکردوتەوە.

ـئاڵای دەوڵەتی ئەیوبیەکان

ـئاڵای دەوڵەتی زەند کە لەساڵی (١٧٥٠-١٧٩٤) دەسەڵاتی ئێرانیان بەدەستەوە هەبوو ئاڵای تایبەت بە خۆیانیان هەبووە.

ـئاڵای میرنشینەکانی کوردستان (شەدادی، مەروانی، بابان، ئەردەڵان، بێدلیس، سۆران، هەکاری، بادینان، لوری گەورە، لوری بچووك، حەسەنکێف، بۆتان.... هتد)

ـئاڵای راپەرینی قۆچگیری ١٩٢١

ـئاڵای حکوومەتی کوردستانی خوارووو١٩٢٢(شێخ مەحمودی حەفید)

ـئاڵای راپەرینەکەی ئاگری١٩٢٩-١٩٣٠

ـئاڵای کۆماری کوردستان لە رۆژهەڵاتی کوردستان ١٩٤٦

ئێستا تەنیا ئالایەك کە بە ناوی کوردستان واتە حکوومەتی هەرێمی کوردستان لە عێراقی فیدراڵدا بە فەرمی ناسراوە بەسەرهاتێکی دوورودرێژی هەیە و بێجگە باری مانایی رەنگەکان کە باسمان کرد وەکوو ئاڵا لە پارچەکانی کوردستان تەمەنی زیاتر لە ٩٠ساڵی هەیە هەر لە ساڵی ١٩١٩ لە سەردەستی چەندین رێکخراوە وشۆرشی کوردیی هەڵکراوە، تادەگاتە (کۆمەڵەی ژێکاف١٩٤٢زایینی) لە شاری مەهاباد کە لە بۆنە و یادەکان دا هەمان ئاڵایان هەڵکردوە . بەلام بە هێندیك دەستکارییەوە ئەم ئاڵایە لە ساڵی١٩٤٦زایینی وەکوو ئاڵای کۆماری کوردستان بەرەسمی دەناسرێت ولەسەربانی سەرجەم دامودەزگاکانی ئەوکات هەڵدەکرێت. دوای رووخانی کۆماری کوردستان لە ساڵی ٢٠٠٠ بەم لاوە ئەم ئاڵایە کە لە سێ هێڵی (سوورو سپی وسەوز+ خۆرەتاوێك لە ناوەڕاست) پێکهاتوە لایەن زۆربەی هەرزۆی رێکخراوەکانی هەر چوار پارچەی کوردستان بە ئاڵای گەلی کورد ناسراوەو پەسەند کراوە.

سەرچاوەکان:

مالپەڕی کتێبخانەی کوردی ئەوین

سایتی ئاڵای کوردستان

اطلاعات عمومی

کتێبخانەی دیجیتاڵی www.rabari.org

بۆ ٢٦ی سەرماوەز
«هەر ماڵەو ئاڵایەك»

نووسەر: ژیوار ڕەسوولی

چەند ڕۆژی دیکە، واتا ٢٦-ی سەرماوەز لە لایەن حیزبی دێموکراتی کوردستان وەکوو ڕۆژی ئاڵا و پێشمەرگە دیاریکراوە، ئەوەش وەفایی حیزبی دێموکراتی کوردستان بۆ پێشەوا و کۆماری کوردستان دەگەیەنێت.

لای هەموومان ڕوون و ئاشکرایە کە لەو ڕۆژەوە ژێکاف بڕیاریدا وەکوو حیزبێکی مۆدێرن درێژە بەخەباتی سیاسیی بدات، حیزبی دێموکراتی کوردستانیان دامەزراند، پیرۆزی خاک و ئاڵای کوردستان تان و پۆی ئەو حیزبەی پێکهێنا، هەر لەو سەردەمەدا بۆ یەکەمجار حیزبێك بۆ بەڕێوەبەری دەوڵەتی کوردی دامەزراند، هەر لەسەر ئەو پێویستی و بنەمایەش دامەزرا. حیزبی دێموکراتی کوردستان کۆماری کوردستان دامەزراندو بەڕێوەی برد، کەواتا فەلسەفەی سیاسیی لای دامەزرێنەرانی ئەو حیزبە لەسەر بنەمای سەربەخۆی خاک و خەڵکی کوردستان کە لەدەوڵەت—نەتەوەدا خۆی دەبینێتەوە، دامەزراوە. هەربۆیەش پێش ئەوەی کۆماری کوردستان ڕابگەیەندرێت، لە٢٦-ی سەرماوەزی ١٣٢٤-دا بەسەرپەرشتی حیزبی دێموکراتی کوردستان ئاڵای پیرۆزی کوردستان لەسەر شارەبانی مەهاباد هەڵکرا، ئەوەش یەکەم لۆگۆی نەتەوەییبوونی کۆماری کوردستان پێش ڕاگەیاندنی بوو، هاوکات لەو ڕۆژەوە دەستکرا بە بڵاوکردنەوەی ئاڵای کوردستان بەهەموو ڕۆژهەڵاتی کوردستاندا، ئەوەندەی کات دەرفەتی دا لەبەشێکی زۆر لەشارو بگرە گوندەکانیش ئاڵای کوردستان بەرزکرایەوە.

دوای ئەوەش پیرۆزی ئاڵای کوردستان لای پێشەوای کۆماری کوردستان گەیشتە لوتکەی پیرۆزی خۆی و لەسوێندەکەیدا پێشەوا سوێندی بە ئاڵای پیرۆزی کوردستان خوارد کە هەموو هەوڵی خۆی بۆ بەرزڕاگرتنی ئەو ئاڵایە بدات و، بەگیانی خۆی سوێندەکەی بردە سەر، هەربۆیەش لای حیزبی دێموکراتی کوردستان وەکوو میراتگری پێشەواو کۆمار، ئاڵا ئەو پیرۆزییەی هەرماوە و بۆ ئەوەی نەوەکانی پێشەوا خاوەندارییەتی لە فەلسەفەی دامەزراندنی حیزبی دیموکرات و کۆمار بکەن، ڕۆژی پارێزەری خاک و ئاڵای کوردستانیان لەگەڵ ڕۆژی ئاڵا کرد بە یەك ڕۆژ، بۆ ئەوەی لەبیرمان نەچێتەوە کە پێشمەرگە هەر پارێزەرە بەوەفاکەی ئاڵای کوردستانە. هەربۆیەش لەئێستادا کە بەپێی ٢٦-ی سەرماوەز ڕۆژی ئاڵای کوردستان و پێشمەرگەوە دەچین، دەبێ هەموو کوردستان بەگشتی و ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەتایبەت جارێکیتر لەفەلسەفەی ئاڵا و پێشمەرگە وردبینەوە، و بیکەینە هەوێنی یەکگرتووی و یەکێتی نەتەوەیی، چونکە لای هەمووماندا ئاشکرایە کە هەر چوارپارچەی کوردستان بە قۆناغی ڕزگاری نەتەوەییدا تێدەپەڕێت، و دەبێ بەها پیرۆزەکانی وەکوو ئاڵا و پێشمەرگە وەکوو پارێزەری ئەو ئاڵایە سەرەتاییەکی بەهێزی یەکدەنگی کوردان بێت.

هاوکات لەلایەکی دیکەشەوە خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئەوەیان سەلماندووە کە ڕێز لە بەها نەتەوەییەکان دەگرن و بەرژەوەندی نەتەوەییش دەخەنە پێش هەموو بەرژەوەندییەکی تاکە کەسی، ئەوەشیان بۆ شەنگال و کۆبانێ لەسەر ئەرزی واقیع سەلماند، هاوکات ئەو میراتگرانەی کۆماری کوردستان پشتیوانییەکی بەهێزی جەماوەریان لە پارێزەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان کردووە، و بەهەموو شێوەیەکیش بەربەرەکانی لەگەڵ پیلانە سیستماتیکەکانی کۆماری ئیسلامی ئێران بۆ سڕینەوەی شوناسی نەتەوەیی و جوغرافیی بەتایبەت لە ورمێ و ئیلام دەکەن، لەگەڵ ئەوەش دا چالاکییە مەدەنییەکانی خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بۆ ژینگەپارێزی و ڕێزگرتن لە سەرمایە هونەری و کلتوورییەکانی ڕۆژهەڵات ئەوە دەردەخات کە ئەوان لەم قۆناغەشدا خاوەندارییەتی لە خاك و خەڵکی ڕۆژهەڵات دەکەن.

ئێستاش کە لە ٢٦-ی سەرماوەز وەکوو ڕۆژی پێشمەرگەو ئاڵای کوردستان نزیك دەبینەوە، پێویستە بۆ وەبیرهێنانەوەی ئەو ئەرکەی پێشەوامان، قازی محەممەد لەسەر شانی داناوین، لەڕۆژهەڵاتی کوردستان هەڵمەتی " هەر ماڵەو ئاڵایەك" دەستپێبکەین، بۆ ئەوەی نەوەکانی داهاتوومان سەریان بەرز بکەنەوەو بەهەستکردنی ئاڵای کوردستان لە ماڵەکانیاندا شوناسی خۆیان پتەو بکەن، و ئەو باوەڕەشیان لەناخیاندا بچەسپێت کە زوو یان درەنگ دەبێ ئاڵای کوردستان لە ئیلام و ورمێ و سنەو کرماشان و مەهاباد هەر دەبێ بشەکێتەوە. ئەگەر "لەهەر ماڵێك ئاڵایەك" هەبێت، بەدڵنیاییەوە ئەرکێکی ئەخلاقی و نەتەوەیی دەکەوێتە سەر شانمان بۆ ئەوەی پێشمەرگەئاسا پارێزگاری لەو ئاڵایە بکەین.

حیزبی دێموکراتی کوردستان سەربەرزە بەوەی خاوەنی پێشمەرگەو ئاڵایەکە کە ئێستا هەموو جیهان وەکوو داینەمۆی ئازادی و دیموکراسی و پارێزەری ئاشتی لەجیهاندا دەیناسن. ئەوە سەربەرزیشە بۆ خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان کە لەناخی ئەواندا ئەو دوو سیمبوڵە نەتەوەییە باڵایان کرد، و ئێستاش بەباڵای جیهاندا دەدرەوشێنەوە. هەر بۆیەش بۆ وەبیرهێنانەوەی ئەو نوستالژیایەش بێت، نابێ هیچ ماڵێکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە بێ ئاڵا بێت، چونکە ئێوە خاوەنی ڕاستەقینەی پێشمەرگەو ئاڵای کوردستانن، و دایك و باوکان و خوێندکارو لاوانی ڕۆژهەڵات بەرپرسیارییەتی ئەوەتان دەکەوێتە سەرشان کە بە هەبوونی ئاڵایەکی کوردستان لە ماڵەکانتاندا بەردەوام بۆ منداڵەکان و خوشك و برا بچووکەکانتان باس بکەن، کە مێژوو و ئێستایان چەندە تەژییە لە حەماسەو سیمبوڵی نەتەوەیی و هەستی نیشتمانی کەئێستا بەهۆی بارودۆخی ناوچەیی پارچەکانی دیکەی کوردستان ئەوە شانازیان پێوە دەکەن، و بەو ئاڵا و پێشمەرگەیە لەگەڵ جیهان قسە دەکەن.

هەربۆیەش لەئێستاوە چالاکانی سیاسیی و مەدەنی، لاوان و خوێندکاران، ماموستایان و کارمەندان و کرێکارو جوتیارانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ سەرووەرییەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لەناخیاندا بچەقێنن، و بەو باوەڕە بژین کە ئەو ئاڵایەی لە ماڵەکاندا دانراوە، ڕۆژێك هەر دێت کە بەبازوو و هیمەتی پارێزەرانی کوردستان وەکوو پێشمەرگەی ڕۆژهەڵات هەر دێتە دەرێ و بەسەر دەرگای ماڵەکاندا هەڵدەدرێت.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

سەحراروودی ئەو کەسە نەبوو پێ بنێتە سەر فەڕشی سووری کورد

نووسەر: ئاهۆ زێتا

ڕۆژی هەینی ٢٦ ی دێسامبری ٢٠١٤ی زایینی، هەیئەتێکی مەجلیسی شووڕای ئیسلامیی ئێران بە سەرۆکایەتیی عەلی لاریجانی سەرۆکی پارلمانی ئێران لە چوارچێوەی سەفەرێکی چەند ڕۆژەدا بۆ عێراق، پاش سەردانی بەغدا بەمەبەستی دیدار و چاوپێکەوتن لەگەڵ بەرپرسانی حکومەتی هەرێمی کوردستان گەیشتە سلێمانی و پاشانیش سەردانی هەولێری پێتەختی باشووری کوردستانی کرد. لاریجانی و وەڤدی هاوڕێی لەو سەفەرەدا لەگەڵ بەرپرسانی حکومی و حیزبیی هەرە پایەبەرزی باشووری کوردستان دیدار و چاوپێکەوتنی ئەنجام دا و هەردوولا ئەم سەردانەیان بە ڕووداوێکی گرینگ لە تۆماری پێوەندییەکانی نێوان باشووری کوردستان و کۆماری ئیسلامی لە قەڵەم دا.

ئەوە کە حکومەتی هەرێمی کوردستان وەك قەوارەیەکی ڕەسمی و دانپێدانراوی سیاسی پێوەندیی ڕەسمیی لە ئاستی هەرە باڵادا لەگەڵ جیهانی دەرەوە و دەوڵەتانی دراوسێدا هەبێ، بەتایبەتی لە هەلومەرجی ئێستای ناوچەدا کە باشووری کوردستان نەخشی هەرە گرینگی لە شەڕ بەدژی داعشدا لەسەر شانە، نەك هەر شتێکی سروشتی و ئاسایی، بگرە پێویست و بەجێشە. کۆماری ئیسلامییش لەگەڵ ئەوەدا کە سیاسەتێکی دەغەڵکارانە و تێکدەرانەی لە ناوچەدا هەیە و ڕابردوویەکی دووروودرێژیشی لە سەرکوت و دژایەتی و پیلانگێڕی بەدژی گەلی کورد هەیە، لەبەر ئەوە کە دراوسێیەکی گرینگی هه ر ێمی کوردستانه لەو قاعیدەیه ئیستسنا نیه و بوونی پێوەندی لەنێوان حکومەتی هەرێمی کوردستان و ئێران، تا ئەو کاتەی ئەو پێوەندییە بەزیانی بەرژەوەندییە گشتییەکانی نەتەوەی کورد یان لەسەر حیسابی بەشێك لە کورد نیە، شتێکی ئاساییە. تەنانەت بۆ بەرژەوەندییە باڵاکانی نەتەوەی کورد لە تەواوەتیی خۆیدا نەبێ، بابەتێکە کە حکومەتی هەرێمی کوردستان و لێپرسراوانی کورد لە باشووری کوردستان بۆخۆیان لێی بەرپرسیارن و هەروەك گوترا خودی دیدار و سەردانەکەی لاریجانییش بۆ هەرێمی کوردستان شتێکی ئاساییە.

لەبەر ئەوە کە کۆماری ئیسلامی ڕێژیمێکە کە لە وڵاتی خۆیدا حاشا لە پرسی کورد وەك پرسێکی سیاسی دەکا و نەیارانەترین و نائیسانیترین سیاسەتی سەرکوت و تەبعیز بەدژی گەلی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستاندا بەڕێوە دەبا، ئەوە کە بەرپرسانی هەرە پایەبەرزی کۆماری ئیسلامی لە دیدار و سەردانەکانیاندا بۆ هەرێمی کوردستان دان بە دامودەزگا شەرعییەکانی کورد دابنێن و بەڕەسمی لەژێر ئاڵای کوردستان دابنیشن، جێگای سەرنج و بەقازانجی پرسی کورد بەگشتییە.

ئەوە کە حکومەتی هەرێمی کوردستان و هێزەکانی ئەو بەشە لە کوردستان لەپێوەندییەکانیاندا لەگەڵ ڕێژیمێکی وەك کۆماری ئیسلامی بەچەشنێك مامەڵە بکەن کە ئەو پێوەندییانە بە قازانجی جێگە و پێگەی خۆیان تەواو بێ و زیانیشی شتێك کە بەڵام ئاسایی و جێگای پەسند نەبوو، پێکهاتەی هەیئەتی کۆماری ئیسلامی و بوونی محەمەد جەعفەریی سەحراروودی لە ریزی هەرە پێشەوەی ئەو هەیئەتەدا بوو کە لانیکەم بۆ گەلی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان وەك ناهەقی و ناڕەواییەك دێتە بەر چاو و سەرچاوەی پرسیار و گلەیی نیشتمانپەروەران و بەگشتی خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە حکومەتی هەرێمە.

ڕاستە کە سەحراروودی ئێستا ڕەئیسی دەفتەری سەرۆکی پارلمانی ئێرانە و بەو جێگە و پێگەیەشەوە کە وەك خەڵاتی خۆشخزمەتییە دژە ئینسانییەکانی ڕابردووی بە نسیبی بووە، سەیر نیە کە بۆ ئەو جۆرە سەفەر و سەردانانە یاوەریی عەلی لاریجانی بکا، بەڵام ئایا سەحراروودی ئەو کەسە بوو کە ڕێگای پێ بدرێ پێ بخاتە سەر فەڕشی سووری حکومەتی کوردی و ئایا ئیمکانی ئەوە نەبوو کە پێش بە بەشداریی ئەو لەو سەفەرەدا بگیرێ؟

سەحراروودی کە پێشتر یەکێك لە فەرماندەرانی سوپای پاسداران و پاشان جێگری ئەمنیەتی نێوخۆیی شورای عالیی ئەمنیەتی میللیی بووە، هەر ئەو کەسەیە کە لە جێبەجێ کردنی پیلانی تێرۆری ڕێبەری خۆشەویست و لێوەشاوەی حیزبی دێموکڕات، دوکتور عەبدولڕەحمانی قاسملوودا نەخشی پلە یەکی گێڕاوە. بەو جۆرە کە لێکۆڵینەوە پۆلیسی و ڕۆژنامەوانییەکانی ئوتریشی ئاشکرایان کرد و بەپێی ئەو ئاکامگیرییەی لە کاسێتەکانی دوایین وتووێژی دوکتور قاسملوو لەگەڵ نێردراوانی کۆماری ئیسلامی دەگیرێ، سەحراروودی هەم لە گفتگۆکاندا بەرپرسایەتییەکی پلە یەکەمی هەبووە، هەم بۆخۆیشی یەکێك لەو کەسانە بووە کە تەقەی لە دوکتور قاسملوو کردووە و ڕاستەوخۆ دەستی لە شەهیدکردنیدا هەبووە. تەنانەت سەرباری هەموو ئەو سات و سەودایە کە پاش تێرۆرەکە مەقاماتی دەوڵەتی ئوتریش بە خوێنی دوکتور قاسملوو و کاك عەبدوڵڵا قادریی هاوڕێیان کرد، ڕۆژی ٢٢ی دێسامبری ١٩٨٩ بەرپرسانی قەزایی و پۆلیسیی ئوتریش حوکمێکی جەلبیان بۆ سەحراروودی کە بۆخۆی لەکاتی تێرۆرەکەدا بریندار ببوو، دەرکرد، بەڵام لەبەر ئەوەی زۆر پێشتر ناوبراو بەرەو تاران ئیسکۆرت کرابوو و بەهۆی هەموو ئەو کەین و بەین و شانتاژانەوە کە لە مانگ و ساڵەکانی دوای تێرۆرەکەدا ...

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

باڵی بەسەر پێوەندییەکانی ئوتریش و ئێراندا کێشا، ناوبراو هەرگیز رادەستی پۆلیس و راپێچی عەدالەت نەکرایەوە، بەڵکوو پاش گەڕانەوەی دەرەجەی سەرتیپیی سوپا و دواتریش کۆمەڵێك مەنسەبی بەناو سیاسی و مەدەنیی لەنێو دەزگای کۆماری ئیسلامیدا وەرگرت بەچەشنێك کە ئەمڕۆ لەلایەن ئەو رێژیمەوە بێباکانە سەردانی وڵاتانی دیکە و یەك لەوان هەرێمی کوردستان بکا.

بە حزووری سەحراروودی لەو سەفەرەدا نەك هەر دڵی بریندداری خەڵکی کوردستان جارێکی دیکە کولایەوە، بەڵکوو بەم شێوە دەرکەوتن و پێشوازییە کە لەو سەفەرەدا بە نسیبی ناوبراو بوو، خەڵك و هێزەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان و لەنێو وانیشدا بەتایبەتی ئەندامان و لایەنگرانی حیزبی دێموکڕات ئەو هەستەیان تێدا دروست بوو کە شعور و غرووری ئازادیخوازانە و خەباتگێڕانەیان نادیدە و بەکەم گیراوە. ئەو حزوور و دەرکەوتنە زەق و رووهەڵماڵاوەی سەحراروودی لەو سەفەر و سەردانەی هەیئەتی کۆماری ئیسلامی بۆ هەرێمی کوردستاندا لەبەرئەوەی هەروەها بە مانای دەمەلاسکەی کۆماری ئیسلامی بۆ رابردووی خەبات و خوێندانی کوردی رۆژهەڵات و تەنانەت عیزەت و سەروەریی باشووری کوردستان بوو، دەتوانێ کاریگەریی خراپیشی لەسەر هەستی هاوسۆزی و هاوپێوەندیی نێوان دوو پارچەی کوردستان هەبێ و پەرە بە گومان و دڕدۆنگی لەنێو ماڵی کورددا بدا.

رەنگە لێرەدا ئەو پرسیارە بێتە پێش کە ئایا بەڕاستی بەرپرسانی حکومەتی هەرێمی کوردستان ئیمکانی ئەوەیان هەبوو کە پێش بە حزووری سەحراروودی لە سەفەرێکی لەم چەشنەدا بگرن؟ بەداخەوە دەبێ بڵێین وڵامی ئەو پرسیارە پۆزەتیڤە. لەلایەك، بەپێچەوانەی ئەو بیرۆکەیە کە لە ساڵانی پێشوودا باو بووە، ئەمڕۆ بەهۆی هەلومەرجی نوێی ناوچە و مەوقعییەتێکی زۆر تایبەتی کە باشووری کوردستانی تێدایە و بەهۆی هاوکاری و پشتیوانیی دەوڵەتانی هەرە دەسرۆیشتووی جیهان لە حکومەتی هەرێم، ئەو حکومەتە کوردییە دەرەتانی ئەوەی هەیە کە لە پێوەندییەکانی لەگەڵ دەوڵەتانی دراوسێ و یەك

لەوان کۆماری ئیسلامییش نەك هەر بە قازانجی کورد لە باشوور بەڵکوو بە قازانجی کوردی پارچەی تری کوردستانیش کەڵك وەربگرێ، یا لانیکەم ئەوەندە کارتی فشاری بەدەستەوەیە کە پێش بەوە بگرێ کە لەو جۆرە حاڵەتانەدا هەست و غرووری کوردی پارچەیەکی دیکەی کوردستان بریندار بکرێ.

ئەوەندەی دەگەڕێتەوە سەر لایەنی قانوونی و دیپلۆماسیی مەسەلەکەش، حکومەتی هەرێمی کوردستان ئامراز و تەکنیکی قانوونیی پێشگیری لە حزووری کەسێکی لەم چەشنەی لە هەیئەتێکدا کە سەردانی هەرێمی کوردستان دەکا لەبەردەستدایە. لە سەردەمی ئەمڕۆدا نەك هەر هەرێمی کوردستان کە بەشێوەی دوفاکتۆ نیمچە سەربەخۆیە و مۆدێلێکی لە چەشنی خۆیدا بێوێنە لە پێوەندییە نێودەوڵەتییەکاندایە، بەڵکوو هەرێمە فێدراتیوەکانی دیکەی دنیاش لە چوارچێوەی ئەو چەمکەدا کە پێی دەڵێن "پاڕادیپلۆماسی" لە کردەوەدا زۆر لە تەکنیك و رێکارەکانی قانوونی دیپلۆماسی و کۆنسوولی لەپێناوی بەرژەوەندییە هۆوییەتیەکانی خۆیان بەکار دەبەن. یەکێك لەو تەکنیك و رێکارانەش چەمکی "پێرسۆنا نۆن گراتا" یان شەخسی نامەتلۆوبە، کە چ لە کاتی بوونی نوێنەرانی دائیمیی دەولەتێك لەسەر خاکی دەوڵەت و قەوارەیەکی تر و چ لە کاتی هەماهەنگی سەبارەت بە پێکهاتە و پرۆتۆکۆلی سەردانە دیپلۆماسی و کۆنسولییەکان، حکومەتی گەل یا وڵاتی میواندار بۆی هەیە کە سەبارەت بە بوونی کەسێکی نەخوازراو لەنێو هەیئەتی دەوڵەتی میواندا تێبینی بداتە ئەو دەوڵەتە و کارێك بکا کە پێش لە هاتنی ئەو شەخسە نامەتلۆوبە بگیرێ.

بەدڵنیاییەوە ئەگەر رێکخەرانی سەردانەکەی لاریجانی لە لایەنی کوردەکانەوە هەست و چاوەڕوانیی کوردەکانی رۆژهەڵاتیان لەبەرچاو گرتبا، نەك هەر خاڵێکی جێگای دڵخۆشی و شانازی لەسەر تۆماری عیزەت و غروور و هاوپێوەندیی نەتەوەیی کورد دەچەسپا، بەڵکوو کۆماری ئیسلامییش تەنیا لەبەر ئەو داوا و تێبینیەی حکومەتی هەرێم نەك هەر سەردانەکەی لاریجانیی هەڵنەدەوەشاندەوە، بەڵکوو بە چاوێکی دیکەوە سەیری حکومەتی هەرێم و بەگشتی ئیرادە و هەستیاریی نەتەوەیی کوردەکانی دەکرد.

لە سەردەمێکدا کە ئەوەندە باسی یەکگرتنی کورد و هاوپێوەندیی نەتەوەیی دەکرێ، زۆر گرینگە حکومەتی هەرێمی کوردستان وەك تاقە قەوارەی کوردیی دانپێدانراو و خاوەن جێگە و پێگەی ناوچەیی و نێودەوڵەتی ئاگاداری روانین و چاوەڕوانیی کوردی پارچەکانی دیکەی کوردستانیش بێ.

ئەگەر هەرێمی کوردستان بێگومان لە هەلومەرجێکدا نیە کە سەحراروودی دەسگیر بکا، لانیکەم دەیتوانی پێش بەوە بگرێ کە پیاوکوژێك بەو پرۆفایلە ناسراو و بێزراوەوە کە ناوبراو هەیەتی پێی پیسی بخاتە سەر فەرشی سووری حکومەتی کوردی، سوور لە رەنگی رووباری خوێنی شەهیدانی رێی رزگاریی کوردستان، سوور لە رەنگی خوێنی دوکتور قاسملوو.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

لە پەراوێزی هاتنی سەحراروودی بۆ هەرێمی کوردستان

نووسەر: سامان فەقێ نەبی

حوزوور و بەشداربوونی مۆرەی تیرۆریستی کۆماری ئیسلامی ئێران ،جەعفەر سەحراروودی، لە دیدارەکانی وەفدی ئەو ڕێژیمە لەگەڵ بەرپرسانی هەرێمی کوردستان هەڵگری چەند پەیامێکی گرینگ بۆ کورد لە ٢ پارچەی ڕۆژهەڵات و باشووری کوردستانە.

لە پێوەندی لەگەڵ باشووری کوردستان ،ڕێژیمی ئێران بە ئانقەست بە بەشداری پێکردن بە سەحراروودی ئەو سیگناڵە دووبارەیەی بۆ کاربەدەستانی کورد لە هەرێم ناردەوە کە ئەزموون و ستاتۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە ڕوانگەی ئێرانەوە فەرمییەتی نییە و لە تەعامول لەگەڵیدا زیاتر کەسایەتییە نیزامی و ئەمنییەتییەکانی ڕێژیم پێوەندییە دیپلۆماسییەکان لە باشووری کوردستان هیدایەت دەکەن.

لە لایەکی تر، کاربەدەستانی ئێرانی بە هۆی ئاشنایەتی لە مێژینە لەگەڵ کەسایەتییە سیاسییەکانی باشووری کوردستان، تێدەکۆشن بە هێنانە کایەی مۆرە تێرۆریست و ئەمنییەتیەکانی خۆیان لە ڕووداوو و هاوکێشە سیاسییەکانی هەرێمی کوردستان،بەردەوام ترس لە ئۆختاپووسی سپای قدس و وەزارەتی ئیتلاعات لە زەینی سەرکردەکانی باشوور زیندوو رابگرن و لە کاتی پێویست لەو فۆبیایە وەکوو کارتی گوشار لە بەرامبەر هەرێمدا کەڵك وەرگرن.

ئامانجێکی تری ڕێژیمی ئێران تێکدانی هەستی هاوسۆزی و هاوهەلویستی نەتەوەیی لە نێوان کوردانی ڕۆژهەڵات و باشووری کوردستانە،حوزووری بکوژی یەکێك لە گەورەترین ڕێبەرانی مێژووی هاوچەرخی کوردستان واتە دوکتور قاسملوو و بەشداری وەها تێرۆریستێك لە تەشریفات و تەعاروفاتی دیپلۆماتیك کە هەر حکوومەتێك یەك لەوانیش حکوومەتی هەرێم وەك عورفی دیپلۆماسی پێڕەوییان لێدەکا،هاندەری تەریك کەوتنەوەی ٢ پارچەی کوردستان لە یەکترە کە ڕێژیمی ئێران لە بەرێوە بردنی ئەم جۆرە شانۆ و پیلانانە خاوەن ئەزموونێکی دوورو درێژە. لە واقیعدا کۆماری ئیسلامی لە تێزی ڕووشاندی هەستی کوردایەتی گەلی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە ڕێگای تێوەگلاندنی پارچەکانی تری کوردستان لەو جۆرە سێناریۆیانە خاوەن بەرنامە و پلانێکی درێژخایەنە.

بەلام لە پێوەندی لەگەڵ ڕۆژهەڵاتی کوردستان، ڕێژیمی ئێران بە دەرخستنی سیمایەکی رەش و قێزەونی خۆی لە ڕوانگەی خەڵکی ڕۆژهەڵاتەوە ،واتە سەحراروودی ڕووی ئەسڵی لە ئۆپۆزیسیۆنی کورد نیشتەجێ لە هەرێمی کوردستانە. بەو مانایە کە هەول دەدا هەم حیزبی دێموکرات و هەمیش باقیی لایەنەکان لەوە ئاگادار بکاتەوە کە چارەنووسیان لە داهاتوودا لە خاکی هەرێمی کوردستان کە بەشێکە لە خاکی عێراق،لە گرەوی چۆنێتی تەوافقی کاربەدەستانی باشوور و مۆرە نیزامی و ئیتلاعاتییەکانی ئێران دایە.

ئەگەر ئەم گریمانەیە بە هێند وەربگرین،پێویستە لە ئێستاوە پارتەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بە گشتی و حیزبی دێموکرات بە تایبەتی خۆیان بۆ ئەم پیلان و شەرە ڕەوانی و مەترسیدار لە داهاتوودا ئامادە بکەن. لە ڕاستییدا فۆرمولێکی سادە لەبەردەم حیزبی دێموکرات دا هەیە،ئەویش بریتییە لە هەولدان بۆ چالاك بوونەوەی زیاتر لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و حوزووری راستەقینە نەك مەجازی لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان.

هاوکێشەیەکی سادە لەو نێوەدا دەردەکەوێ کە ئەویش بریتییە لەوە کە بەهێزبوونی حیزبی دێموکرات واتا بەهێز بوونی باشووری کوردستان و فاکتەرێك بۆ ڕێگری لە بەهێزبوونی هێزموونی ئێران بەسەریدا و ڕواندنەوەی ترس و فۆبیایەك کە لەهەمبەر ئێران دا لە نێو کاربەدەستانی باشووردا دەبیندرێ.

مێکانیزمی بەهێزبوونی حیزبی دێموکراتیش تەنیا و تەنیا لە نێوخۆی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و مودیرییەت کردنی پتانسییەلە ئینسانی و مادییەکانی ڕۆژهەڵات واتا پەیدا دەکا و دەدۆزرێتەوە.لە قۆناغی هەنووکەییشدا پێکهاتنی هێزێکی شۆڕشگێر لە کەسانی نیشتمانپەروەر بە نێوی "پارێزەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان" لە نێوخۆی ولات دەرفەتێکی زێرینی خستۆتە بەردەم حیزبی دێموکرات کە لەو کاناڵەوە بەهێزی خۆی و تواناکانی لە پاشەکشەپێکردن بە پیلان و سێناریۆ مەترسیدارەکانی کۆماری ئیسلامی بسە لمێنێ.

کتێبخانەی دیجیتاڵی www.rabari.org